ירושלים, ו' בחשוון, תשפ"ג
31 באוקטובר, 2022
חוזר מס' ח – 06 –2727

לכבוד
התאגידים הבנקאיים והסולקים

הנדון: יחס כיסוי הנזילות ויחס מימון יציב נטו
(הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 ו-222)

מבוא

1. לאור הניסיון שנצבר ממועד יישום יחס כיסוי הנזילות בישראל ולאור היקפי הפעילות בפיקדונות תפעוליים בבנקים במדינות נבחרות בחו"ל למול הפעילות בישראל, הפיקוח על הבנקים מצא לנכון לעדכן את מדיניות ההכרה בפיקדונות תפעוליים ביחס כיסוי הנזילות.

2. בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 נערך תיקון טכני, בשל השינוי שנערך בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 שכלל העברת הטיפול בסיכון אשראי צד נגדי להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A.

3. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ובאישור הנגיד, תיקנתי את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 ומספר 222 כמפורט להלן.

עדכון הוראת ניהול בנקאי מספר 221

4. לסיפה של סעיף 93 להוראה נוספו פרטים לגבי תהליך אישור המפקח:

1. התאגיד הבנקאי יצרף לפנייתו למפקח על הבנקים בעניין פיקדונות תפעוליים, בין השאר, את הפרטים הבאים:
(א) מדיניות התאגיד הבנקאי בנושא והמתודולוגיה שגיבש;
(ב) מידע על אופן יישום התנאים וההגבלות בסעיפים 93 ו-93א, לרבות הבקרות על כך;
(ג) הודעה של מנהל הסיכונים הראשי כי הנושא נבחן ואושר על ידו; וכן
(ד) הודעה של ההנהלה הבכירה כי הנושא אושר על ידה.

2. הפיקוח על הבנקים יבחן את סבירות הבקשה ואת שלמות הפרטים שנדרש התאגיד הבנקאי למסור כאמור לעיל. המפקח רשאי לבקש מהתאגיד הבנקאי מידע, מסמכים והבהרות. המפקח על הבנקים ימסור לתאגיד הבנקאי את החלטתו לא יאוחר מ-60 ימים ממועד קבלת כל המידע שנדרש מהתאגיד הבנקאי לצורך הבחינה. החליט המפקח על הבנקים שלא לאפשר לתאגיד הבנקאי להכיר בפיקדונות תפעוליים, ימסור לו החלטה מנומקת.

5. התווסף סעיף 93א בדבר הגבלות על הכרה בפיקדונות תפעוליים:

(א) תקרת פיקדונות תפעוליים מגוף בודד יחיד.

(ב) תקרת פיקדונות תפעוליים מצרפית.

(ג) פיקדונות של גופים שפעילותם רגישה לשינויים בשוק ולא ניתן להניח שהפיקדונות שלהם יישארו בתאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון, לא יוכרו כפיקדונות תפעוליים.

6. התווסף סעיף 93ב העוסק בכיסוי הנושא על ידי הביקורת הפנימית של התאגיד הבנקאי.

7. התווסף סעיף 93ג העוסק בהסדר מסוים לגבי תאגיד בנקאי שקיבל את אישור המפקח להכרה בפיקדונות תפעוליים טרום פרסום חוזר זה.

דברי הסבר

הפיקוח על הבנקים בחן מחדש את נושא ההכרה בפיקדונות תפעוליים ביחס כיסוי הנזילות ומצא לנכון לעדכן את המדיניות בנושא על רקע השוואה של היישום בפועל במדינות נבחרות בחו"ל. התהליך יכלול העברת מידע מקדמי למפקח על הבנקים, כמפורט בהוראה וקביעת הגבלות על היקף ההכרה בפיקדונות תפעוליים וסוג הגופים שבגינם יוכרו פיקדונות תפעוליים. ההגבלות בעניין היקף ההכרה בפיקדונות תפעוליים נועדו להפחית ריכוזיות הן מהיבט של הישענות על מקור נזילות יחיד והן מהיבט של סך ההכרה בפיקדונות תפעוליים. לעניין מקור נזילות מוסדי יחיד ("אותו גוף"), ראה הגדרת "משקיע מוסדי" בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

עדכון הוראת ניהול בנקאי מספר 222

8. ההפניות בסעיפים 3.8 ו-3.23 לסעיפים הרלבנטיים בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בוטלו ובמקום נוספו הפניות לסעיפים הרלבנטיים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A.

דברי הסבר

תיקון טכני בעקבות ביטול נספח ג' בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

תחילה

9. תחילת התיקונים להוראה לפי חוזר זה ביום 1.1.23 (להלן – יום התחילה).

10. תאגיד בנקאי הערוך ליישום התיקון לסעיף 93 וליישום סעיפים 93א עד 93ג, רשאי להעביר למפקח את הודעתו כנדרש לפי סעיף 93 להוראה לפני יום התחילה, אך אישור המפקח לפעילותו של התאגיד הבנקאי לא יכנס לתוקף לפני יום התחילה.

עדכון קבצים

11. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין.

להוציא עמוד	**להכניס עמוד**
221-1-48 [3] (5/22)	221-1-49 [4] (10/22)
222-1-21 [2] (5/22)	222-1-21 [3] (10/22)

בכבוד רב,

יאיר אבידן

המפקח על הבנקים

יחס כיסוי נזילות

תוכן העניינים

מבוא, תחולה ותחילה 2
א. מבוא 2
ב. תחולה 2
ג. תחילה 3
I. מטרת יחס כיסוי הנזילות והשימוש בנכסים נזילים באיכות גבוהה 4
II. הגדרה של יחס כיסוי הנזילות 6
א. מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה 7
1. מאפיינים של נכסים נזילים באיכות גבוהה 7
2. דרישות תפעוליות 9
3. גיוון מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה 11
4. הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה 12
ב. סך תזרים מזומנים יוצא נטו 18
1. תזרים מזומנים יוצא 18
2. תזרים מזומנים נכנס 34
III. סוגיות בנוגע ליישום יחס כיסוי הנזילות 39
א. תדירות החישוב והדיווח 39
ב. תחולת היישום 39
1. הבדלים בין דרישות הנזילות בישראל לאלה שבמדינה המארחת 39
2. טיפול בהגבלות על העברת נזילות 40
ג. מטבעות 40
נספח 1- חישוב המגבלה על נכסי רמה 2 בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר 42
נספח 2- סיכום יחס כיסוי הנזילות 44
נספח 3- יחס נזילות בסניף של בנק חוץ 48

מבוא, תחולה ותחילה

א. מבוא[1] [2] [3]

1. המשבר הפיננסי הגלובלי שהחל בשנת 2007 הגביר את המודעות לחשיבות ניהול סיכון הנזילות במערכת הבנקאית, ולצורך בהחזקת מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה, אף אם קיימות בידי התאגידים הבנקאיים רמות הון נאותות. על רקע זה, בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל לפיקוח בנקאי מסגרת עבודה חדשה בשם באזל III : מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (להלן- "באזל III"). אחת הרפורמות המרכזיות של באזל III הוא יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio – LCR). מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של תאגידים בנקאיים. הדרך לכך היא להבטיח שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA), לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן בקלות ובמהירות בשווקים הפרטיים כדי לענות על צורכי הנזילות בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים קלנדריים.

2. הוראה זו מאמצת את המלצות באזל III לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. ההוראה משקפת את עמדת המפקח בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת.

3. ההוראה קובעת רמת נזילות מזערית לתאגידים בנקאיים. התאגידים הבנקאיים מצופים לעמוד ביחס זה לצד הציות לדרישות האיכותיות לניהול סיכון הנזילות.

4. המפקח עשוי לדרוש רמות מזעריות גבוהות יותר של נזילות מתאגיד מסוים, אם הוא סבור כי יחס כיסוי הנזילות אינו משקף כיאות את סיכוני הנזילות שבפניהם עומד התאגיד.

ב. תחולה

5. הוראה זו תיושם על ידי תאגיד בנקאי, למעט חברת שירותים משותפת.

(א) ההוראה תיושם על בסיס סולו ועל בסיס מאוחד על ידי תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית.

(ב) תאגיד בנקאי אחר יישם את ההוראה על בסיס מאוחד בלבד.

(ג) סניף של בנק חוץ ימלא אחר הדרישות בנספח 3.

(ד) הוראה זו לא תחול על חברת כרטיסי אשראי, בכפוף לעמידה בכל התנאים הבאים :

(1) החברה מחזיקה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צרכי הנזילות שלה ומאפייניהם ;

---

[1] בטל.
[2] בטל.
[3] בטל.

(2) החברה מחזיקה נכסים נזילים בהתאם לצורכי הנזילות שלה על פי המודל הפנימי, בתוספת כרית ביטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון.

לעניין זה, "חברת כרטיסי אשראי" – חברה שהיא סולק כהגדרתו בסעיף 36ט בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, המנפיקה כרטיסי חיוב, כמשמעות מושגים אלו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו- 1986.

ג. תחילה

6. יחס כיסוי הנזילות יונהג ב-1 באפריל 2015, אך הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017.

I. מטרת יחס כיסוי הנזילות והשימוש בנכסים נזילים באיכות גבוהה

16. הוראה זו נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צורכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. לכל הפחות, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים צריך לאפשר לתאגיד הבנקאי לשרוד עד היום ה-30 של תרחיש הקיצון, ובפרק זמן זה ההנחה היא שההנהלה והמפקחים יוכלו לנקוט פעולות מתקנות נאותות, או שניתן יהיה לפרק את התאגיד הבנקאי בצורה מסודרת. בנוסף, תקופה זו מעניקה לבנק המרכזי זמן נוסף לנקוט באמצעים המתבקשים במקרה שאלה ייתפסו כהכרחיים. כפי שצוין בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, מצופה מהתאגידים הבנקאיים להיות גם מודעים לכל אי התאמה אפשרית בתזרימי המזומנים בתוך פרק הזמן של 30 הימים ולוודא שתעמוד לרשותם כמות מספקת של נכסים נזילים באיכות גבוהה כדי לגשר על פערים במהלך התקופה.

17. על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%[4]. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף, מכיוון שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שאינם משועבדים מיועד לשמש קו הגנה מפני התרחשות אפשרית של לחץ נזילות. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגידים בנקאיים רשאים להשתמש במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה העומד לרשותם, וכך לרדת מתחת לרמת ה-100%, מאחר ששמירה על יחס כיסוי נזילות של 100% בנסיבות כאלה עלולה לגרום להשפעות שליליות בלתי רצויות על התאגיד הבנקאי ועל משתתפים אחרים בשוק. המפקח יבחן מצב זה בהמשך ויתאים את תגובתו לנסיבות.

18. המפקח יבחן מספר גורמים ייחודיים לתאגיד וייחודיים לשוק בבואו לקבוע את התגובה ההולמת, וכן יבחן שיקולים נוספים בקשר למסגרות ולתנאים מקומיים וגלובליים כאחד. שיקולים אפשריים אלה כוללים, בין היתר:

(i) הסיבה(ות) לירידת יחס כיסוי הנזילות מתחת ל-100%. סיבות אלה כוללות ניצול מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, אי יכולת למחזר (roll over) מקורות מימון, או משיכות גדולות בלתי צפויות בגין מחויבויות מותנות. בנוסף, הסיבות עשויות להיות קשורות לתנאי האשראי, המימון והשוק בכלל, לרבות נזילות בשוקי האשראי, הנכסים והמימון, המשפיעים על תאגידים בנקאיים ספציפיים או על כל המוסדות, ללא קשר למצבם;

---

[4] הסף של 100% הוא הדרישה המזערית שלא בתקופה של לחץ פיננסי, ולאחר שיסתיימו הסדרי היישום ההדרגתי. בתקופת היישום ההדרגתי, הדרישה המזערית היא על פי ההנחיות בסעיף 6.

(ii) באיזו מידה נגרמה הירידה המדווחת ביחס כיסוי הנזילות מזעזוע ספציפי לתאגיד או מזעזוע מערכתי ;

(iii) חוסנו הכללי של התאגיד הבנקאי ופרופיל הסיכון שלו, לרבות פעילויות, ציות לדרישות פיקוח אחרות, מערכות סיכון פנימיות, בקרות ותהליכי ניהול אחרים, ועוד ;

(iv) סדר הגודל, משך הזמן והתדירות של הירידה המדווחת בנכסים נזילים באיכות גבוהה ;

(v) האפשרות שהבעיה תתפשט למערכת הפיננסית ותיווצר הגבלה נוספת על זרימת האשראי או צמצום הנזילות בשוק עקב פעולות לשמירת יחס כיסוי נזילות של 100% ;

(vi) זמינותם של מקורות מימון אחרים בעת משבר, כמו מימון של הבנק המרכזי[5], או פעולות אחרות מצד רשויות הפיקוח.

(א) תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד ביום מסוים מתחת ל-100%, ידווח מיידית לפיקוח על הבנקים על החריגה.

(ב) תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו היה נמוך מ-100% במהלך 3 ימים רצופים, ידווח מיידית לפיקוח על הבנקים על החריגה, בליווי תכנית לסגירת הפער.

---

[5] לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, תאגיד בנקאי נדרש להתוות תכנית היערכות למשבר נזילות (contingency funding plan).

II. הגדרה של יחס כיסוי הנזילות

19. התרחיש עבור הוראה זו כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי, העלול להביא לידי :

(א) משיכת שיעור מסוים מהפיקדונות הקמעונאיים ;

(ב) אובדן חלקי של היכולת לגייס מימון סיטונאי שאינו מובטח בביטחונות ;

(ג) אובדן חלקי של מימון קצר מועד מובטח על ידי ביטחונות מסוימים וצדדים נגדיים מסוימים ;

(ד) תזרים יוצא חוזי נוסף העלול להיווצר עקב הורדת דירוג האשראי החיצוני של התאגיד הבנקאי עד שלושה תתי דירוגים (notches) בסולם הדירוג, כולל דרישות בדבר הפקדת ביטחונות ;

(ה) עלייה בתנודתיות השוק המשפיעה על איכות הביטחונות או על חשיפה עתידית אפשרית של פוזיציות בנגזרים, ועל כן מחייבת מקדמי ביטחון (haircuts) גבוהים יותר עבור הביטחונות או תוספת ביטחונות, או מובילה לצורכי נזילות אחרים ;

(ו) משיכות בלתי מתוכננות של קווי אשראי ונזילות מחייבים שלא נוצלו (committed but unused credit and liquidity facilities) שהתאגיד הבנקאי העמיד ללקוחותיו ; וכן

(ז) האפשרות שהתאגיד הבנקאי יצטרך לרכוש חוב בחזרה או לכבד מחויבויות לא חוזיות, לצורך הקטנת סיכון המוניטין.

20. בטל.

21. תרחיש קיצון זה הוא דרישה מזערית של הפיקוח. תאגידים בנקאיים מצופים לערוך מבחני קיצון משל עצמם על מנת להעריך מהי רמת הנזילות שעליהם להחזיק מעבר לרמה המזערית, ולבנות תרחישים משל עצמם שבהם עלולים להיגרם קשיים לפעילותם העסקית הספציפית. מבחני קיצון פנימיים כאלה יכללו אופקי זמן קצרים או ממושכים יותר מאופק הזמן שנקבע בהוראה זו.

22. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים :

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) בתנאי קיצון ; וכן

(ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש כמתואר להלן.

$$\frac{\text{מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה}}{\text{סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים}} \geq 100\%$$

א. מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה

23. המונה של יחס כיסוי הנזילות הוא "מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה". על פי ההוראה, תאגידים בנקאיים חייבים להחזיק מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים לצורך כיסוי סך תזרים המזומנים היוצא נטו (כהגדרתו להלן) על פני פרק זמן של 30 ימים בתרחיש הקיצון המוגדר. על מנת שנכסים יהיו כשירים להיחשב "נכסים נזילים באיכות גבוהה", עליהם להיות נזילים בשווקים בתקופות קיצון, ובאופן אידיאלי, עליהם לעמוד בקריטריוני הכשירות של הבנק המרכזי. להלן מפורטים המאפיינים הנדרשים מנכסים אלה באופן כללי והדרישות התפעוליות שעל הנכסים לעמוד בהן[6].

1. מאפיינים של נכסים נזילים באיכות גבוהה

24. נכסים ייחשבו לנכסים נזילים באיכות גבוהה אם ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד. נזילותו של נכס תלויה בתרחיש הקיצון הנבחן, בהיקף שיש לממש ובתקופת הזמן שעל הפרק. אולם, יש נכסים מסוימים שסביר יותר כי ייצרו תזרימים מבלי שמכירתם או רכש חוזר (repurchase agreement) שלהם יהיו כרוכים בהפסדי ערך גדולים עקב מכירות בזק (fire sales), אפילו בזמני קיצון. חלק זה מפרט את הגורמים המשפיעים על מהימנותו של שוק של נכס לצורך גיוס נזילות בהקשר של משברים אפשריים.

(1) מאפיינים בסיסיים

- **סיכון נמוך:** נכסים פחות מסוכנים נוטים להיות בעלי נזילות גבוהה יותר. איכות אשראי גבוהה של המנפיק ורמת נחיתות נמוכה מגדילים את נזילותו של נכס. מח"מ קצר[7], סיכון משפטי נמוך, סיכון אינפלציה נמוך והיותו של נכס נקוב במטבע בר המרה הכרוך בסיכון שער חליפין נמוך, משפרים כולם את נזילותו של נכס.

- **הקלות והוודאות של הערכת השווי:** נזילותו של נכס גדלה אם קיימת סבירות גבוהה יותר שהמשתתפים בשוק יסכימו על הערכת השווי שלו. נכסים שהמבנה שלהם סטנדרטי, הומוגני ופשוט נוטים להיות בני חליפין יותר, ומקדמים נזילות. נוסחת התמחור של נכס נזיל באיכות גבוהה חייבת להיות קלה לחישוב ואסור שתהיה תלויה בהנחות משמעותיות. הגורמים המזינים את נוסחת התמחור צריכים גם להיות זמינים לציבור. בפועל, כלל זה שולל הכללת מרבית המוצרים המובנים או האקזוטיים.

- **מתאם נמוך עם נכסים מסוכנים:** צריך שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לא ייחשף לסיכון wrong way risk. לדוגמה, נכסים שהונפקו על ידי מוסדות פיננסיים, סביר שלא יהיו נזילים בזמנים של קשיי נזילות במגזר הבנקאי.

- **רשום למסחר בבורסה מוכרת ומפותחת:** רישום של נכס למסחר בבורסה מגדיל את שקיפותו.

---

[6] ראה פרקים "הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה" ו-"דרישות תפעוליות" לעניין המאפיינים הנדרשים מנכס על מנת שיהיה חלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, ולעניין הגדרה של "לא משועבדים", בהתאמה.

[7] מח"מ (משך חיים ממוצע) מודד את רגישות מחירה של אגרת חוב לשינוי בשיעור הריבית.

(ii) מאפיינים הקשורים לשוק

- **שוק פעיל וגדול:** צריך שיהיה לנכס שוק מכירה או שוק רכש חוזר (repo) פעיל בכל עת. המשמעות היא כי :

  - קיימים נתונים היסטוריים המעידים על היקף השוק ועומק השוק. הדבר יכול לבוא לידי ביטוי במרווחי קנייה-מכירה נמוכים, במחזורי מסחר גדולים, ובמספר גדול ומגוון של משתתפים בשוק. מגוון משתתפים בשוק מקטין את ריכוזיות השוק ומגביר את יכולת ההישענות על הנזילות בשוק.

  - צריכה להיות תשתית שוק מוצקה. נוכחותם של מספר עושי שוק מחויבים מגדילה את הנזילות, מפני שסביר להניח שיהיו ציטוטי מחיר לקנייה או מכירה של נכסים נזילים באיכות גבוהה.

- **תנודתיות נמוכה:** לנכסים שמחיריהם שומרים על יציבות יחסית ופחות נוטים לירידות מחירים חדות על פני זמן תהיה הסתברות נמוכה יותר לעורר מכירות כפויות כדי לעמוד בדרישות הנזילות. תנודתיות של מחירים ומרווחים היא אומדן פשוט לתנודתיות השוק. צריכות להיות עדויות היסטוריות ליציבותם היחסית של תנאי השוק (כגון מחירים ומקדמי ביטחון) ושל המחזורים בתקופות משבר.

- **בריחה לאיכות** (flight to quality): בראייה היסטורית, לשוק יש נטייה לעבור לסוגי נכסים אלה במצבים של משבר מערכתי. המתאם בין אומדנים לנזילות השוק לבין קשיים במערכת הבנקאית הוא מדד אחד פשוט שאפשר להשתמש בו.

25. כפי שעולה ממאפיינים אלה, המבחן לקביעה אם נכסים נזילים הם "באיכות גבוהה" הוא שבמקרה של מכירה או רכש חוזר (repo) מניחים שיכולתם של נכסים אלה לייצר מזומנים לא תיפגע אפילו בתקופות של תרחיש ספציפי חמור או תרחיש מערכתי חמור. נכסים מאיכות נמוכה יותר אינם עומדים במבחן זה. ניסיון של תאגיד בנקאי לגייס נזילות מנכסים באיכות פחות גבוהה בתנאים של תרחיש לחץ מערכתי חמור, יהיה כרוך בהסכמתו למכור בהנחה גדולה עקב המכירה המהירה, או בתספורת, כדי לפצות על הסיכון הגבוה בשוק. הדבר עשוי לא רק לשחוק את אמון השוק בתאגיד הבנקאי, אלא גם ליצור הפסדים בגין שערוך למחיר השוק עבור תאגידים בנקאיים המחזיקים מכשירים דומים ולהוסיף לחץ על פוזיציית הנזילות שלהם; בדרך זו יעודד הדבר מכירות בזק נוספות, וירידות נוספות של מחירים ושל נזילות השוק. בנסיבות כאלה, סביר שהנזילות בשוק הפרטי עבור מכשירים כאלה תיעלם במהירות.

26. נכס נזיל באיכות גבוהה (פרט לנכסים ברמה 2ב, כהגדרתם להלן) ייחשב באופן אידיאלי על ידי בנקים מרכזיים כנכס כשיר לצורכי נזילות תוך-יומית וקווי נזילות ללילה (overnight)[8]. בעבר, בנקים מרכזיים סיפקו גיבוי נוסף להיצע הנזילות במערכת הבנקאית בתנאי קיצון חמורים. העמידה בתנאי הכשירות מבחינת הבנק המרכזי אמורה אפוא להקנות ביטחון נוסף בכך שהתאגידים הבנקאיים מחזיקים נכסים שניתן להשתמש בהם במשברים חמורים מבלי לפגוע במערכת הפיננסית בכללותה.

27. יצוין עם זאת, כי כשירות מבחינת הבנק המרכזי לא תשמש כשלעצמה בסיס לסיווגו של נכס כנכס נזיל באיכות גבוהה.

---

[8] בטל.

2. דרישות תפעוליות

28. כל הנכסים במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כפופים לדרישות התפעוליות המפורטות להלן. מטרת הדרישות התפעוליות היא להכיר בכך שלא כל הנכסים המפורטים בסעיפים 49-54 העומדים בקריטריונים של סוג הנכס, משקל הסיכון ודירוג האשראי ייחשבו כשירים להיכלל במלאי, בשל קיומן של מגבלות תפעוליות נוספות על זמינותם של נכסים נזילים באיכות גבוהה העלולות למנוע מימוש מהיר במהלך תקופת קיצון.

29. מטרתן של דרישות תפעוליות אלה היא לוודא שמלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ינוהל באופן כזה שהתאגיד הבנקאי יוכל (ויוכל להוכיח את יכולתו) להשתמש באופן מיידי במלאי הנכסים הללו כמקור של כספים במשבר, העומד לרשותו להמרה למזומן באמצעות מכירה ישירה או רכש חוזר (repo), כדי לגשר על פערי מימון בין תזרים מזומנים נכנס ותזרים מזומנים יוצא בכל עת במהלך תקופת הקיצון הנמשכת 30 ימים, ללא הגבלות על השימוש בנזילות הנוצרת.

30. תאגיד בנקאי יממש מפעם לפעם חלק מייצג מתוך נכסי המלאי באמצעות רכש חוזר (repo) או מכירה ישירה, כדי לבדוק את נגישותו לשוק, את אפקטיביות תהליכי המימוש שלו, את זמינות הנכסים, וכדי למזער את הסיכון של איתות שלילי לשוק בתקופת קיצון אמיתית.

31. כל הנכסים במלאי צריכים להיות לא משועבדים. "לא משועבדים" (unencumbered) פירושו שאין שום הגבלות חוקיות, רגולטוריות, חוזיות או אחרות על יכולתו של התאגיד הבנקאי לממש, למכור, להעביר או להמחות את הנכס. נכס במלאי לא יהיה משועבד (במפורש או במשתמע) כביטחון, כבטוחה או כחיזוק אשראי עבור עסקה כלשהי, ולא ייועד לכיסוי עלויות תפעוליות (כגון שכירויות ומשכורות). נכסים שהתקבלו בעסקאות מכר חוזר (reverse repo) ועסקאות מימון ניירות ערך המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי, לא שועבדו מחדש, והם זמינים באופן חוקי וחוזי לשימוש התאגיד הבנקאי יוכלו להיחשב חלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. בנוסף, נכסים הכשירים להיחשב לחלק ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שהועמדו מראש (prepositioned) או הופקדו, או שועבדו, לבנק המרכזי או לישות סקטור ציבורי (PSE-public sector entity), אך לא נוצלו ליצירת נזילות, יכולים להיכלל במלאי[9].

32. תאגיד בנקאי לא יכלול במלאי את אותם נכסים אשר, אף שעומדים בהגדרה של נכסים "לא משועבדים" המפורטת בסעיף 31, אין לתאגיד הבנקאי היכולת התפעולית לממש אותם למזומנים כדי לעמוד בתזרים יוצא בתקופת קיצון. היכולת התפעולית לממש נכסים למזומנים דורשת קיומם של נהלים ומערכות נאותות, לרבות מתן גישה לפונקציה המתוארת בסעיף 33 לכל המידע הנחוץ כדי לבצע את מימושו של כל נכס למזומן בכל עת. מימוש הנכס למזומן חייב להיות בר ביצוע מנקודת מבט תפעולית, בתוך תקופת הסילוק המקובלת עבור סוג נכס זה בתחום השיפוט.

---

[9] אם תאגיד בנקאי הפקיד, העמיד מראש או שיעבד נכסים ברמה 1, ברמה 2 ואחרים במאגר ביטחונות, ולא הוקצו ניירות ערך ספציפיים כביטחונות לעסקאות כלשהן, הוא רשאי להניח שנכסים אלה משועבדים בסדר עולה של ערך הנזילות ביחס כיסוי הנזילות; דהיינו, נכסים שאינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יוקצו ראשונים, ולאחריהם נכסים ברמה 2ב, לאחריהם נכסים ברמה 2א, ולבסוף נכסים ברמה 1. קביעה זו תיעשה תוך ציות לכל יתר הדרישות, כגון בנוגע לריכוזיות או פיזור.

33. המלאי יהיה נתון לשליטת הפונקציה המופקדת על ניהול הנזילות של התאגיד הבנקאי (כגון ה-Treasurer), ומשמעות הדבר שתהיה לפונקציה הסמכות השוטפת, והיכולת החוקית והתפעולית, לממש כל נכס שבמלאי. השליטה צריכה להשתקף בהחזקת הנכסים במאגר נפרד המנוהל על ידי הפונקציה מתוך כוונה בלעדית להשתמש בו כמקור לכספים במקרה הצורך, או לחלופין, בהוכחה שהפונקציה מסוגלת לממש את הנכס בכל נקודת זמן בתקופת הקיצון של 30 הימים וכי תמורת המימוש תעמוד לרשות הפונקציה לכל אורך תקופת הקיצון של 30 הימים, מבלי שהדבר יעמוד בסתירה לאסטרטגיה עסקית מוצהרת או אסטרטגיית ניהול סיכונים. לדוגמה, אין לכלול נכס במלאי אם מכירת הנכס, ללא החלפתו לאורך תקופת 30 הימים, תסיר גידור אשר ייצור פוזיציית סיכון פתוחה החורגת מהמגבלות הפנימיות.

34. תאגיד בנקאי רשאי לגדר את סיכון השוק הקשור לבעלותו על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ועדיין לכלול את אותם נכסים במלאי. אם יבחר לגדר את סיכון השוק, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון (בשווי השוק של כל נכס) את תזרים המזומנים היוצא שהיה נוצר אילו הגידור היה נסגר (closed out) מוקדם (במקרה שהנכס היה נמכר).

35. תאגיד בנקאי ינהל בקרה אחר הישות המשפטית והמיקום הפיזי שבהם מוחזק הביטחון ויבדוק כיצד ניתן לנייד את הביטחון בעיתוי הנדרש. בפרט, עליו להתוות מדיניות המגדירה את הישויות המשפטיות, המקומות הגיאוגרפיים, המטבעות וחשבונות קסטודיאן או בנק ספציפיים שבהם מוחזקים נכסים נזילים באיכות גבוהה. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לקבוע אם יש להימנע מהכללת נכסים כאלה מסיבות תפעוליות, ועל כן צריכה להיות לו היכולת לקבוע את הרכב המלאי שלו על בסיס יומי.

36. כאמור בסעיפים 171 ו-172, נכסים נזילים באיכות גבוהה כשירים המוחזקים לצורך עמידה בדרישות נזילות סטטוטוריות ברמת הישות המשפטית או ברמת תת-איחוד (sub-consolidated) (היכן שרלוונטי), יכולים להיכלל במלאי ברמה המאוחדת אך ורק במידה שהסיכונים הקשורים (כפי שהם נמדדים בתזרים המזומנים היוצא נטו של הישות המשפטית או הקבוצה בתת-איחוד על פי יחס כיסוי הנזילות) משתקפים גם ביחס כיסוי הנזילות המאוחד. כל עודף של נכסים נזילים באיכות גבוהה המוחזק בישות משפטית יכול להיכלל במלאי המאוחד רק אם נכסים אלה עומדים לרשותה של הישות המאוחדת (האם) בעתות קיצון באופן חופשי.

37. בעת הערכה האם נכסים ניתנים להעברה בחופשיות למטרות רגולטוריות, על תאגיד בנקאי להיות מודע לכך שנכסים עשויים שלא להיות זמינים בחופשיות לישות המאוחדת בשל מכשולים רגולטוריים, חוקיים, מיסויים, חשבונאיים או אחרים. נכסים המוחזקים בישויות משפטיות ללא גישה לשוק יכולים להיכלל אך ורק במידה שניתן להעבירם באופן חופשי לידי ישויות אחרות שיכולות לממש את הנכסים.

38. במדינות מסוימות, לא קיימים שוקי רכש חוזר (repo) גדולים, עמוקים ופעילים עבור סוגי נכסים כשירים, ועל כן סביר שנכסים אלה ימומשו באמצעות מכירה ישירה. בנסיבות אלה, תאגיד בנקאי צריך להימנע מלכלול במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה נכסים שקיימים מכשולים למכירתם, כגון הפחתות ערך גדולות עקב מכירות בזק העלולות לגרום לתאגיד להפר דרישות יציבות מזעריות, או דרישות להחזיק נכסים כאלה, כולל, בין היתר, דרישות חוקיות בנוגע למלאי מזערי לצורך עשיית שוק.

39. תאגידים בנקאיים לא יכללו במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה נכסים, או נזילות הנוצרת מנכסים, שהתקבלו תחת זכות לשעבוד מחדש (rehypothecation), אם לבעלים המוטב זכות חוזית למשוך נכסים אלה במהלך תקופת הקיצון הנמשכת 30 ימים[10].

40. נכסים שהתקבלו כביטחונות בגין עסקאות בנגזרים שאינם מופרדים (segregated) ושניתן חוקית לשעבדם מחדש, יכולים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כל עוד התאגיד הבנקאי רושם כיאות תזרים מזומנים יוצא בגין הסיכונים הקשורים כמפורט בסעיף 116.

41. תרחיש הקיצון של יחס כיסוי הנזילות אינו מכסה צורכי נזילות תוך-יומית צפויים או בלתי צפויים. כפי שנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, תאגיד בנקאי ינהל באופן פעיל את פוזיציות וסיכוני הנזילות התוך-יומית שלו על מנת לעמוד בהתחייבויות התשלום והסליקה שלו במועדן הן במצב עסקים רגיל והן בתנאי קיצון, ובדרך זו יתרום לתפקודן התקין של מערכות תשלומים וסליקה.

42. יחס כיסוי הנזילות יקוים וידווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד. עם זאת, תאגידים בנקאיים מצופים לעמוד בצורכי הנזילות בכל אחד מהמטבעות ולהחזיק נכסים נזילים באיכות גבוהה התואמים את התפלגות צורכי הנזילות שלהם לפי מטבע, על מנת שהתאגיד הבנקאי יוכל להשתמש במלאי כדי לייצר נזילות במטבע ובתחום השיפוט שבהם נוצרים תזרימי המזומנים היוצאים נטו. היות שכך, תאגיד בנקאי נדרש לנהל מעקב אחר יחס כיסוי הנזילות לפי מטבע כדי לאתר בעיות אפשריות של אי התאמה במטבעות שעשויות להתעורר. כחלק מניהול סיכון הנזילות במט"ח, יביא התאגיד הבנקאי בחשבון את הסיכון שיכולת החלפת המטבעות והגישה לשוקי המט"ח הרלוונטיים עלולות להישחק במהירות בתנאי לחץ. עליו להיות מודע לכך שתנועות פתאומיות ושליליות בשערי החליפין עלולות להרחיב משמעותית אי התאמות קיימות בפוזיציות ולשנות את יעילות גידורי המט"ח הקיימים.

43. כדי להפחית את הסיכון של השפעות מצוק (cliff effects) העלולות להיווצר, אם נכס נזיל כשיר נעשה בלתי כשיר (כגון עקב הורדת דירוג), תאגיד בנקאי רשאי להשאיר נכס זה במלאי הנכסים הנזילים שלו למשך 30 ימים קלנדריים נוספים. כך יינתן בידי התאגיד הבנקאי זמן נוסף להתאים את המלאי שלו לפי הצורך או להחליף את הנכס.

3. גיוון מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה

44. מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה צריך להיות מגוון היטב מבחינת סוגי הנכסים עצמם (להוציא חוב של ריבונות במקום התאגדותו של התאגיד הבנקאי או במדינה שבה פועל התאגיד הבנקאי ; רזרבות בנק מרכזי ; מכשירי חוב של בנק מרכזי ; ומזומן). אף שבאשר לסוגי נכסים מסוימים קיימת סבירות רבה יותר שישמרו על נזילותם ללא קשר לנסיבות, אין אפשרות לדעת מראש בוודאות אילו נכסים ספציפיים בכל סוג נכס עלולים להיפגע מזעזועים.

---

[10] ראה בסעיף 146 מהו הטיפול המתאים אם המשיכה החוזית של נכסים כאלה עשויה להוביל לפוזיציה בחסר (לדוגמה, מפני שהתאגיד הבנקאי השתמש בנכסים בעסקאות למימון ניירות ערך לטווח ארוך יותר).

תאגידים בנקאיים נדרשים אפוא להתוות מדיניות ומגבלות כדי למנוע ריכוזים של סוגי נכסים, סוגי הנפקות ומנפיקים, ומטבעות (בהתאם להתפלגות תזרים המזומנים היוצא נטו לפי מטבע) בתוך קבוצות הנכסים.

4. הגדרה של נכסים נזילים באיכות גבוהה

45. מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יכלול נכסים שמאפייניהם מתוארים בסעיפים 24-27. חלק זה מתאר את סוג הנכסים המקיימים מאפיינים אלה ועל כן יכולים להיכלל במלאי.

46. קיימות שתי קטגוריות נכסים שניתן לכלול במלאי. הנכסים שניתן לכלול בכל קטגוריה הם אלה שהתאגיד הבנקאי מחזיק בהם ביום הראשון לתקופת הקיצון, מבלי להתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם. ניתן לכלול נכסי "רמה 1" ללא הגבלה, ואילו נכסי "רמה 2" יכולים להוות עד 40% בלבד מהמלאי.

47. נכסים רמה 2ב לא יהוו יותר מ-15% מסך מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. כמו כן, הם יכללו בסף ה-40% המוחל על נכסי רמה 2.

48. סף ה-40% לנכסים רמה 2 וסף ה-15% לנכסים רמה 2ב ייקבעו לאחר החלת מקדמי הביטחון הנדרשים, ולאחר הבאה בחשבון של סיום (unwind) עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר ועסקאות החלף בטחונות (collateral swap transactions) שמועד פירעונן חל בתוך 30 הימים הקלנדריים, אשר כרוכות בהחלפה של נכסים נזילים באיכות גבוהה. בהקשר זה, עסקאות לטווח קצר הן עסקאות שמועד פירעונן חל עד וכולל 30 ימים קלנדריים. פרטי מתודולוגיית החישוב מוצגים בנספח 1.

(i) נכסי רמה 1

49. נכסי רמה 1 יכולים להוות שיעור בלתי מוגבל מהמלאי ואינם כפופים למקדם ביטחון תחת יחס כיסוי הנזילות[11]. אולם, לאור מאפייני השוק ומקדמי הביטחון האופייניים לעסקאות רכש חוזר, ניירות ערך של ממשלת ישראל יכולים להיכלל ברמה 1 לאחר הפעלת שיעורי הכיסוח של בנק ישראל עבור מק"מ ואגרות חוב ממשלתיות המשמשים כבטחון לאשראי, כפי שיחולו במועד החישוב.

[11] למטרות חישוב יחס כיסוי הנזילות, נכסי רמה 1 במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יימדדו לפי סכום שאינו עולה על שווי השוק הנוכחי שלהם.

שיעורי הכיסוח של בנק ישראל יופעלו על מק"מ ואגרות חוב של ממשלת ישראל בשקלים ובמט"ח, למעט אם היקף ההחזקה של התאגיד הבנקאי אינו עולה על 20% ממחזור המסחר בבורסה באותו סוג של אגרות חוב. אם היקף ההחזקה עולה על השיעור האמור, שיעורי הכיסוח יופעלו רק על היקף ההחזקה העולה על החלק האמור ממחזור המסחר. אם ההחזקה היא בסוג אגרת חוב שאינה נסחרת בבורסה, יחושבו שיעורי הכיסוח על כל היקף ההחזקה, ללא ההקלה האמורה.

"מחזור המסחר בבורסה" לעניין זה הוא ממוצע חודשי של מחזור המסחר באותו סוג של אגרות חוב במהלך שלושת החודשים האחרונים. ייחוס השיעור מהמחזור החודשי הממוצע לסדרות השונות מאותו סוג אגרות החוב הממשלתיות, יעשה באופן יחסי למשקל הסדרה באותו סוג איגרות חוב. מחזור המסחר כולל עסקאות בבורסה ומחוץ לבורסה, בהתאם לפרסומי הבורסה לניירות ערך בתל אביב.

50. נכסי רמה 1 מוגבלים לאמור להלן :

(א) מטבעות ושטרות כסף ;

(ב) רזרבות בנק מרכזי (כולל רזרבות נדרשות)[12], במידה שמדיניות הבנק המרכזי מאפשרת למשוך אותן בזמני קיצון[13] ;

רזרבות בבנק ישראל לא יכללו את חובת הנזילות במועד החישוב, לרבות חובת נזילות נגזרי מט"ח. על אף האמור, ניתן לכלול ברזרבות בבנק ישראל חובת נזילות בגין פיקדונות שמקדם המשיכה שלהם ביחס כיסוי הנזילות הוא 100%.

(ג) ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם : ריבונויות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי (PSEs), הבנק הבינלאומי לסילוקין (Bank of International Settlement), קרן המטבע הבינלאומית, הבנק האירופי המרכזי (European Central Bank) והקהילה האירופית (European Community), או בנקים רב-צדדיים לפיתוח (Multilateral Development Banks)[14], ואשר עומדים בכל התנאים הבאים :

- הוקצה להם משקל סיכון 0% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203[15] ;
- הם נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או שוקי מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ;

---

[12] בהקשר זה, רזרבות בנק מרכזי כוללות פיקדונות ללילה (overnight) בבנק המרכזי ופיקדונות לזמן קצוב בבנק המרכזי, אשר : (i) ניתנים, במפורש ועל פי חוזה, לפירעון עם קבלת הודעה מהבנק המפקיד ; או (ii) המהווים הלוואה שכנגדה יכול התאגיד הבנקאי ללוות לזמן קצוב או ללילה על בסיס מתחדש אוטומטית (רק כאשר יש לתאגיד הבנקאי פיקדון קיים בבנק המרכזי הרלוונטי). פיקדונות אחרים לזמן קצוב בבנקים מרכזיים אינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ; אולם, אם התקופה הקצובה לפירעון חלה בתוך 30 הימים, הפיקדון לזמן קצוב עשוי להיחשב לתזרים נכנס על פי סעיף 154.

[13] יש להתבסס על ההנחיות של המפקח המקומי בנוגע למידה שבה רזרבות בבנק המרכזי, במדינת המפקח, צריכות להיספר כחלק ממלאי הנכסים הנזילים.

[14] החלוקה לקטגוריות של המשתתפים בשוק זהה לזו שהוגדרה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, אלא אם צוין אחרת.

[15] סעיף 50(ג) כולל רק ניירות ערך סחירים שהינם כשירים לפי סעיף 53 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. כאשר מוקצה משקל סיכון 0% לפי שיקול דעת מקומי על פי סעיף 54 בהוראה האמורה, הטיפול יהיה לפי הוראות סעיפים 50(ד) ו-50(ה).

- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים ; וכן
- אינם מחויבות של מוסד פיננסי או של ישויות קשורות (affiliated) אליו[16].

(ד) כאשר לריבונות אין משקל סיכון 0%, מכשירי חוב של הריבונות או הבנק המרכזי שהונפקו במטבעות מקומיים על ידי הריבונות או הבנק המרכזי במדינה שבה נוצר סיכון הנזילות או במדינת האם של התאגיד הבנקאי ; וכן

(ה) כאשר משקל הסיכון של הריבונות הוא לא 0%, מכשירי חוב של ריבונות מקומית או בנק מרכזי מקומי שהונפקו במטבעות חוץ זרים כשירים להיכלל עד לסכומו של תזרים המזומנים היוצא נטו בתנאי קיצון של התאגיד הבנקאי באותו מטבע חוץ מסוים, הנובע מפעילות התאגיד במדינה שבה נוצר סיכון הנזילות של התאגיד.

(ii) נכסי רמה 2

51. נכסי רמה 2 (המורכבים מנכסי רמה 2א ונכסי רמה 2ב המאושרים על ידי המפקח) יכולים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, בכפוף לדרישה שהם יהוו לא יותר מ-40% מהמלאי הכולל לאחר הפעלת מקדמי ביטחון. השיטה לחישוב המגבלה על נכסי רמה 2 והמגבלה על נכסי רמה 2ב מפורטת בסעיף 48 ובנספח 1.

52. מקדם ביטחון בשיעור 15% מוחל על שווי השוק הנוכחי של כל נכס ברמה 2א המוחזק במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. נכסי רמה 2א יוגבלו לפריטים הבאים :

(א) ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם : ריבונויות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי או בנקים רב-צדדיים לפיתוח המקיימים את התנאים הבאים :[17]

- הוקצה להם משקל סיכון 20% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 ;
- הם נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או שוקי מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ;
- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים (דהיינו, ירידת מחירים שאינה עולה על 10% או גידול של מקדם ביטחון שאינו עולה על 10 נקודות אחוז במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים) ; וכן
- אינם מהווים מחויבות של מוסד פיננסי או של ישויות הקשורות אליו[18].

---

[16] הדבר מחייב שלמחזיק נייר הערך לא תהיה זכות חזרה למוסד הפיננסי או למי מהישויות הקשורות למוסד הפיננסי. בפועל, המשמעות היא שניירות ערך, כמו הנפקות בערבות ממשלתית במהלך המשבר הפיננסי, שהם עדיין במעמד של התחייבויות של המוסד הפיננסי, אינם כשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. המקרה החריג היחידי הוא כאשר התאגיד הבנקאי כשיר להיחשב גם כישות סקטור ציבורי (PSE) על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203, אזי ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי יכולים להיות כשירים כנכסי רמה 1 אם כל התנאים ההכרחיים מתקיימים.

17 אפשר שתהיה חפיפה בין סעיפים 50(ד) ו-(ה) לסעיף 52(א) מבחינת ניירות הערך של ריבונות ובנק מרכזי בעלי משקל סיכון 20%. במקרים כאלה, ניתן להקצות את הנכסים לקטגוריה של רמה 1 בהתאם לסעיף 50(ד) או (ה), לפי המקרה המתאים.

[18] ראה הערת שוליים 16.

(ב) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים)[19] ואיגרות חוב מכוסות (covered bonds)[20] המקיימים את התנאים הבאים :

- במקרה של מכשירי חוב קונצרניים : לא הונפקו על ידי מוסד פיננסי או על ידי ישויות הקשורות אליו ;
- במקרה של איגרות חוב מכוסות : לא הונפקו על ידי התאגיד הבנקאי עצמו או על ידי ישויות הקשורות אליו ;
- בעלי דירוג אשראי ארוך טווח -AA לפחות מחברת דירוג אשראי חיצונית מוכרת (ECAI)[21], או בהיעדר דירוג ארוך טווח, בעלי דירוג קצר טווח שווה-ערך באיכותו לדירוג הארוך טווח ;
- נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה ; וכן
- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים : דהיינו, ירידת מחירים מרבית או גידול של מקדם ביטחון במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים, שאינם עולים על 10%.

(iii) נכסים ברמה 2ב

53. נכסים נוספים מסוימים (נכסי רמה 2ב) יכולים להיכלל ברמה 2[22]. על התאגידים הבנקאיים לקיים מערכות וכלים נאותים על מנת לנטר אחר ולשלוט בסיכונים פוטנציאליים (כגון סיכוני אשראי וסיכוני שוק) שהם עלולים להיחשף אליהם בשל החזקת נכסים אלה.

54. מקדם ביטחון גבוה יותר ייושם על שווי השוק הנוכחי של כל נכס ברמה 2ב המוחזק במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה. נכסי רמה 2ב יוגבלו לפריטים הבאים :

(א) בטל.

(ב) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים)[23] העונים על כל התנאים הבאים יכולים להיכלל ברמה 2ב, בכפוף למקדם ביטחון של 50% :

---

[19] מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) במובן זה כוללים רק נכסים רגילים (plain-vanilla) ששערוך שווים זמין מיידית על פי שיטות מקובלות ואינו תלוי במידע פרטי, דהיינו הם אינם כוללים מוצרים בעלי מבנה מורכב או חוב נחות.

[20] איגרות חוב מכוסות (covered bonds) הן איגרות חוב שהונפקו ומוחזקות בבעלותו של תאגיד בנקאי או תאגיד משכנתאות, והן כפופות על פי חוק לפיקוח ציבורי מיוחד שנועד להגן על מחזיקי האג"ח. על פי חוק, חובה להשקיע הכנסות הנובעות מהנפקת איגרות חוב אלה בנכסים אשר, במהלך כל תקופת חיי איגרות החוב, ניתן לכסות באמצעותם את ההתחייבויות הנובעות מאג"ח, ואשר במקרה של כשל של המנפיק, ישמשו לפי מדרג קדימות להחזר הקרן ולתשלום הריבית הנצברת.

[21] במקרה של ריבוי דירוגים, הדירוג הישים ייקבע בהתאם לשיטה המיושמת בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. סולמות דירוג מקומיים (בניגוד לדירוגים בינלאומיים) של חברה חיצונית לדירוג אשראי שאושרה על ידי המפקח, העומדת בקריטריוני הכשירות המפורטים בסעיף 91 של מסגרת ההון באזל II, עשויים להתקבל אם מכשירי החוב הקונצרניים או איגרות החוב המכוסות (covered bonds) מוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי לצורכי נזילות במטבע המקומי הנובעים מפעולותיו באותו תחום שיפוט מקומי. הדבר חל גם על נכסים ברמה 2ב.

[22] בטל.

[23] ראה הערת שוליים 19.

- לא הונפקו על ידי מוסד פיננסי או על ידי ישויות קשורות (affiliated) אליו. בהוראה זו "מוסד פיננסי", כהגדרתו בסעיף 1.10 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס מימון יציב נטו);

- מקיימים אחד מהבאים: (i) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) הנסחרים בבורסה מוכרת ומפותחת בעלי דירוג אשראי ארוך טווח בין +A ל- -A מחברת דירוג אשראי חיצונית מוכרת (ECAI), או בהיעדר דירוג ארוך טווח, בעלי דירוג קצר טווח שווה-ערך באיכותו לדירוג הארוך טווח; או (ii) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בעלי דירוג אשראי מחברת דירוג אשראי מקומית השקול לדירוג בינלאומי -A ומעלה (לעניין זה, דירוג מקומי -AA ומעלה);

- נסחרים בשוקי רכש חוזר (repo) או מזומן גדולים, עמוקים ופעילים, המאופיינים ברמת ריכוזיות נמוכה; וכן

- בעלי עבר מוכח כמקור נזילות אמין בשווקים (רכש חוזר (repo) או מכירה) אפילו בתקופה של תנאי שוק קיצוניים, דהיינו, ירידת מחירים מרבית שאינה עולה על 20% או גידול במקדם ביטחון שאינו עולה על 20 נקודות אחוז במהלך 30 ימים בתקופה רלוונטית של קשיי נזילות משמעותיים.

(ג) בטל.

54א. המפקח יתיר לכלול בנכסים מרמה 2ב את השווי הלא מנוצל של קו נזילות מחייב חוזית (contractual committed liquidity facility-CLF) שיועמד על ידי בנק ישראל והמקיים את התנאים הבאים:

(א) הקו (שיכונה קו נזילות מחייב לשימוש מוגבל (restricted-use committed liquidity facility-RCLF)) חייב להיות כרוך, בזמנים רגילים, בעמלת התחייבות החלה על סך הקו (שנוצל ושלא נוצל), לפי הגבוה מבין:

- 75 נקודות בסיס ברמה שנתית; או

- לפחות 25 נקודות בסיס ברמה שנתית מעל הפער בין התשואה על הנכסים המשמשים להבטחת הקו לבין התשואה על תיק מייצג של נכסים נזילים באיכות גבוהה לאחר התאמות להבדלים מהותיים כלשהם בסיכון האשראי.

בתקופות של תרחיש לחץ מערכתי עמלת ההתחייבות על הקו (שנוצל ושלא נוצל) עשויה לקטון, אולם תוותר כפופה לדרישות המינימאליות החלות על קו נזילות (CLF) במדינות שאין בהן מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה כפי שנכללו במסמך המקור של ועדת באזל (דרישות אלו לא נכללו בהוראה זו משום שמדינת ישראל אינה "מדינה שאין בה מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה").

(ב) קו הנזילות חייב להיתמך על ידי בטוחות לא משועבדות, מהסוג שיוגדר על ידי בנק ישראל. הבטוחות תוחזקנה באופן שיאפשר העברה מידית לבנק ישראל במקרה שנדרשת משיכת קו הנזילות ובהיקף מספק לכיסוי הסך הכולל של הקו (לאחר מקדמי ביטחון). בטוחות המשמשות לתמיכה בקו הנזילות אינן יכולות להיחשב במקביל כחלק מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה.

(ג) כפוף להיות התאגיד הבנקאי מוערך כסולבנטי, הסכם קו הנזילות יהיה בלתי חוזר לפני מועד פירעונו, ולא יהיה כרוך בהחלטות אשראי אחרות של בנק ישראל בדיעבד.

תקופת ההתחייבות חייבת לעלות על 30 ימי תרחיש הלחץ שנקבע במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

(ד) בישראל, קו נזילות כאמור לעיל יוכר על ידי המפקח ככל שבנק ישראל יציע קו נזילות העומד בתנאים שצוינו לעיל והתאגיד הבנקאי יבקש להסתמך על קו שכזה, וכפוף לאישור מראש של המפקח.

54ב. בטל.

54ג. תאגיד בנקאי שהוא חברה בת נשלטת של תאגיד בנקאי, יוכל לכלול בנכסים הנזילים באיכות גבוהה את מלוא השווי הלא מנוצל של קו נזילות שהתאגיד הבנקאי השולט מתחייב להעמיד לו בתרחיש קיצון, כפוף לקיום כל התנאים הבאים :

(א) קו הנזילות מעוגן בהסכם ;

(ב) התאגיד הבנקאי השולט מפחית את מלוא גובה הקו הלא מנוצל ממלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שלו. עבור התאגיד הבנקאי השולט, הפחתת הקו תעשה לאחר חישוב המגבלות על נכסים רמה 2 ונכסים רמה 2ב ; וכן

(ג) קו הנזילות לא יהווה יותר מ-50% מסך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של התאגיד הבנקאי הנשלט, המחושבים לאחר מקדמי הביטחון.

(iv) טיפול במדינות שאין בהן מספיק נכסים נזילים באיכות גבוהה

סעיפים 55 עד 67 בטלים[24] [25] [26] [27] [28] [29] [30] [31] [32].

(v) טיפול עבור תאגידים בנקאיים המצייתים לחוקי האיסלם

68. בטל.

---

[24] בטל.
[25] בטל.
[26] בטל.
[27] בטל.
[28] בטל.
[29] בטל.
[30] בטל.
[31] בטל.
[32] בטל.

ב. סך תזרים מזומנים יוצא נטו

69. המונח סך תזרים מזומנים יוצא נטו[33] מוגדר כסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי בניכוי סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים. סך תזרים המזומנים היוצא הצפוי מחושב על ידי הכפלת היתרות של קטגוריות או סוגים שונים של התחייבויות מאזניות וחוץ-מאזניות בשיעורים שהם מצופים להימשך (run off או drawn down). סך תזרים המזומנים הנכנס הצפוי מחושב על ידי הכפלת היתרות של חייבים חוזיים בשיעורים שהם מצופים להתקבל תחת התרחיש עד לרף מצטבר של 75% מסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי.

סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים = סך תזרים מזומנים יוצא צפוי *פחות* הקטן מבין {סך תזרים מזומנים נכנס צפוי; 75% מתוך סך תזרים מזומנים יוצא צפוי}

70. בטל.

71. נספח 2 מציג סיכום של המקדמים החלים על כל קטגוריה.

72. תאגידים בנקאיים לא יורשו לספור פריטים בספירה כפולה, כלומר אם נכס נכלל כחלק מ"מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה" (דהיינו, המונה), תזרים המזומן הנכנס הקשור אליו לא יוכל להיספר גם כתזרים מזומנים נכנס (דהיינו, כחלק מהמכנה). מקום שקיימת האפשרות שפריט ייספר בכמה קטגוריות של תזרים יוצא (לדוגמה, קווי נזילות מחייבים (committed) המועמדים לצורך כיסוי חוב שמועד פירעונו בתוך תקופת 30 הימים), על התאגיד הבנקאי להביאו בחשבון רק עד לגובה התזרים היוצא החוזי המרבי עבור אותו מוצר.

1. תזרים מזומנים יוצא

(i) משיכת פיקדונות קמעונאיים

73. פיקדונות קמעונאיים מוגדרים כפיקדונות המופקדים בתאגיד בנקאי על ידי יחיד (natural person). פיקדונות מישויות משפטיות, עסקים בבעלות יחיד או שותפויות נכללים בקטגוריות הפיקדונות הסיטונאיים. פיקדונות קמעונאיים לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב יטופלו ביחס כיסוי הנזילות על פי סעיף 74-80, אלא אם כן הוחרגו לפי הקריטריונים הקבועים בסעיפים 82 ו-83 ; פיקדונות שהוחרגו לפי סעיף 82 יטופלו ביחס כיסוי הנזילות על פי סעיף 84.

74. פיקדונות קמעונאיים מתחלקים למקורות "יציבים" ו"פחות יציבים" כמתואר להלן, עם שיעורי משיכה מזעריים הקבועים לכל קטגוריה.

(א) פיקדונות יציבים (שיעור משיכה =3% ומעלה)

---

[33] במקרים הרלוונטיים, תזרים מזומנים יוצא ונכנס יכלול ריבית שתאגיד צפוי לקבל ולשלם במהלך התקופה של 30 הימים.

75. פיקדונות יציבים, המקבלים לרוב מקדם משיכה 5%, הם סכום הפיקדונות המבוטחים במלואם[34] על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות ציבורית המספקת הגנה שוות ערך, כאשר :

- למפקידים יש קשרים מבוססים אחרים עם התאגיד הבנקאי ההופכים את משיכת הפיקדון לבלתי סבירה ביותר ; או
- הפיקדונות בחשבונות עובר ושב (transactional accounts) (לדוגמה, חשבונות שמופקדות בהם משכורות באופן אוטומטי).

על אף האמור לעיל, פיקדון קמעונאי בישראל (בשקלים או במט"ח) המקיים את אחד מהתבליטים האמורים ואשר סכומו הכולל אינו עולה על 0.5 מיליון ₪, יכול להיחשב כפיקדון יציב. גובה הפיקדון יחושב על בסיס לקוח.

76. בהוראה זו, "תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית" היא תכנית (i) המתחייבת לכך שיש לה יכולת ביצוע תשלומים במועד, (ii) שהכיסוי בגינה מוגדר בבירור, ו-(iii) שמודעות הציבור אליה גבוהה. מבטח הפיקדונות בתכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית מחזיק בסמכויות המשפטיות הפורמליות לבצע את תפקידיו והוא עצמאי מבחינה תפעולית, מתנהל בשקיפות ואחראי לתת דין וחשבון. מדינה המספקת ערבות מפורשת ומחייבת משפטית לפיקדונות, המתפקדת בפועל כביטוח פיקדונות, יכולה להיחשב למדינה שבה תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית.

77. אין די בנוכחותו של ביטוח פיקדונות לבדו על מנת שפיקדון ייחשב "יציב".

78. מדינות רשאיות לבחור ליישם שיעור משיכה של 3% על פיקדונות יציבים בתחומן, אם הם עומדים בקריטריונים לעיל לפיקדון יציב וכן בקריטריונים הנוספים לתכניות ביטוח פיקדונות כדלקמן :[35]

- תכנית הביטוח מבוססת על מערכת של מימון מראש, דרך גבייה תקופתית של היטלים על תאגידים בנקאיים עם פיקדונות מבוטחים[36] ;
- לתכנית יש אמצעים נאותים להבטחת נגישות למימון נוסף במהירות במקרה של דרישה גדולה לעתודותיה, לדוגמה ערבות ספציפית ומחייבת משפטית מהממשלה, או רשות נתונה ללוות מהממשלה ; וכן
- הגישה לפיקדונות המבוטחים זמינה למפקידים בתוך פרק זמן קצר מרגע שתכנית ביטוח

---

[34] "מבוטח במלואו" משמעו כי 100% מסכום הפיקדון, עד לגבול ביטוח הפיקדונות, מכוסה על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית. יתרות הפיקדונות עד לגבול ביטוח הפיקדונות יכולות להיחשב "מבוטחות במלואן" אפילו אם יש למפקיד יתרה העולה על גבול ביטוח הפיקדונות. אולם, כל סכום מעבר לגבול ביטוח הפיקדונות יטופל בתור "פחות יציב". לדוגמה, אם למפקיד יש פיקדון בסך 150 המכוסה על ידי תכנית ביטוח פיקדונות עם גבול של 100, ולפיה המפקיד יקבל לפחות 100 מתכנית ביטוח הפיקדונות אם המוסד הפיננסי לא יצליח לשלם, אזי 100 ייחשב לסכום "מבוטח במלואו" ויטופל כפיקדון יציב, ואילו 50 יטופל כפיקדון פחות יציב. עם זאת, אם תכנית ביטוח הפיקדונות מכסה רק אחוז מסוים מהכספים מיחידת המטבע הראשונה (לדוגמה, 90% מסכום הפיקדון עד לגבול של 100), אזי הפיקדון בסך 150 כולו ייחשב פחות יציב.

[35] הועדה ליציבות פיננסית (FSB) ביקשה מהאגודה הבינלאומית למבטחי פיקדונות (International Association of Deposit Insurers - IADI), במשותף עם ועדת באזל וגופים רלוונטיים אחרים במקומות הרלוונטיים, לעדכן את עקרונות הליבה שלה והנחיות נוספות כדי לשקף בצורה טובה יותר את הנהגים המובילים. הקריטריונים בסעיף זה ייבחנו אפוא על ידי הוועדה לאחר שתושלם עבודת ה- IADI.

[36] הדרישה לגבייה תקופתית של היטלים מתאגידים בנקאיים אינה מונעת מתכניות ביטוח פיקדונות לאפשר הפסקת הפרשות מפעם לפעם, בנקודות זמן נתונות שבהן התכנית ממומנת היטב.

הפיקדונות מופעלת[37].

מדינות המיישמות שיעור משיכה של 3% על פיקדונות יציבים עם הסדרי ביטוח פיקדונות העומדים בקריטריונים לעיל, יצטרכו להיות מסוגלות להציג הוכחות לשיעורי משיכה נמוכים מ-3% עבור פיקדונות יציבים במערכת הבנקאית בכל תקופות הקיצון שבהן נחוו תנאים דומים לאלו שביחס כיסוי הנזילות.

(ב) פיקדונות פחות יציבים (שיעורי משיכה = 10% ומעלה)

79. פיקדון קמעונאי שאינו עומד בהגדרת פיקדון יציב כאמור בסעיף 75 לעיל, יוגדר כ"פיקדון פחות יציב".

שיעור המשיכה של פיקדון פחות יציב בישראל (בשקלים או במט"ח) יקבע על פי הסכום הכולל של הפיקדון (על בסיס לקוח) ויהיה כמפורט להלן:

- 10% עבור פיקדון עד לסכום כולל של 5 מיליוני ש"ח.
- 15% עבור פיקדון שסכומו הכולל עולה על 5 מיליוני ₪ ועד ל-10 מיליוני ₪.
- 20% עבור פיקדון שסכומו הכולל עולה על 10 מיליוני ש"ח.

לעניין הטיפול בפיקדונות קמעונאיים בישויות המשפטיות של הקבוצה הבנקאית בחו"ל, ראה פירוט בסעיפים 169 ו-170 להלן.

80. אם תאגיד בנקאי אינו מסוגל לזהות באופן מיידי אילו פיקדונות קמעונאיים כשירים להיחשב "יציבים" לפי ההגדרה לעיל (לדוגמה, התאגיד הבנקאי לא מסוגל לקבוע אילו פיקדונות מכוסים על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות מדינה לפיקדונות), עליו לשבץ את הסכום המלא בקטגוריות הפיקדונות ה"פחות יציבים".

81. בטל.

82. תזרים מזומנים יוצא הנובע מפיקדונות קמעונאיים לזמן קצוב עם תקופה נותרת לפירעון או תקופת הודעה על משיכה העולה על 30 ימים, לא ייכלל בסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי אם למפקיד אין זכות חוקית למשוך את הפיקדונות בתקופת יחס כיסוי הנזילות של 30 הימים, או אם משיכה מוקדמת כרוכה בקנס משמעותי ששיעורו גדול מהותית מהפסד הריבית[38].

83. אם תאגיד בנקאי מרשה למפקיד למשוך פיקדונות כאלה מבלי להטיל עליו את הקנס המתאים, או למרות סעיף הקובע שלמפקיד אין זכות משפטית למשיכה מוקדמת, אזי כלל הקטגוריה של מקורות אלה תטופל כפיקדונות לפי דרישה (כלומר, מבלי להתחשב בתקופה הנותרת לפירעון, יחולו על הפיקדונות שיעורי המשיכה המפורטים בסעיפים 74-80). המפקח עשוי לקבוע נסיבות חריגות העונות להגדרה של קשיים (hardship), שבהן המפקיד יורשה למשוך את הפיקדון החריג לזמן קצוב מבלי שישתנה הטיפול בכלל מאגר הפיקדונות.

84. על אף האמור בסעיף 82 לעיל, פיקדונות קמעונאיים לזמן קצוב לתקופה נותרת לפירעון (או תקופת הודעה) העולה על 30 ימים יקבלו שיעור משיכה של 3%.

---

[37] פרק זמן זה צפוי להימשך בדרך כלל לא יותר מ-7 ימי עסקים.

[38] אם חלק מהפיקדון לזמן קצוב ניתן למשיכה מבלי לגרום לקנס כזה, רק אותו החלק ייחשב לפיקדון לפי דרישה. יתרת הפיקדון הנותרת תטופל כפיקדון לזמן קצוב.

(ii) משיכת מימון סיטונאי בלתי מובטח

85. למטרות יחס כיסוי הנזילות, "מימון סיטונאי בלתי מובטח" מוגדר כאותן התחייבויות ומחויבויות כלליות כלפי ישויות משפטיות, לרבות עסקים בבעלות יחיד ושותפויות, ואשר **אינן** מובטחות על ידי זכויות משפטיות על נכסים מוגדרים ספציפית הנמצאים בבעלות המוסד הלווה במקרה של פשיטת רגל, חדלות פירעון, פירוק או חיסול. בהגדרה זו לא נכללות מחויבויות הקשורות לחוזי נגזרים.

86. המימון הסיטונאי הכלול ביחס כיסוי הנזילות מוגדר ככל מימון הניתן לדרישה באופק יחס כיסוי הנזילות של 30 הימים או שמועד פירעונו החוזי המוקדם ביותר חל בטווח האופק הזה (כגון פיקדונות לזמן קצוב ומכשירי חוב בלתי מובטחים שהגיע מועד פירעונם), וכן מימון בעל מועד פירעון שלא נקבע. הגדרה זו כוללת כל מימון עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של המשקיע בתוך אופק של 30 הימים הקלנדריים. עבור מימון עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של התאגיד הבנקאי, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון גורמי מוניטין העשויים להגביל את יכולתו להימנע ממימוש האופציה[39]. בפרט, מקום שהשוק מצפה שהתחייבויות מסוימות ייפדו לפני תאריך הפירעון המשפטי הסופי שלהן, התאגידים הבנקאיים צריכים להניח למטרת יחס כיסוי הנזילות כי הדבר יתרחש ולכלול התחייבויות אלה בתזרים היוצא.

87. מימון סיטונאי שספק המקורות יכול לדרוש את פירעונו[40] בכפוף לתקופת הודעה מחייבת ומוגדרת בחוזה העולה על האופק של 30 הימים, לא ייכלל.

88. למטרות יחס כיסוי הנזילות, מימון סיטונאי בלתי מובטח יסווג לפי המתואר להלן, על סמך הרגישות המשוערת של ספקי המקורות לריבית המוצעת ולאיכות האשראי ולכושר הפירעון של התאגיד הבנקאי הלווה. הדבר נקבע על ידי סוג ספקי המקורות ורמת התחכום שלהם, כמו גם יחסיהם התפעוליים עם התאגיד הבנקאי. שיעורי המשיכה עבור התרחיש צוינו עבור כל קטגוריה.

(א) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות עסקיים קטנים : 5%, 10% ומעלה

89. מימון סיטונאי בלתי מובטח מלקוחות עסקיים קטנים מטופל כמו פיקדונות קמעונאיים למטרות הוראה זו, תוך הבחנה בין חלק "יציב" של המימון מלקוחות עסקיים קטנים ובין חלק "פחות יציב" כהגדרתם לעיל. כך גם יחולו עליהם אותן הגדרות של קטגוריות ואותם שיעורי המשיכה כמו על פיקדונות קמעונאיים.

90. קטגוריה זו מורכבת מפיקדונות והעמדת מקורות אחרים שבוצעו על ידי לקוחות עסקיים קטנים לא פיננסיים. "לקוחות עסקיים קטנים" (small business customers) מוגדרים בהתאם להגדרה של הלוואות הניתנות לעסקים קטנים בסעיף 231 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 204, המנוהלים כחשיפות קמעונאיות ונחשבים באופן כללי כבעלי מאפייני סיכון

---

[39] הדבר עשוי לשקף מקרה שבו תאגיד בנקאי עשוי לאותת שהוא נתון בקשיי נזילות אם הוא לא יממש אופציה על מקורות המימון שלו.

[40] כולל כל אופציה משובצת הקשורה ליכולתו של ספק המקורות לדרוש את המימון לפני מועד הפירעון החוזי.

נזילות דומים לחשבונות קמעונאיים, כל עוד סך המימון הכולל[41] הנובע מלקוח עסקי קטן אחד נמוך מ-5 מיליוני ש"ח (על בסיס מאוחד במידת האפשר).

91. מקום שלתאגיד בנקאי אין אף חשיפה ללקוח עסקי קטן שתאפשר לו להשתמש בהגדרה בסעיף 231 של הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 204, התאגיד הבנקאי רשאי לכלול פיקדון זה בקטגוריה זו כל עוד סך המימון הכולל הנובע מהלקוח קטן מ-5 מיליוני ש"ח (על בסיס מאוחד במידת האפשר) והפיקדון מנוהל כפיקדון קמעונאי. משמעות הדבר שהתאגיד הבנקאי מטפל בפיקדונות במערכות ניהול הסיכונים הפנימיות שלו באופן עקבי על פני זמן ובאותו האופן שבו הוא מטפל בפיקדונות קמעונאיים אחרים, וכי הפיקדונות אינם מנוהלים באופן פרטני כפי שמנוהלים פיקדונות תאגידיים גדולים יותר.

92. פיקדונות לזמן קצוב מלקוחות עסקיים קטנים יטופלו בהתאם לטיפול החל על פיקדונות קמעונאיים כמפורט בסעיפים 82, 83 ו-84.

(ב) פיקדונות לצרכים תפעוליים הנוצרים מפעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים : 25%

93. פעילויות מסוימות מובילות לכך שלקוחות פיננסיים ושאינם פיננסיים יצטרכו להפקיד, או להשאיר, פיקדונות בתאגיד בנקאי כדי לאפשר את גישתם ואת יכולתם להשתמש במערכות סליקה ותשלומים ולבצע תשלומים בדרכים נוספות. כספים אלה יכולים לקבל שיעור משיכה של 25% רק אם ללקוח יש תלות מהותית בתאגיד הבנקאי והפיקדון נדרש לצורך פעילויות אלה. תאגיד בנקאי הסבור שפעילויות מסוימות שלו כשירות לטיפול זה, יפנה לקבלת אישור מראש של המפקח להכרה בפיקדונות תפעוליים. בפנייתו למפקח על הבנקים בעניין פיקדונות תפעוליים יצרף התאגיד הבנקאי, בין השאר, את הפרטים הבאים :

(א) מדיניות התאגיד הבנקאי בנושא והמתודולוגיה שגיבש ;

(ב) מידע על אופן יישום התנאים וההגבלות בסעיפים 93 ו-93א, לרבות הבקרות על כך ;

(ג) הודעה של מנהל הסיכונים הראשי כי הנושא נבחן ואושר על ידו ; וכן

(ד) הודעה של ההנהלה הבכירה כי הנושא אושר על ידה.

הפיקוח על הבנקים יבחן את סבירות הבקשה ואת שלמות הפרטים שנדרש התאגיד הבנקאי למסור כאמור לעיל. המפקח רשאי לבקש מהתאגיד הבנקאי מידע, מסמכים והבהרות. המפקח על הבנקים ימסור לתאגיד הבנקאי את החלטתו לא יאוחר מ-60 ימים ממועד קבלת כל המידע שנדרש מהתאגיד הבנקאי לצורך הבחינה. החליט המפקח על הבנקים שלא לאפשר לתאגיד הבנקאי להכיר בפיקדונות תפעוליים, ימסור לו החלטה מנומקת.

93א. הגבלות על ההכרה בפיקדונות תפעוליים :

1. **תקרת פיקדונות תפעוליים מגוף בודד יחיד**- תאגיד בנקאי לא יכיר בפיקדונות תפעוליים מגוף יחיד מעבר לסכום העולה על 2.5% אחוזים מסך התזרים היוצא של התאגיד. מגבלה זו נועדה להבטיח כי תאגיד בנקאי לא יניח הנחה מקילה לגבי תזרים

---

[41] "סך המימון הכולל" (aggregated funding) משמעו הסכום ברוטו (כלומר, ללא קיזוז כל צורת אשראי שהועמד לישות המשפטית) של כל צורות המימון (לדוגמה, פיקדונות או מכשירי חוב או חשיפות נגזרים דומות שבהם הצד הנגדי ידוע כלקוח עסקי קטן). בנוסף, החלת המגבלה על בסיס מאוחד משמעה שהיכן שלקוחות עסקיים קטנים אחד או יותר קשורים (affiliated) זה לזה, הם יכולים להיחשב לנושה יחיד כך שהמגבלה מוחלת על סך כל המימון שהתקבל על ידי התאגיד הבנקאי מקבוצת לקוחות זו.

מזומנים יוצא מגוף בודד, כאשר התזרים היוצא בגין אותן גוף מהווה משקל גבוה מסך התזרים היוצא של התאגיד.
לעניין זה-

א. הפיקדונות התפעוליים של הגוף יחושבו לפני שקלול (ברוטו), סך התזרים היוצא יחושב לאחר שקלול, והחישוב יעשה לפי התזרים בסך המטבעות.

ב. "אותו גוף" - כאשר מדובר בגוף מוסדי יחושבו יחדיו כל הפעילויות עבור לקוחות תחת אותו גוף מנהל.

2. **תקרת פיקדונות תפעוליים מצרפית**- סך התזרים היוצא לפני שקלול (ברוטו) בגין פיקדונות תפעוליים של תאגיד בנקאי לא יעלה על 7.5% מסך התזרים היוצא לפני שקלול (ברוטו) של התאגיד הבנקאי שהינו סכום הסעיפים הבאים :

א. מימון לא מובטח מתאגידים לא פיננסיים (שאינם עסקים קטנים) ושאינו מובטח בביטוח פיקדונות ;

ב. מימון לא מובטח שהופקד בתאגיד הבנקאי על ידי בנקים אחרים ;

ג. מימון לא מובטח שהופקד בתאגיד הבנקאי על ידי מוסדות פיננסיים אחרים ועל ידי ישויות משפטיות אחרות.

3. לא יוכרו פיקדונות של גופים שפעילותם רגישה לשינויים בשוק ולא ניתן להניח שפיקדונותיהם יישארו בתאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון, לדוגמה פיקדונות של חברות שעיסוקן מסחר ספקולטיבי.

93ב. הביקורת הפנימית של התאגיד הבנקאי תבחן את ההכרה בפיקדונות תפעוליים אחת לתקופה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 307. בחינה זו תכלול בדיקה של העמידה בדרישות הוראה זו ושל יישום מדיניות התאגיד הבנקאי בנושא.

93ג. תאגיד בנקאי שאושרה לו הכרה בפיקדונות תפעוליים קודם ליום 31/10/22 (מועד פרסום חוזר מספר 2727) אינו נדרש לפנות שוב למפקח על הבנקים לגבי אותם פיקדונות שהוכרו לו בעבר (פיקדונות תפעוליים של קופות גמל וקרנות השתלמות), אך נדרש לפעול בהתאם לסעיפים 93א ו-93ב לעיל.

94. פעילויות כשירות בהקשר זה הן פעילויות סליקה, קסטודי או ניהול מזומנים המקיימות את הקריטריונים הבאים :

- הלקוח מסתמך על התאגיד הבנקאי לביצוע שירותים אלה כמתווך צד שלישי בלתי תלוי כדי לבצע את הפעילויות הבנקאיות הרגילות שלו במהלך 30 הימים הבאים. לדוגמה, תנאי זה לא מתקיים אם התאגיד הבנקאי מודע לכך שללקוח יש הסדרי גיבוי נאותים.
- שירותים אלה חייבים להינתן תחת הסכם מחייב משפטית ללקוחות מוסדיים.
- סיומו של הסכם כזה יהיה כפוף לתקופת הודעה של 30 ימים לפחות או לעלויות מעבר משמעותיות (כגון עלויות הקשורות לעסקה, לטכנולוגיית מידע, לסיום מוקדם או לעלויות משפטיות) שבהן יישא הלקוח אם הפיקדונות לצרכים תפעוליים יועברו לפני תום 30 הימים.

95. פיקדונות לצרכים תפעוליים העומדים בקריטריוני הכשירות ונוצרים מפעילות כזאת הם אלה שבהם :

- הפיקדונות הם תוצרי לוואי של שירותי הבסיס המסופקים על ידי התאגיד הבנקאי ולא מחפשים אותם בשוק הסיטונאי רק לשם ההכנסה מריבית המוצעת בגינם.
- הפיקדונות מוחזקים בחשבונות ייעודיים ומתומחרים כך שהם אינם נותנים ללקוח תמריץ כלכלי להשאיר כספים עודפים בחשבונות אלה (לא בהכרח משולמת ריבית שוק). במקרה ששיעורי הריבית במדינה מסוימת קרובים לאפס, יש לצפות שחשבונות אלה לא יישאו ריבית. תאגידים בנקאיים צריכים לשים לב במיוחד לכך שבמהלך תקופות ממושכות של שיעורי ריבית נמוכים, יתרות עודפות (כהגדרתן להלן) יכולות להיות משמעותיות.

96. כל היתרות העודפות שניתן למשכן ועדיין להשאיר די כספים לביצוע פעילויות הסליקה, הקסטודי וניהול המזומנים הללו, אינן כשירות להחלת שיעור משיכה של 25%. כלומר, רק אותו חלק מיתרת הפיקדון אצל ספק השירות שמוכח כי הוא משמש לצרכים התפעוליים של הלקוח יהיה כשיר להיחשב יציב. יתרות עודפות יטופלו בקטגוריה המתאימה לפיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים. אם תאגידים בנקאיים אינם יכולים לקבוע את סכום היתרה העודפת, אזי ההנחה היא שהפיקדון כולו נמצא בעודף ביחס לצרכים, ולכן ייחשב כלא תפעולי.

97. תאגידים בנקאיים חייבים לקבוע מתודולוגיה לזיהוי פיקדונות עודפים שאינם נכללים בטיפול זה. הערכה זו תבוצע ברמת פירוט מספקת כדי להעריך באופן נאות את הסיכון למשיכה במקרה של תרחיש בנק-ספציפי. המתודולוגיה צריכה להביא בחשבון גורמים רלוונטיים כגון הסבירות שתהיה ללקוחות סיטונאיים יתרה גבוהה מהממוצע לפני שנוצרו צורכי תשלום ספציפיים, ולבחון מדדים מתאימים (לדוגמה, יחסים בין יתרות חשבון למחזורי תשלום או סליקה או לנכסים בקסטודי) כדי לזהות את אותם לקוחות שאינם מנהלים יתרות חשבון באופן אקטיבי ביעילות.

98. באשר לפיקדונות לצרכים תפעוליים, יניחו לגביהם 0% תזרים נכנס עבור התאגיד הבנקאי המפקיד, היות שפיקדונות אלה נדרשים מסיבות תפעוליות ולכן אינם זמינים לתאגיד הבנקאי המפקיד לצורך תשלום של תזרימים יוצאים אחרים.

99. על אף קטגוריות תפעוליות אלה, אם הפיקדון נוצר מבנקאות קורספונדנטית או ממתן שירותי ברוקראג' ראשי (prime brokerage), הוא יטופל כאילו לא הייתה פעילות תפעולית למטרת קביעת שיעורי המשיכה[42].

100. הסעיפים הבאים מתארים את סוגי הפעילויות שעשויים לייצר פיקדונות לצרכים תפעוליים. תאגיד בנקאי יבדוק אם קיום פעילות מסוג זה אכן מייצר פיקדון לצרכים תפעוליים, היות שלא כל הפעילויות עונות על ההגדרה עקב הבדלים בתלות, בפעילות ובנהגים של הלקוחות.

101. יחסי סליקה, בהקשר זה, הם הסדר שירות המאפשר ללקוחות להעביר כספים (או ניירות ערך) באופן עקיף, באמצעות משתתפים ישירים במערכות סליקה מקומיות, אל נמענים סופיים. שירותים כאלה מוגבלים לפעילויות הבאות: העברה (transmission), התאמה (reconciliation) ואישור הוראות תשלום (confirmation); משיכת יתר למשך היום

---

[42] בנקאות קורספונדנטית קשורה להסדרים שלפיהם תאגיד בנקאי אחד (קורספונדנט) מחזיק פיקדונות שבבעלות תאגידים בנקאיים אחרים (רספונדנטים) ומספק שירותי תשלום ואחרים כדי לסלוק עסקאות במטבע חוץ (לדוגמה, החשבונות המכונים "נוסטרו" ו"ווסטרו" המשמשים לסליקת עסקאות במטבע שאינו המטבע המקומי של התאגיד הרספונדנט לצורך ביצוע סילוק ותשלומים). ברוקראג' ראשי (prime brokerage) הוא חבילת שירותים המוצעת למשקיעים גדולים ופעילים, בפרט קרנות גידור מוסדיות. שירותים אלה כוללים על פי רוב: סליקה, תשלומים וקסטודי; דיווח מאוחד; מימון (מרג'ין, ריפו או סינתטי); השאלת ניירות ערך; עזרה בגיוסי הון; וניתוח סיכונים.

(daylight), מימון ללילה (overnight) והחזקת יתרות לאחר סליקה ; וקביעת פוזיציות סליקה תוך-יומיות וסופיות.

102. יחסי קסטודי (custody relationship), בהקשר זה, הם מתן שירותי משמורת, דיווח, עיבוד (processing) נכסים או ביצוע מרכיבים תפעוליים או אדמיניסטרטיביים של פעילויות קשורות בשם לקוחות בתהליך ביצוע עסקה ושמירת נכסים פיננסיים. שירותים מסוג זה מוגבלים לסילוק עסקאות בניירות ערך, העברת תשלומים חוזיים, עיבוד בטוחות, וקסטודי הקשור לשירותי ניהול מזומנים. כלולים גם קבלת דיבידנדים והכנסות אחרות, ושירותים נוספים לקרנות (client subscriptions and redemption). שירותי קסטודי יכולים לכלול גם שירותי נאמנות לנכסים ולתאגיד, ניהול פיננסי (treasury), נאמנות (escrow), העברת כספים, העברת מניות ושירותים כסוכן, כולל שירותי תשלומים וסליקה (לא כולל בנקאות קורספונדנטית), ו- depository receipts.

103. יחסי ניהול מזומנים, בהקשר זה, הם מתן שירותי ניהול מזומנים ושירותים קשורים ללקוחות. שירותי ניהול מזומנים מתייחסים לאותם מוצרים ושירותים הניתנים ללקוח כדי לנהל את תזרים המזומנים שלו, נכסים והתחייבויות, ולבצע עסקאות פיננסיות הנחוצות לצורך פעילותו השוטפת של הלקוח. שירותים כאלה מוגבלים להעברת תשלומים (payment remittance), גבייה וריכוז (collection and aggregation) של כספים, ניהול משכורות, ובקרה על חלוקת כספים (disbursement of funds).

104. החלק מתוך הפיקדונות לצרכים תפעוליים שנוצר על ידי פעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים, המכוסה במלואו על ידי ביטוח פיקדונות, יכול לקבל את אותו הטיפול כפיקדונות קמעונאיים "יציבים".

(ג) טיפול בפיקדונות ברשתות מוסדיות של בנקים קואופרטיבים : 25% או 100%

105. רשת מוסדית של בנקים קואופרטיבים (או המכונה בשם אחר) היא קבוצה של תאגידים בנקאיים אוטונומיים משפטית בעלי מסגרת שיתוף פעולה המעוגנת בחוק, עם מוקד אסטרטגי משותף ומותג משותף כאשר פונקציות ספציפיות מבוצעות על ידי מוסדות מרכזיים או ספקי שירות מתמחים. ניתן להקצות שיעור משיכה של 25% לסכום הפיקדונות שמוסדות חברים הפקידו במוסד המרכזי או בספקי שירות מרכזיים מתמחים, שהופקדו (א) עקב דרישות הפקדה מזעריות הקבועות בחוק, הרשומות אצל הרגולטורים או (ב) בהקשר של שיתוף משימות והסדרים משפטיים, חוקיים או חוזיים כל עוד הן התאגיד הבנקאי שקיבל את הכספים והן התאגיד הבנקאי שהפקידם משתתפים באותה תכנית הגנה הדדית של הרשת המוסדית כנגד אי נזילות וחדלות פירעון של חבריה. בדומה לפיקדונות תפעוליים אחרים, התאגיד הבנקאי המפקיד יניח לגבי פיקדונות אלה תזרים נכנס 0%, מפני שכספים אלה נחשבים לכספים שנשארים במוסד המרכזי.

106. יש לקבל את אישור המפקח לטיפול זה, כדי לוודא שתאגידים בנקאיים המיישמים אותו הם אכן המוסד המרכזי או ספק השירות המרכזי של רשת קואופרטיבית כזאת (או המכונה בשם אחר). פעילויות של בנקאות קורספונדנטית לא ייכללו בטיפול זה ויקבלו שיעור משיכה של 100% בתזרים היוצא, כמו גם כספים המופקדים במוסדות המרכזיים או בספקי שירות

מרכזיים מכל סיבה אחרת פרט לאלה המפורטות ב-(א) ו-(ב) בסעיף לעיל, או לצורך פעולות תפעוליות של סליקה, קסטודי, או ניהול מזומנים כמתואר בסעיפים 101-103.

(ד) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי תאגידים לא פיננסיים וריבונויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי (PSEs) : 20% או 40%

107. קטגוריה זו מורכבת מכל הפיקדונות והעמדות אחרות של מימון בלתי מובטח מלקוחות תאגידיים שאינם פיננסים (שאינם משויכים לקטגוריה של לקוחות עסקיים קטנים) וכן מלקוחות (מקומיים או זרים) שהם ריבונות, בנק מרכזי, בנק רב-צדדי לפיתוח, וישות סקטור ציבורי (PSE), שאינם מוחזקים באופן ספציפי למטרות תפעוליות (כהגדרתן לעיל). מקדם המשיכה עבור כספים אלה הוא 40%, אלא אם כן מתקיימים הקריטריונים בסעיף 108. כמו כן, יטופלו בקטגוריה זו פיקדונות בחשבונות נאמנות כאמור בסיפא של סעיף 109.

108. מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות תאגידיים שאינם פיננסיים, ריבונויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי (PSEs) ללא קשרים תפעוליים יכול לקבל שיעור משיכה 20% אם סכום ההפקדה כולו מכוסה במלואו על ידי תכנית ביטוח פיקדונות אפקטיבית או על ידי ערבות ציבורית המספקת הגנה דומה.

(ה) מימון סיטונאי בלתי מובטח המועמד על ידי לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות : 100%

109. קטגוריה זו מורכבת מכל הפיקדונות והמימון האחר ממוסדות אחרים (בהם תאגידים בנקאיים, חברות ניירות ערך, חברות ביטוח וכד'), נאמנויות[43], נהנים[44], אמצעי העברה (conduits) ומכשירים למטרה מיוחדת (special purpose vehicles), ישויות קשורות (affiliated) של התאגיד הבנקאי[45] וישויות אחרות, שאינם מוחזקים ספציפית למטרות תפעוליות (כהגדרתן לעיל) ואינם נכללים בשלוש הקטגוריות הקודמות. מקדם המשיכה עבור מקורות אלה הוא 100%. יוצאים מכלל זה, פיקדונות בחשבונות נאמנות שהנהנה בהם הוא יחיד (אדם טבעי), ואשר אינם מנוהלים תחת ניהול השקעות קולקטיבי, שיטופלו לפי סעיף 107, כלומר מקדם המשיכה עבורם הוא 40%.

110. כל שטרות החוב, אגרות החוב ומכשירי החוב האחרים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי נכללים בקטגוריה זו ללא קשר לזהות המחזיק, אלא אם כן אגרת החוב נמכרת בלעדית בשוק הקמעונאי ומוחזקת בחשבונות קמעונאיים (כולל חשבונות של לקוחות עסקיים קטנים המטופלים כקמעונאיים לפי סעיפים 89-91), במקרה זה ניתן לטפל במכשירים אלה בקטגוריית הפיקדונות המתאימה של לקוחות קמעונאיים או לקוחות עסקיים קטנים. על מנת שיטופלו באופן זה, לא די שמכשירי החוב יוגדרו וישווקו ספציפית ללקוחות קמעונאיים או ללקוחות עסקיים קטנים, אלא שצריכות להיות הגבלות כך שאף גורם לא יוכל לקנות את אותם מכשירים ולהחזיק בהם פרט ללקוחות קמעונאיים או לקוחות עסקיים קטנים.

---

[43] נאמנות (fiduciary) מוגדרת בהקשר זה כישות משפטית המוסמכת לנהל נכסים בשם צד שלישי. נאמנות כוללת ישויות לניהול נכסים, כגון קרנות פנסיה ומכשירי השקעה משותפים אחרים.

[44] נהנה (beneficiary) מוגדר בהקשר זה כישות משפטית המקבלת, או עשויה להיות זכאית לקבל, הטבות מכוח צוואה, פוליסת ביטוח, תכנית פרישה, קצבה (annuity), נאמנות, או חוזה אחר.

[45] תזרים יוצא בגין מימון סיטונאי בלתי מובטח מישויות קשורות של התאגיד הבנקאי כלול בקטגוריה זו, אלא אם כן המימון הוא חלק מקשר תפעולי, פיקדון ברשת מוסדית של בנקים קואופרטיבים, או ישות קשורה של תאגיד לא פיננסי.

111. יתרות מזומנים של לקוחות הנוצרות ממתן שירותי ברוקראג' ראשי (prime brokerage), לרבות, בין היתר, המזומנים שנוצרים משירותי ברוקראג' ראשי כהגדרתם בסעיף 99, יטופלו בנפרד מכל יתרות שמופרדות (segregated) כתוצאה ממשטרי הגנה על לקוחות המוטלים על ידי רשויות הפיקוח במדינה, ולא יקוזזו כנגד חשיפות לקוח אחרות הכלולות בהוראה זו. יתרות מקזזות המוחזקות בחשבונות מופרדים מטופלות כתזרים נכנס בסעיף 154 ואינן נכללות במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה.

(iii) משיכה של מימון מובטח

112. למטרות הוראה זו, "מימון מובטח" מוגדר כאותן התחייבויות ומחויבויות כלליות המובטחות על ידי זכויות משפטיות לנכסים ספציפיים שנמצאים בבעלות התאגיד הלווה במקרה של פשיטת רגל, חדלות פירעון, פירוק או חיסול.

113. הפסד של מימון מובטח בעסקאות מימון לטווח קצר: בתרחיש זה, היכולת להמשיך בעסקת רכש חוזר, מכר חוזר ועסקאות אחרות של מימון ניירות ערך, מוגבלת לעסקאות המגובות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה או לעסקאות עם הריבונות המקומית של התאגיד הבנקאי, עם ישות סקטור ציבורי (PSE) מקומית או עם בנק מרכזי מקומי.[46] עסקאות החלף ביטחונות (collateral swaps) יטופלו כהסכמי רכש חוזר או מכר חוזר, וכך גם כל עסקה אחרת בעלת מבנה דומה. בנוסף, ביטחון שהושאל ללקוחות התאגיד הבנקאי כדי להוציא לפועל פוזיציות בחסר[47] יטופל כמימון מובטח. למטרת התרחיש, תאגיד בנקאי יחיל את הטיפול המפורט להלן על כל עסקאות המימון המובטח הקיימות שמועד פירעונן חל באופק 30 הימים הקלנדרים של תרחיש הקיצון, לרבות פוזיציות בחסר של לקוחות שאין להן מועד פירעון חוזי מוגדר. סכום התזרים היוצא מחושב על פי הסכום שגויס באמצעות העסקה, ולא על פי ערך הביטחון שבבסיסה.

114. עקב איכותם הגבוהה של נכסי רמה 1, מניחים שלא תחול ירידה בזמינות המימון כנגד נכסים אלה. בנוסף, לא צפויה כל ירידה בזמינות המימון עבור כל עסקאות מימון מובטח שמגיעות לפירעון עם הבנק המרכזי המקומי של התאגיד הבנקאי. ירידה בזמינות המימון תיוחס לעסקאות שמגיעות לפירעון ומגובות על ידי נכסי רמה 2 בשיעור השקול לערך מקדמי הביטחון הנדרשים. מקדם 25% מוחל על עסקאות מימון מובטח המגיעות לפירעון עם הריבונות המקומית של התאגיד הבנקאי, עם בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או עם ישויות סקטור ציבורי (PSEs) מקומיות בעלות משקל סיכון של 20% או פחות, כאשר העסקאות מגובות על ידי נכסים שאינם נכסים מרמה 1 או רמה 2א, מתוך הכרה כי לא סביר שגורמים אלו ימשכו מימון מובטח מהתאגידים הבנקאיים בתרחיש לחץ מערכתי. האשראי במקרה זה ניתן רק

---

[46] בהקשר זה, ישויות סקטור ציבורי המקבלות טיפול זה יוגבלו לאלה שמשקל הסיכון שלהן הוא 20% או פחות, ו"מקומי" יוגדר כתחום שיפוט שבו התאגיד הבנקאי מאוגד מבחינה חוקית.

[47] פוזיציה בחסר של לקוח בהקשר זה מתארת עסקה שבה לקוח התאגיד הבנקאי מוכר נייר ערך שאינו בבעלותו, והתאגיד הבנקאי משיג לאחר מכן את אותו נייר ערך ממקורות פנימיים או חיצוניים כדי להעבירו במכירה. מקורות פנימיים כוללים את מלאי הביטחונות של התאגיד הבנקאי עצמו וכן ביטחונות שניתן לשעבדם מחדש המוחזקים בחשבונות מרג'ין של לקוחות אחרים. מקורות חיצוניים כוללים בטוחות שהתקבלו באמצעות שאילת ניירות ערך, מכר חוזר, או עסקה דומה.

עבור עסקאות מימון מובטח קיימות, ולא עבור ביטחון שלא נוצל או בגין היכולת ללוות כשלעצמה.

115. לכל יתר העסקאות שהגיע מועד הפירעון שלהן, שיעור המשיכה הוא 100%, לרבות עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מכסה את הפוזיציות בחסר של הלקוחות באמצעות המלאי שלו. הלוח להלן מסכם את הדרישות החלות :

קטגוריות של עסקאות מימון מובטח שעומדות לפירעון	**סכום התוספת לתזרים המזומנים היוצא**
מגובה על ידי נכסים ברמה 1 או עם בנקים מרכזיים	0%
מגובה על ידי נכסים ברמה 2א.	15%
עסקאות מימון מובטח עם ריבונות מקומית, ישויות סקטור ציבורי (PSEs) מקומיות או בנקים רב-צדדיים לפיתוח, שאינן מגובות על ידי נכסים ברמה 1 או 2א. ישויות סקטור ציבורי (PSEs) המקבלות טיפול זה מוגבלות לאלה שמשקל הסיכון שלהן עומד על 20% ומטה.	25%
מגובה על ידי נכסים ברמה 2ב.	50%
נכסים אחרים	100%

(iv) דרישות נוספות

116. **תזרים מזומנים יוצא בגין נגזרים:** סכומו של כל תזרים המזומנים היוצא נטו יקבל שיעור משיכה של 100%. תאגידים בנקאיים נדרשים לחשב, על פי מתודולוגיות הערכת השווי הקיימות שלהם, מהו תזרים המזומנים החוזי הצפוי, היוצא והנכנס, בגין נגזרים. ניתן לחשב את תזרים המזומנים על בסיס נטו (כלומר, תזרים נכנס מקזז תזרים יוצא) לפי צד נגדי, אך ורק בהתקיים הסכם מסגרת תקף לקיזוז (master netting agreement). תאגידים בנקאיים לא יכללו בחישובים אלה דרישות נזילות הנובעות מצורכי ביטחונות מוגדלים עקב שינויים בשווי השוק או ירידה בשווי הביטחונות שהופקדו[48]. באשר לאופציות, יש להניח שהן ימומשו כאשר הן 'בתוך הכסף' עבור קונה האופציה.

על אף האמור לעיל, בחישוב יחס כיסוי נזילות במט"ח, תזרימים הנובעים מעסקאות נגזרי שקל-מט"ח שבהן סכום מלא של קרן מוחלף על בסיס סימולטני או באותו יום, יכולים להשתקף בחישוב על בסיס נטו, גם אם העסקאות אינן מכוסות על ידי הסכם קיזוז.

117. כאשר תשלומים בגין מכשירים נגזרים מובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה, תזרים המזומנים היוצא יחושב בניכוי כל תזרים נכנס של מזומנים או ביטחונות שהיה נובע, כל יתר התנאים שווים, ממחויבויות חוזיות להעברת מזומן או ביטחונות לתאגיד הבנקאי, בתנאי שהתאגיד הבנקאי זכאי מבחינה משפטית ומסוגל תפעולית לעשות שימוש חוזר בביטחונות בעסקאות חדשות של גיוס מזומנים מרגע שהביטחון התקבל. הדבר עולה בקנה אחד עם העיקרון שלפיו תאגידים בנקאיים לא יספרו ספירה כפולה של תזרימי נזילות נכנסים ויוצאים.

118. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מטריגים של הורדת דירוג המשובצים בעסקאות מימון, בנגזרים ובחוזים אחרים:** (100% מסכום הביטחון שהיה מופקד במקרה של, או תזרים

[48] סיכונים אלה נתפשים בסעיפים 119 ו-123, בהתאמה.

המזומנים היוצא החוזי הנובע מ, כל הורדת דירוג עד וכולל 3 תתי-דירוגים (notches)). לעיתים קרובות, חוזי נגזרים ועסקאות אחרות כוללים סעיפים המחייבים הפקדת ביטחון נוסף, משיכת מסגרות מותנות (contingent facilities), או פירעון מוקדם של התחייבויות קיימות במקרה של הורדת הדירוג של התאגיד הבנקאי על ידי חברה מוכרת לדירוג אשראי. התרחיש דורש אפוא שעבור כל חוזה שבו קיימים "טריגרים של הורדת דירוג", התאגיד הבנקאי יניח כי נדרש להפקיד 100% מהביטחון הנוסף או מתזרים המזומנים היוצא הנוסף בגין כל הורדת דירוג, עד וכולל 3 תתי-דירוגים, בדירוג האשראי ארוך הטווח של התאגיד הבנקאי. באשר לטריגרים הקשורים לדירוג קצר הטווח של התאגיד הבנקאי, יש להניח כי אלה יופעלו בדירוג ארוך הטווח המתאים על פי קריטריוני הדירוג שהתפרסמו. בהשפעת הורדת הדירוג יובאו בחשבון כל סוגי ביטחונות המרג'ין והטריגרים החוזיים המשנים את זכויות השעבוד מחדש של ביטחונות שאינם מופרדים (non-segregated).

119. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים משינויים אפשריים בהערכת שווי ביטחונות שהופקדו המשמשים להבטחת נגזרים ועסקאות אחרות** : (20% מהערך של ביטחון מופקד שאינו ברמה 1). הנהגים בשוק הם שרוב הצדדים הנגדיים לעסקאות בנגזרים נדרשים בדרך כלל להבטיח את הצמדת הפוזיציות שלהם למחיר השוק וכי הדבר נעשה בעיקר באמצעות מזומנים או מכשירי חוב של ריבונות, בנק מרכזי, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או ישות סקטור ציבורי בעלי משקל סיכון 0% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203. כאשר נכסים נזילים ברמה 1 מופקדים כביטחון, לא נדרש להחזיק מלאי נוסף של נכסים נזילים באיכות גבוהה כנגד שינויים אפשריים בהערכת השווי. אולם, אם צדדים נגדיים מבטיחים את שערוך החשיפות למחיר השוק באמצעות צורות אחרות של ביטחונות, לצורך כיסוי אובדן השווי הפוטנציאלי של אותם ניירות ערך, יתווספו למלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה הנדרשים מתאגיד בנקאי המפקיד ביטחונות אלה 20% משווי כל הביטחונות שהופקדו בדרך זו, בניכוי ביטחון שהתקבל על בסיס צד נגדי (בתנאי שהביטחון שהתקבל אינו כפוף למגבלות על שימוש חוזר או שעבוד חוזר). אותם 20% יחושבו על פי הסכום הנקוב הנדרש להפקדה כביטחון לאחר החלת מקדמי ביטחון כלשהם העשויים לחול על קטגוריית ביטחונות זו. כל ביטחון הנמצא בחשבון מרג'ין מופרד יכול לשמש רק לקיזוז תזרים יוצא הקשור לתשלומים שניתן לקזזם מאותו חשבון.

120. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מעודף ביטחונות שאינם מופרדים (non-segregated) המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי ועשויים להידרש על ידי הצד הנגדי על פי חוזה בכל עת:** 100% מהביטחונות שאינם מופרדים העשויים להידרש על פי חוזה על ידי הצד הנגדי, מפני שהם עולים על דרישת הביטחונות הנוכחית מהצד הנגדי.

121. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מביטחונות לעסקאות הנדרשים על פי חוזה שהצד הנגדי עדיין לא דרש את הפקדת הביטחונות:** 100% מהביטחונות שמועדם חל על פי החוזה, אך הצד הנגדי עדיין לא דרש את הפקדתם.

122. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים מחוזים המאפשרים החלפת ביטחונות בנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה:** 100% מסכום הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שהתקבלו

כבטחונות להבטחת עסקאות, שניתן להחליפם בנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה ללא הסכמת התאגיד הבנקאי, ואשר לא הופרדו (segregated).

123. **צורכי נזילות מוגדלים הנובעים משינויים בהערכת שווי השוק של נגזרים או עסקאות אחרות:** היות שנוהג השוק הוא להבטיח בביטחונות את שערוך החשיפות בגין נגזרים ועסקאות אחרות למחיר השוק, תאגידים בנקאיים עומדים בפני חשיפות אפשריות מהותיות לסיכון נזילות בגין שינויים אלה בהערכות השווי. תזרים נכנס ויוצא של עסקאות המתבצעות תחת אותם הסכמי מסגרת לקיזוז (master netting agreement) יטופלו על בסיס נטו. כל תזרים יוצא שנוצר בגין צרכים מוגדלים הנובעים משינויים בהערכת שווי השוק צריך להיכלל בחישוב יחס כיסוי הנזילות באמצעות זיהוי תזרים הביטחונות נטו בערך מוחלט הגדול ביותר עבור 30 ימים שמומש במהלך 24 החודשים הקודמים. תזרים הביטחונות נטו בערך מוחלט מבוסס על תזרים יוצא ותזרים נכנס שהתרחשו.

124. **אובדן מימון של ניירות ערך מגובי נכסים[49], איגרות חוב מכוסות (covered bonds) ומכשירי מימון מובנים אחרים:** התרחיש מניח 100% תזרים יוצא בגין עסקת מימון שמועד פירעונה חל בתקופה של 30 הימים, כאשר מכשירים אלה מונפקים על ידי התאגיד הבנקאי עצמו (שכן ההנחה היא ששוק מיחזור המימון לא יהיה קיים).

125. **אובדן מימון של נייר מסחרי מגובה נכסים, אמצעי העברה (conduits), מכשירים להשקעה בניירות ערך ומכשירי מימון דומים:** (100% מהסכום המגיע לפירעון ו-100% מהנכסים הניתנים להחזרה). תאגידים בנקאיים עם מכשירי מימון מובנים הכוללים הנפקת מכשירי חוב לטווח קצר, כגון נייר מסחרי מגובה נכסים, צריכים לתת את דעתם למלוא סיכוני הנזילות האפשריים העולים ממבנים אלה. סיכונים אלה כוללים, בין היתר, (i) אי יכולת למחזר חוב שהגיע לפירעון, ו-(ii) קיומם של נגזרים או מרכיבים דמויי-נגזרים שהוכנסו באופן חוזי למסמכים הקשורים למבנה, אשר יאפשרו "החזרה" של הנכסים בהסדר מימון, או הדורשים ממעביר הנכס המקורי לספק נזילות, ולמעשה מסיימים את הסדר המימון ("liquidity puts") בתוך פרק הזמן של 30 הימים.

מקום שפעילויות המימון המובנות של התאגיד הבנקאי מבוצעות באמצעות ישות למטרה מיוחדת[50] (כגון מכשיר למטרה מיוחדת, אמצעי העברה (conduit) או מכשיר השקעה מובנה – SIV), בבואו לקבוע את הדרישות לנכסים נזילים באיכות גבוהה, על התאגיד לבחון את מועדי הפירעון של מכשירי החוב שהונפקו על ידי הישות ואת כל האופציות המשובצות בהסדרי מימון העשויות להוות טריגר ל"החזרה" של נכסים או להיווצרות צורך בנזילות, בין אם המכשיר למטרה מיוחדת (SPV) מאוחד ובין אם לאו.

מרכיב סיכון פוטנציאלי	דרישה לנכסים נזילים באיכות גבוהה
חוב שמועד פירעונו חל בתקופת החישוב	100% מהסכום שעומד להיפרע

[49] במידה שנדרש לאחד את אמצעי ההעברה (conduits) או המכשיר למטרה מיוחדת (SPV) תחת דרישות הנזילות, נכסיהם והתחייבויותיהם יובאו בחשבון. התאגידים הבנקאיים יהיו מודעים למקורות אפשריים נוספים של סיכון נזילות מעבר לזה הנובע מתחולת הפירעון של החוב בתוך 30 הימים.

[50] ישות למטרה מיוחדת (SPE), כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 205 (סעיף 552).

אופציות משובצות בהסדרי מימון המאפשרות החזרת נכסים או תמיכת נזילות פוטנציאלית	100% מסכום הנכסים שעשויים להיות מוחזרים, או מהנזילות שתידרש

126. **משיכות של קווי אשראי ונזילות מחייבים:** בהוראה זו, קווי אשראי ונזילות מוגדרים כהסכמים חוזיים מפורשים או מחויבויות להעמיד כספים בתאריך עתידי לצדדים נגדיים קמעונאיים או סיטונאיים. קווים אלה יכללו הסכמים חוזיים בלתי חוזרים ("מחייבים") להעמדת כספים בעתיד או כאלה שהם חוזרים רק בתנאים מסוימים. קווים או התחייבויות למימון חוץ-מאזניים אלה יכולים להיות בעלי תקופות ארוכות או קצרות לפירעון, כאשר הקווים לטווח קצר פעמים רבות מתחדשים או מתגלגלים אוטומטית. בתנאי קיצון, סביר שלקוחות המושכים קווים מכל תקופת פירעון, אפילו פירעון לטווח קצר, יתקשו להחזיר כספים שלוו. לפיכך, בהוראה זו, כל הקווים שמניחים כי יימשכו (כמפורט בסעיפים להלן) יהיו קיימים לפי הסכומים שהוקצו בתקופת הבדיקה, מבלי להתחשב במועד פירעונם.

127. למטרות הוראה זו, החלק שלא נמשך מתוך קווים אלה מחושב בניכוי נכסים הכשירים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, אם הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כבר הופקדו כביטחון על ידי הצד הנגדי על מנת להבטיח את הקו או שהם מחויבים על פי חוזה להיות מופקדים בעת שהצד הנגדי ימשוך את הקו (לדוגמה, קו נזילות במבנה של מכשיר רכש חוזר). זאת, בתנאי שהתאגיד הבנקאי רשאי משפטית ובעל יכולת תפעולית לעשות שימוש חוזר בביטחון בעסקאות חדשות של גיוס מזומן מרגע שהקו ינוצל, ואין מתאם בלתי הולם (undue) בין ההסתברות שהקו ינוצל ובין שווי השוק של הביטחון. ניתן לקזז את הביטחון כנגד סכום הקו התלוי, במידה שביטחון זה לא נספר כבר במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, בהתאם לעיקרון הקבוע בסעיף 72, שלפיו אין לספור ספירה כפולה של פריטים בהוראה זו.

128. קו נזילות מוגדר ככל מכשיר גיבוי שלא נמשך ושלא ניתן לבטלו, שישמש למימון מחודש של חוב של לקוח במצבים שבהם אותו לקוח אינו יכול למחזר את החוב האמור בשווקים פיננסיים (לדוגמה, על פי תכנית של נייר מסחרי, עסקאות מימון מובטח, מחויבויות לפדיון יחידות וכד'). בהוראה זו, סכום ההתחייבות שיטופל כקו נזילות הוא סכום החוב הנוכחי שהונפק על ידי הלקוח (או חלק יחסי, אם מדובר במסגרת בסינדיקציה) שיחול פירעונו בתוך 30 הימים והוא מגובה על ידי הקו. אותו חלק של קו הנזילות שמגבה חוב אשר לא יגיע לפירעון בתוך חלון של 30 הימים אינו נכלל בהגדרה של קו (facility). כל סכום נוסף של קו הנזילות (קרי, יתרת ההתחייבות) יטופל כקו אשראי מחייב עם שיעור המשיכה הרלוונטי לו כקבוע בסעיף 131. מסגרות הון חוזר כלליות לתאגידים (לדוגמה, מכשירי אשראי מתגלגלים המיועדים למטרות כלליות של התאגיד או למטרות הון חוזר) לא יסווגו כקווי נזילות, אלא כקווי אשראי.

129. על אף האמור לעיל, קווים שהועמדו לקרנות גידור, לקרנות כספיות ומכשירי מימון למטרות מיוחדות, כגון SPEs (כהגדרתם בסעיף 125) או אמצעי העברה (conduits), או מכשירים אחרים המשמשים למימון הנכסים העצמיים של התאגידים הבנקאיים, יחשבו במלוא סכומם כקו נזילות לישויות משפטיות אחרות.

130. עבור אותו חלק בתכניות המימון הנכלל בסעיפים 124 ו-125 (דהיינו, שחל מועד פירעונם או שהם בעלי "liquidity puts" הניתנים למימוש באופק של 30 הימים), תאגידים בנקאיים המספקים קווי נזילות קשורים, לא יספרו ספירה כפולה את מכשיר המימון העומד להיפרע ואת קו הנזילות עבור תכניות שמאוחדות.

131. כל המשיכות לפי חוזה של הלוואות מתוך מסגרות מחייבות[51] ומתוך מסגרות הניתנות לביטול (revocable) ישתקפו במלואן כתזרים יוצא.

(א) *קווי אשראי ונזילות ללקוחות קמעונאיים וללקוחות עסקיים קטנים* : יש להניח משיכה של 5% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.

(ב) *קווי אשראי לתאגידים שאינם פיננסיים, לריבונויות ובנקים מרכזיים, לישויות סקטור ציבורי (PSEs) ולבנקים רב-צדדיים לפיתוח* : יש להניח משיכה של 10% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי אשראי אלה.

(ג) *קווי נזילות לתאגידים שאינם פיננסיים, לריבונויות ובנקים מרכזיים, לישויות סקטור ציבורי (PSEs) ולבנקים רב-צדדיים לפיתוח* : יש להניח משיכה של 30% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי נזילות אלה.

(ד) *קווי אשראי ונזילות לתאגידים בנקאיים הנתונים לפיקוח יציבותי* : יש להניח משיכה של 40% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.

(ה) *קווי אשראי למוסדות פיננסיים אחרים, לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח, נאמנויות*[52]*, ונהנים*[53] : יש להניח משיכה של 40% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי אשראי אלה.

(ו) *קווי נזילות למוסדות פיננסיים אחרים, לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח, נאמנויות, ונהנים* : יש להניח משיכה של 100% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווי נזילות אלה.

(ז) *קווי אשראי ונזילות לישויות משפטיות אחרות (לרבות ישויות למטרה מיוחדת (SPEs) (כהגדרתן בסעיף 125), אמצעי העברה (conduits) ומכשירים למטרה מיוחדת*[54]*, וישויות אחרות שלא נכללו בקטגוריות הקודמות)* : יש להניח משיכה של 100% של החלק הבלתי מנוצל מתוך קווים אלה.

132. **מחויבויות חוזיות להעמדת אשראי בתוך פרק זמן של 30 ימים.** כל המחויבויות החוזיות להעמדת אשראי למוסדות פיננסיים שלא באו לידי ביטוי במקומות אחרים בהוראה זו יכללו בסעיף זה לפי שיעור תזרים יוצא של 100%.

133. אם סך המחויבויות החוזיות להעמיד אשראי ללקוחות קמעונאיים ולתאגידים שאינם פיננסיים במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים (ושאינן משויכות לקטגוריות הקודמות) עולה על 50% מסך התזרים הנכנס החוזי מלקוחות אלה שעומד להתקבל ב-30 הימים הקלנדריים הבאים, יש לדווח על ההפרש כתזרים יוצא של 100%.

134. **מחויבויות מימון מותנות אחרות:** יטופלו כמפורט להלן.

---

[51] מסגרות מחייבות (committed facilities) הם אלה המוגדרות כבלתי ניתנות לביטול (irrevocable).

[52] ראה הגדרה בהערת שוליים 43.

[53] ראה הגדרה בהערת שוליים 44.

[54] סיכוני הנזילות הפוטנציאליים הנובעים ממכשירי מימון מובנים של התאגיד הבנקאי עצמו יטופלו בהתאם לסעיפים 124 ו-125 במסמך זה (100% מהסכום העומד לפירעון ו-100% מהנכסים הניתנים להחזרה נכללים כתזרים יוצא).

135. מחויבויות מימון מותנות אלה יכולות להיות חוזיות או בלתי חוזיות, והן אינן התחייבויות למתן אשראי. מחויבויות מימון מותנות שאינן חוזיות כוללות קשר או מתן חסות (sponsorship) למוצרים שנמכרים או לשירותים מסופקים, שעשויים לחייב תמיכה או העמדה של כספים בעתיד בתנאי קיצון. מחויבויות בלתי חוזיות שעשויות להיות משובצות במוצרים פיננסיים ובמכשירים שהתאגיד מוכר, נותן חסות או יוזם עשויות ליצור גידול בלתי מתוכנן במאזן הנובע מהתמיכה שהתאגיד מספק משיקולי סיכון מוניטין. אלה כוללים מוצרים ומכשירים שללקוח או למחזיק יש ציפיות מסוימות לגבי נזילותם או סחירותם, כאשר אי עמידה בציפיות הלקוח בדרך מסחרית סבירה עלולה לגרום נזק תדמיתי מהותי לתאגיד או לפגוע בדרך אחרת ביכולת הקיום השוטפת שלו.

136. חלק ממחויבויות המימון המותנות הללו מותנות במפורש באירוע אשראי או באירוע אחר שאינו קשור בהכרח לאירועי הנזילות שנבחנו בתרחיש הקיצון, אך יש להן בכל זאת הפוטנציאל לגרום להתייבשות משמעותית של נזילות בזמני קיצון. לצרכי עמידה בהוראה זו, כל תאגיד בנקאי נדרש לבחון אילו מבין "מחויבויות מימון מותנות אחרות" אלה עשויות להתממש באירועי הקיצון הנחזים. התאגידים הבנקאיים יסתמכו לכל הפחות על ההתנהגות ההיסטורית כדי לקבוע מהו התזרים היוצא המתאים.

137. מחויבויות מימון מותנות שאינן חוזיות הקשורות למשיכות נזילות פוטנציאליות ממיזמים משותפים (joint venture) או מהשקעות מיעוט בישויות, שאינם מאוחדים, יבואו לידי ביטוי כאשר קיימת ציפייה שהתאגיד הבנקאי יהיה ספק הנזילות העיקרי במקרה שהישות תזדקק לנזילות.

138. בגין מחויבויות מימון מותנות הנובעות ממכשירי מימון סחר (trade finance), יש להניח שיעור משיכה של 5%. מכשירי מימון סחר מורכבים ממחויבויות הקשורות לסחר שביסודן עומדים באופן ישיר תנועת סחורות או מתן שירותים, כגון :

- מכתבי אשראי דוקומנטרי (documentary trade letters of credit), גביית דוקומנטים (documentary and clean collection), שטרי יבוא ושטרי יצוא ; וכן
- ערבויות הקשורות ישירות למחויבויות מימון סחר, כגון ערבויות משלוח.

139. התחייבויות להעמדת אשראי, כגון מימון ישיר של יבוא או יצוא עבור חברות לא פיננסיות, אינן נכללות בטיפול זה ויש להחיל עליהן את שיעורי המשיכה שבסעיף 131.

140. מחויבויות מימון מותנות אחרות יטופלו כמפורט להלן :

- קווי אשראי ונזילות הניתנים לביטול ללא תנאים (unconditionally revocable) "לא מחייבים" ("uncommitted"), יטופלו לפי סעיף 131 ;
- ערבויות ומכתבי אשראי שאינם קשורים למחויבויות מימון סחר (כמתואר בסעיף 138), יש להניח שיעור משיכה של 10%, למעט ערבויות ביצוע שיש להניח לגביהן שיעור משיכה של 3%, וערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות (לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974), שיש להניח לגביהן שיעור משיכה של 0% ;
- מחויבויות שאינן חוזיות, כגון אילו המפורטות להלן, יובאו בחשבון על פי אומדני התאגיד

הבנקאי :

- בקשות פוטנציאליות לרכש חוזר של חוב של התאגיד הבנקאי או של אמצעי העברה (conduits), מכשירי השקעה בניירות ערך ומכשירי מימון דומים אחרים הקשורים לתאגיד ;
- מוצרים מובנים שהלקוחות מצפים לגביהם לסחירות מיידית, כגון אג"ח בריבית משתנה ו- variable rate demand notes (VRDNs) ; וכן
- קרנות מנוהלות המשווקות במטרה לשמור על ערך יציב, כגון קרנות נאמנות כספיות או סוגים אחרים של קרנות השקעה קולקטיביות עם ערך יציב וכד'.

- עבור מנפיקים שיש להם דילר או עושה שוק קשור (affiliated), ייתכן שיש לכלול את סכום מכשירי החוב הקיימים (מובטחים ובלתי מובטחים, לזמן קצוב ולזמן קצר) שהתקופות שנותרו לפירעונם עולות על 30 הימים הקלנדריים, לצורך כיסוי רכש חוזר פוטנציאלי של ניירות הערך שלא נפרעו.
- **מחויבויות שאינן חוזיות היכן שפוזיציות בחסר של הלקוח מכוסות על ידי ביטחונות של לקוחות אחרים:** יש להפעיל שיעור משיכה של 50% על מחויבויות מותנות במקרים שבהם תאגיד בנקאי עורך התאמה באופן פנימי של נכסי לקוחות כנגד פוזיציות בחסר של לקוחות אחרים, היכן שהביטחון אינו כשיר להיחשב לרמה 1 או רמה 2, והתאגיד הבנקאי עשוי להיות מחויב למצוא מקורות נוספים למימון פוזיציות אלה במקרה של משיכות על ידי הלקוחות.

141. **תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר:** (100%). כל תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר שיחול בתוך 30 הימים הקלנדריים הבאים צריך לבוא לידי ביטוי ביחס זה, כגון תזרים יוצא לכיסוי שאילת ביטחונות שאינה מובטחת, פוזיציות בחסר שאינן מכוסות, תשלומים חוזיים של דיבידנדים או ריבית. אולם, תזרים יוצא הקשור לעלויות תפעול לא ייכלל ביחס זה.

2. תזרים מזומנים נכנס

142. התאגיד הבנקאי יכלול בתזרים המזומנים הנכנס רק תזרים נכנס חוזי (כולל תשלומי ריבית) מחשיפות קיימות הנפרעות כסדרן ושבגינן אין לתאגיד הבנקאי סיבה לצפות לחדלות פירעון באופק הזמן של 30 הימים. תזרים נכנס מותנה אינו נכלל בסך תזרים המזומנים נטו.

143. תאגידים נדרשים לעקוב אחר ריכוזיות של תזרים נכנס צפוי על פני צדדים נגדיים סיטונאיים בהקשר של ניהול הנזילות, כדי להבטיח שפוזיציית הנזילות שלהם לא תהיה תלויה יתר על המידה בכניסת תזרים נכנס צפוי מצד נגדי סיטונאי יחיד או ממספר מצומצם של צדדים נגדיים סיטונאיים.

144. **מגבלה על סך התזרים הנכנס:** כדי למנוע הסתמכות באופן בלעדי על תזרים נכנס צפוי לעמידה בדרישת הנזילות, וכן כדי לוודא שתאגיד יחזיק רמה מזערית של נכסים נזילים באיכות גבוהה, סכום התזרים הנכנס המותר לקיזוז עם תזרים יוצא מוגבל ל-75% מסך תזרים המזומנים היוצא הצפוי כפי שמחושב בהוראה זו. הדבר דורש מתאגיד בנקאי להחזיק כמות מזערית של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה השווה ל-25% מסך תזרים המזומנים היוצא.

(i) העמדת אשראי מובטח, לרבות עסקאות מכר חוזר ושאילת ניירות ערך

145. תאגיד בנקאי יניח כי הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאילת ניירות ערך המגיעים למועד פירעונם ומובטחים על ידי נכסים ברמה 1 יגולגלו ולא ייצרו תזרים מזומנים נכנס (0%). הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאילת ניירות ערך המגיעים למועד פירעונם ומובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 ייצרו תזרים מזומנים נכנס השווה למקדם הביטחון הרלוונטי עבור הנכסים הספציפיים. ההנחה היא שתאגיד בנקאי **אינו** מגלגל הסכמי מכר חוזר או הסכמי שאילת ניירות ערך שהגיעו לפירעונם ומובטחים על ידי נכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה, ואפשר להניח שיקבל חזרה 100% מהמזומן הקשור להסכמים אלה. הלוואות מובטחות שהועמדו ללקוחות למטרת לקיחת פוזיציות מסחר ממונפות ("הלוואות מרג'ין") ייחשבו גם הן כצורה של הלוואה מובטחת; אולם בתרחיש זה, תאגידים בנקאיים רשאים להכיר בלא יותר מ-50% מהתזרים הנכנס החוזי מהלוואות מרג'ין המגיעות לפירעון ושניתנו כנגד ביטחונות שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה. טיפול זה תואם את ההנחות שנקבעו לגבי מימון מובטח בחלק של תזרים יוצא.

146. כמקרה חריג לסעיף 145, אם נעשה בביטחון שהתקבל באמצעות מכר חוזר, שאילת ניירות ערך, או עסקאות החלף ביטחונות (collateral swaps), שמועד פירעונם חל בתוך אופק של 30 הימים, שימוש חוזר (כלומר, שועבד מחדש) והוא משמש לכיסוי פוזיציות בחסר שניתן להאריך אותן מעבר ל-30 הימים, התאגיד הבנקאי יניח כי הסדרי המכר החוזר או שאילת ניירות הערך יגולגלו ולא ייצרו תזרים מזומנים נכנס (0%), כדי לשקף את הצורך להמשיך לכסות את הפוזיציה בחסר או לרכוש בחזרה את ניירות הערך הרלוונטיים.

עסקאות אשראי מובטח שעומדות לפירעון והן מובטחות על ידי קטגוריית הנכסים הבאים:	**שיעור תזרים נכנס (אם אין משתמשים בביטחונות לכיסוי פוזיציות בחסר):**	**שיעור תזרים נכנס (אם משתמשים בביטחונות לכיסוי פוזיציות בחסר):**
נכסי רמה 1	0%	0%
נכסי רמה 2א	15%	0%
נכסי רמה 2ב	50%	0%
הלוואת מרג'ין המובטחת על ידי כל יתר הביטחונות	50%	0%
ביטחונות אחרים	100%	0%

147. במקרה של פוזיציות בחסר של תאגיד בנקאי, אם הפוזיציה בחסר מכוסה על ידי שאילת נייר ערך שאינה מובטחת, על התאגיד הבנקאי להניח שהיכולת לשאול ממשתפים בשוק הפיננסי נייר ערך ללא בטחונות תעלם לחלוטין, ותיצור תזרים יוצא של 100% של מזומן או נכסים נזילים באיכות גבוהה להבטחת השאילה, או של מזומן כדי לסגור את הפוזיציה בחסר על ידי קניית נייר הערך בחזרה. פעולה זו תירשם כתזרים יוצא חוזי אחר בשיעור של 100% בהתאם לסעיף 141. אולם, אם הפוזיציה בחסר של התאגיד הבנקאי מכוסה על ידי עסקת מימון ניירות ערך מובטחת, התאגיד הבנקאי יניח שהפוזיציה בחסר תתקיים לאורך תקופת 30 הימים ותקבל 0% תזרים יוצא.

148. למרות כל ההנחות לגבי הגלגול בסעיפים 145 ו-146, על התאגיד הבנקאי לנהל את ביטחונותיו באופן כזה שהוא יוכל למלא אחר מחויבויותיו להחזיר ביטחונות כל אימת שצד נגדי יחליט

לא לגלגל כל עסקת מכר חוזר או שאילת ניירות ערך[55]. הדבר נכון במיוחד באשר לביטחונות שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה, מאחר שתזרים יוצא מסוג זה אינו בא לידי ביטוי במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

(ii) מסגרות מחייבות

149. תאגיד בנקאי לא יניח שיוכל למשוך למטרותיו העצמיות קווי אשראי, קווי נזילות או מכשירי מימון מותנים אחרים שיש לו במוסדות אחרים. מכשירים כאלה מקבלים 0% שיעור תזרים נכנס, ומשמעו כי תרחיש זה אינו מביא בחשבון תזרים נכנס מקווי אשראי או נזילות מחייבים (committed). הדבר נועד להפחית את הסיכון שמחסור נזילות בתאגיד בנקאי אחד "ידביק" תאגידים בנקאיים אחרים במחסור, וכדי לשקף את הסיכון שתאגידים בנקאיים אחרים לא יהיו בעמדה המאפשרת להם לכבד קווי אשראי, או שהם עשויים להחליט לקחת את הסיכון המשפטי וסיכון המוניטין הכרוך באי כיבוד ההתחייבות, על מנת לשמר את הנזילות של עצמם או להקטין את החשיפה לאותו תאגיד בנקאי.

(iii) תזרים נכנס אחר לפי צד נגדי

150. עבור שאר העסקאות, מובטחות או שאינן מובטחות, שיעור התזרים הנכנס ייקבע על פי הצד הנגדי. כדי לשקף את הצורך בכך שתאגיד בנקאי יבצע חיתום/חידוש הלוואות עם סוגים שונים של צדדים נגדיים, אפילו במהלך תקופת קיצון, יש להחיל שורה של מגבלות על תזרים נכנס חוזי לפי סוג הצד הנגדי.

151. בהתייחס לתשלומי הלוואות, על התאגיד הבנקאי לכלול תזרים נכנס מהלוואות הנפרעות כסדרן בלבד. בנוסף, תזרים נכנס צריך להיכלל רק בתאריך המאוחר ביותר האפשרי, בהתבסס על הזכויות החוזיות של הצדדים הנגדיים. באשר לקווי אשראי מתחדשים, ההנחה היא שההלוואה הקיימת תחודש וכי יתר היתרות יטופלו כקו מחייב בהתאם לסעיף 131.

152. תזרים נכנס מהלוואות שאין להן מועד פירעון ספציפי (דהיינו, מועד פירעון בלתי מוגדר או פתוח) לא ייכלל; לפיכך, אין ליישם הנחות בנוגע למועד שבו עשוי לחול מועד פירעונן של הלוואות כאלה. חריגים לכלל זה הם תשלומי מינימום של קרן, עמלה או ריבית הקשורים להלוואה בעלת מועד פירעון פתוח, בתנאי שמועדם החוזי של תשלומים אלה חל בתוך 30 הימים - סכומי מינימום אלה לתשלום צריכים להתבטא כתזרים נכנס לפי השיעורים המתוארים בסעיפים 153 ו-154, וכן פירעון אשראי on call כהגדרתו בהוראת הדיווח לפיקוח בנושא מאזן חודשי (הוראה מס' 821), בתנאי ששיעור הפירעון שיוכר כתזרים נכנס בגין אשראי זה לא יעלה על 20% מיתרתו.

(א) תזרים נכנס מלקוחות קמעונאיים ומלקוחות עסקיים קטנים

153. תרחיש זה מניח שתאגידים בנקאיים יקבלו את כל התשלומים (לרבות ריבית ותשלומים לשיעורין) מלקוחות קמעונאיים ומעסקים קטנים, הנפרעים כסדרם ושמועד פירעונם החוזי חל בתוך אופק של 30 הימים. עם זאת, ההנחה היא שתאגידים בנקאיים ימשיכו להעמיד

---

[55] בטל.

הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, בשיעור של 50% מהתזרים הנכנס החוזי. התוצאה היא תזרים נכנס נטו בהיקף של 50% מהסכום החוזי.

(ב) תזרים נכנס סיטונאי אחר

154. תרחיש זה מניח שתאגידים בנקאיים יקבלו את כל התשלומים (לרבות ריבית ותשלומים לשיעורין) מלקוחות סיטונאיים, הנפרעים כסדרם ושמועד פירעונם החוזי חל בתוך אופק של 30 הימים. בנוסף, ההנחה היא שתאגידים בנקאיים ימשיכו להעמיד הלוואות ללקוחות סיטונאיים, בשיעור של 0% תזרים נכנס ממוסדות פיננסיים ומבנקים מרכזיים, ובשיעור של 50% מכל היתר, לרבות תאגידים שאינם פיננסיים, ריבונויות, בנקים רב-צדדיים לפיתוח וישויות סקטור ציבורי. אחוז התזרים הנכנס יעמוד לפיכך על:

- 100% עבור צדדים נגדיים שהם מוסד פיננסי ובנק מרכזי;
- 50% עבור צדדים נגדיים סיטונאיים לא פיננסיים.

155. תזרים נכנס מניירות ערך שמועד פירעונם חל בתוך 30 הימים ולא נכללו במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יטופל כמו תזרים נכנס ממוסדות פיננסיים (תזרים נכנס 100%). תאגידים בנקאיים רשאים להכיר בקטגוריה זו גם בתזרים נכנס הנובע משחרור יתרות המוחזקות בחשבונות מופרדים (segregated) בהתאם לדרישות רגולטוריות להגנה על נכסיהם הסחירים של לקוחות, בתנאי שיתרות מופרדות אלה מוחזקות בנכסים נזילים באיכות גבוהה. תזרים נכנס זה יחושב בהתאם לטיפול בתזרים יוצא ונכנס רלוונטיים אחרים המכוסים בהוראה זו. ניירות ערך ברמה 1 ורמה 2 שחל מועד פירעונם בתוך 30 ימים צריכים להיכלל במלאי הנכסים הנזילים, כל עוד הם עומדים בכל הדרישות התפעוליות ובהגדרות החלות כמפורט בסעיפים 28-54.

156. פיקדונות לצרכים תפעוליים: פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות, כמפורט בסעיפים 93-103, כגון למטרות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים, ההנחה היא כי הם יישארו באותם מוסדות, ואין לספור תזרים נכנס בגינם - דהיינו, הם יקבלו שיעור תזרים נכנס של 0%, כמצוין בסעיף 98.

157. אותו הטיפול חל על פיקדונות המוחזקים במוסד המרכזי של רשת קואופרטיבית של בנקים, וההנחה היא כי הם יישארו במוסד המרכזי כמפורט בסעיפים 105 ו-106; כלומר, התאגיד הבנקאי המפקיד לא יספור תזרים נכנס בגינם - והם יקבלו שיעור תזרים נכנס של 0%.

(iv) תזרים מזומנים נכנס אחר

158. תזרים מזומנים נכנס בגין נגזרים: סכומם של כל תזרימי המזומנים הנכנסים נטו יקבל מקדם תזרים נכנס של 100%. סכומי תזרים המזומנים הנכנס והיוצא בגין נגזרים יחושבו בהתאם למתודולוגיה המתוארת בסעיף 116.

159. כאשר נגזרים מובטחים על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה, תזרים מזומנים נכנס יחושב בניכוי כל תזרים יוצא מקביל של מזומנים או תזרים יוצא חוזי של בטחונות שהיו נוצרים, כל יתר התנאים שווים, ממחויבויות חוזיות להפקדת מזומן או ביטחונות על ידי התאגיד הבנקאי, בתנאי שמחויבויות חוזיות אלה היו מקטינות את מלאי הנכסים הנזילים באיכות

גבוהה. הדבר עולה בקנה אחד עם העיקרון שעל תאגידים בנקאיים להימנע מספירה כפולה של תזרים נזילות נכנס או יוצא.

160. תזרים מזומנים נכנס חוזי אחר : לא ייכלל תזרים מזומנים נכנס חוזי אחר, פרט לאלו שפורטו לעיל. בכלל זה, תזרימי מזומנים הקשורים להכנסות שאינן פיננסיות לא יובאו בחשבון בחישוב תזרים המזומנים היוצא נטו למטרות הוראה זו.

III.סוגיות בנוגע ליישום יחס כיסוי הנזילות

161. חלק זה מתאר מספר סוגיות הקשורות ליישום יחס כיסוי הנזילות. ביניהן : התדירות שבה יש לחשב ולדווח על יחס כיסוי הנזילות, אופן היישום של יחס כיסוי הנזילות ברמת הקבוצה וסכימת מטבעות במסגרת יחס כיסוי הנזילות.

א. תדירות החישוב והדיווח

162. יחס כיסוי הנזילות יהיה בשימוש שוטף, על בסיס יומי, של התאגיד הבנקאי כדי לסייע בניטור ובקרה אחר סיכון הנזילות. הדיווח על יחס כיסוי הנזילות להנהלה הבכירה יבוצע לפחות אחת לחודש, ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון. במצבי קיצון תוגבר התדירות לדיווח שבועי ואף יומי. בנוסף, במקרים מיוחדים יימסר דיווח מיידי להנהלה הבכירה ולדירקטוריון.

163. בטל.

ב. תחולת היישום

164. בטל[56].

165. השקעות בישויות בנקאיות ופיננסיות של קבוצה בנקאית שאינן מאוחדות ייחשבו להשקעות עיקריות (significant), בהתחשב בהשפעת הנזילות של השקעות אלה על הקבוצה לפי הוראת יחס כיסוי הנזילות. בדרך כלל, השקעה שאינה מקנה שליטה (לדוגמה מיזם משותף או ישות בהחזקת מיעוט) יכולה להיחשב עיקרית אם הקבוצה הבנקאית תהיה ספקית הנזילות העיקרית של השקעה כזאת בזמני קיצון (לדוגמה, כאשר יתר בעלי המניות אינם תאגידים בנקאיים או כאשר התאגיד הבנקאי מעורב ברמה תפעולית בניהול יומיומי וניטור של סיכון הנזילות של הישות). יש לכמת משיכות נזילות פוטנציאליות כאלה למטרת חישוב יחס כיסוי הנזילות, ובפרט את אלה הנובעות מהצורך לתמוך בהשקעות בזמני קיצון משיקולי מוניטין. במידה שמשיכות נזילות אלה אינן נכללות במקומות אחרים, יש לטפל בהן תחת "מחויבויות מימון מותנות אחרות" כמתואר בסעיף 137.

166. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, על תאגיד בנקאי לנטר ולבצע בקרה באופן פעיל אחר חשיפותיו לסיכון נזילות וצורכי המימון שלו ברמת הישות המשפטית הבודדת, ברמת הסניפים וחברות בנות במדינות זרות וברמת הקבוצה בכללותה, בהתחשב במגבלות הרגולטוריות והתפעוליות על יכולת העברת הנזילות.

167. כדי להבטיח עקביות ביישום יחס כיסוי הנזילות המאוחד בין מדינות שונות, מובא להלן מידע נוסף בנוגע לשתי סוגיות ביישום.

1. הבדלים בין דרישות הנזילות בישראל לאלה שבמדינה המארחת

168. אף שרוב הפרמטרים ביחס כיסוי הנזילות "מתואמים" (harmonised) ברמה בינלאומית, עשויים להיות הבדלים בטיפול בנזילות בין מדינות באותם פריטים הכפופים לשיקול דעת של המדינה (לדוגמה, שיעורי משיכה של פיקדונות, מחויבויות מימון מותנות, שינויים בשווי שוק של עסקאות נגזרים וכד') ובתחומים שבהם מפקחים מסוימים אימצו פרמטרים מחמירים יותר.

---

[56] בטל.

169. קבוצה בנקאית בעלת פעילות במדינות זרות תחשב את יחס כיסוי הנזילות על בסיס מאוחד לפי הפרמטרים לנזילות שאומצו בישראל על פני כל הישויות המשפטיות המאוחדות, להוציא הטיפול בפיקדונות קמעונאיים / עסקים קטנים, שלגביהם תנהג בהתאם לפרמטרים הרלוונטיים שאומצו במדינות המארחות שבהן פועלים סניפים או חברות בת שלה. גישה זו משקפת באופן הולם יותר את צורכי הנזילות בזמני קיצון של ישויות משפטיות של הקבוצה (כולל סניפים של אותן ישויות) הפועלות במדינות מארחות, מאחר ששיעורי משיכת הפיקדונות במדינות מארחות מושפעים יותר מגורמים ספציפיים למדינה, כגון הסוג והאפקטיביות של תכניות ביטוח הפיקדונות הקיימות והתנהגות המפקידים המקומיים.

170. דרישות המפקח בישראל לגבי פיקדונות קמעונאיים ועסקים קטנים יחולו על הישויות המשפטיות הרלוונטיות (כולל סניפים של ישויות אלה) הפועלות בתחומי שיפוט מארחים, אם: (i) אין דרישות של המדינה המארחת בנוגע לפיקדונות קמעונאיים ועסקים קטנים באותה מדינה; (ii) אותן ישויות פועלות במדינות מארחות שלא מיישמות את יחס כיסוי הנזילות; או (iii) המפקח יחליט שיחולו דרישות מחמירות יותר מדרישות המארח.

2. טיפול בהגבלות על העברת נזילות

171. כאמור בסעיף 36, כעיקרון כללי, קבוצה בנקאית הפועלת במדינות שונות לא תכיר בעודפי נזילות ביחס כיסוי הנזילות המאוחד שלה, אם קיים ספק סביר בנוגע לזמינותה של אותה נזילות. הגבלות על העברת נזילות (כגון אמצעי גידור (ring-fencing), אי המירות של מטבע מקומי, הגבלות על מטבע חוץ וכו') במדינות שבהן פועלת הקבוצה הבנקאית, ישפיעו על זמינות הנזילות על ידי מניעת העברה של נכסים נזילים באיכות גבוהה וזרימת כספים בתוך הקבוצה. יחס כיסוי הנזילות המאוחד צריך לשקף הגבלות כאלה באופן העולה בקנה אחד עם סעיף 36. לדוגמה, נכסים נזילים באיכות גבוהה כשירים המוחזקים על ידי ישות משפטית מאוחדת כדי לעמוד בדרישות המקומיות שלה של יחס כיסוי נזילות (בהתאם לעניין) יכולים להיכלל ביחס כיסוי הנזילות המאוחד במידה שאותם נכסים נזילים באיכות גבוהה משמשים לכיסוי סך תזרים המזומנים היוצא נטו של אותה הישות, למרות שהנכסים כפופים להגבלות של העברת נזילות. אם הנכסים הנזילים באיכות גבוהה העודפים ביחס לסך תזרים המזומנים היוצא נטו אינם ניתנים להעברה, אין לכלול את אותה נזילות עודפת ביחס.

172. מסיבות פרקטיות, הגבלות על העברת נזילות ביחס המאוחד כוללות רק הגבלות קיימות המוטלות מכוח הדינים, התקנות ודרישות הפיקוח החלים[57]. קבוצה בנקאית תתווה תהליכים שמטרתם לזהות, ככל שניתן, את כל ההגבלות על העברת נזילות ולעקוב אחר יישום הכללים והתקנות במדינות שבהן פועלת הקבוצה, ולהעריך את השלכותיהן על הנזילות עבור הקבוצה בכללותה.

ג. מטבעות

173. כמפורט בסעיף 42, תאגידים בנקאיים יהיו מודעים לצורכי הנזילות גם בכל אחד מהמטבעות העיקריים. המטבעות של מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה יהיו דומים בהרכבם לצרכיו התפעוליים של התאגיד הבנקאי. תאגידים בנקאיים אינם יכולים להניח שמטבעות יוותרו

[57] קיימים מספר גורמים שעשויים לעכב זרימת נזילות חוצה גבולות של קבוצה בנקאית, רבים מהם מעבר לשליטת הקבוצה, וחלק ממגבלות אלה לא בהכרח מבוטאות בחוק בבירור או שהן עשויות להתברר רק בזמני קיצון.

עבירים והמירים בתקופת לחץ, אפילו עבור מטבעות שבעתות שגרה ניתנים להעברה בחופשיות וניתנים להמרה בקלות.

נספח 1

חישוב המגבלה על נכסי רמה 2 בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר

1. נספח זה נועד להבהיר את השיטה הנכונה לחישוב המגבלה על נכסי רמה 2 (כולל רמה 2ב) בקשר עם עסקאות מימון ניירות ערך לטווח קצר.

2. כפי שצוין בסעיף 48, חישוב מגבלת ה-40% על נכסי רמה 2 צריך להביא בחשבון את ההשפעה על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של סכומי נכסים ברמה 1 ורמה 2 הקשורים במימון מובטח[62], מתן אשראי מובטח[63] ועסקאות החלף בטחונות (collateral swap) שפירעונם חל בתוך 30 הימים הקלנדריים. סכומם המרבי של נכסים מותאמים ברמה 2 במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, שווה לשני-שלישים מן הסכום המותאם של נכסי רמה 1 לאחר החלת מקדמי ביטחון. חישוב מגבלת ה-40% על נכסי רמה 2 יביא בחשבון כל הפחתה בנכסי רמה 2ב כשירים על חשבון מגבלת ה-15% החלה על נכסי רמה 2ב[64].

3. בנוסף, חישוב מגבלת ה-15% על נכסי רמה 2ב צריך להביא בחשבון את ההשפעה על מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה של סכומי נכסים נזילים באיכות גבוהה הקשורים במימון מובטח, במתן אשראי מובטח ובעסקאות החלף בטחונות שפירעונם חל בתוך 30 הימים הקלנדריים. הסכום המרבי של נכסי רמה 2ב מותאמים במלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה שווה ל-15/85 מתוך הסכום המצרפי של נכסי רמה 1 ורמה 2 מותאמים, או, במקרים שבהם מגבלת ה-40% אפקטיבית, עד למקסימום של 1/4 מהסכום המותאם של נכסי רמה 1, שניהם לאחר החלת מקדמי ביטחון.

4. הסכום המותאם של נכסי רמה 1 מוגדר כסכום של נכסי רמה 1 שהיו מתקבלים לאחר סיום (unwinding) של אותן עסקאות לטווח קצר של מימון מובטח, מתן אשראי מובטח, ועסקאות החלף בטחונות הכרוכות בהחלפת נכסים נזילים באיכות גבוהה תמורת נכסי רמה 1 כלשהם (כולל מזומנים), העומדים בדרישות התפעוליות עבור נכסים נזילים באיכות גבוהה המפורטות בסעיפים 28 עד 40, או שהיו עומדים בדרישות אלה אילו היו מוחזקים ללא שעבוד. הסכום המותאם של נכסי רמה 2א מוגדר כסכום של נכסי רמה 2א שהיו מתקבלים לאחר סיום של אותן עסקאות לטווח קצר של מימון מובטח, מתן אשראי מובטח, ועסקאות החלף בטחונות הכרוכות בהחלפת נכסים נזילים באיכות גבוהה תמורת נכסי רמה 2א כלשהם, העומדים בדרישות התפעוליות עבור נכסים נזילים באיכות גבוהה המפורטות בסעיפים 28 עד 40, או שהיו עומדים בדרישות אלה אילו היו מוחזקים ללא שעבוד. הסכום המותאם של נכסי רמה 2ב מוגדר כסכום של נכסי רמה 2ב שהיו מתקבלים לאחר סיום של אותן עסקאות לטווח קצר של מימון מובטח, מתן אשראי מובטח, ועסקאות החלף בטחונות הכרוכות בהחלפת נכסים נזילים באיכות גבוהה תמורת נכסי רמה 2ב כלשהם, העומדים בדרישות התפעוליות עבור נכסים נזילים באיכות גבוהה המפורטות בסעיפים 28 עד 40, או שהיו עומדים בדרישות אלה אילו היו מוחזקים ללא שעבוד. בהקשר זה, עסקאות לטווח קצר הן עסקאות שמועד פירעונן חל בתוך ועד 30 הימים הקלנדריים. מקדמי ביטחון רלוונטיים ייושמו לפני החישוב של המגבלות המתאימות.

---

[62] ראה הגדרה בסעיף 112.
[63] ראה הגדרה בסעיף 145.
[64] בעת קביעת החישוב של מגבלות ה-15% ו-40%, המפקח יהיה רשאי גם לבחון בנפרד את גודל המאגר של נכסי רמה 2 ורמה 2ב על בסיס לא מותאם (unadjusted).

5. הנוסחה לחישוב מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה היא כדלקמן :

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה = נכסי רמה 1 בתוספת נכסי רמה 2א בתוספת נכסי רמה 2ב בניכוי התאמה למגבלת ה-15% ובניכוי התאמה למגבלת ה-40%.

כאשר :

<u>התאמה למגבלת ה-15% היא הסכום הגבוה שבין</u> :

א. נכסי רמה 2ב מותאמים בניכוי [(נכסי רמה 1 מותאמים בתוספת נכסי רמה 2א מותאמים) * 15/85]

ב. נכסי רמה 2ב מותאמים בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים* 15/60]

ג. אפס (0)

<u>התאמה למגבלת ה-40% היא הסכום הגבוה שבין</u> :

א. נכסי רמה 2א מותאמים בתוספת נכסי רמה 2ב מותאמים בניכוי התאמה למגבלת ה-15% בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים* 3/2]

ב. אפס (0)

6. לחלופין, ניתן לכתוב את הנוסחה כדלקמן :

מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה = נכסי רמה 1 בתוספת נכסי רמה 2א בתוספת נכסי רמה 2ב בניכוי הסכום הגבוה שבין :

א. נכסי רמה 2א מותאמים בתוספת נכסי רמה 2ב מותאמים בניכוי [נכסי רמה 1 מותאמים*3/2]

ב. נכסי רמה 2ב מותאמים בניכוי [(נכסי רמה 1 מותאמים + נכסי רמה 2א מותאמים) *15/85]

ג. אפס (0)

נספח 2

סיכום יחס כיסוי הנזילות

(האחוזים הם מקדמים שיש להכפיל בסכום הכולל של כל פריט)

פריט	מקדם
מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה	
א. נכסי רמה 1:	
• מטבעות ושטרות כסף • ניירות ערך סחירים כשירים של ריבונויות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי (PSEs), ובנקים רב-צדדיים לפיתוח הכשירים למשקל סיכון 0% • רזרבות כשירות בבנק המרכזי • חוב של ריבונות או בנק מרכזי מקומיים עבור ריבונויות שמשקל הסיכון שלהן אינו 0% (כדוגמת ישראל, בהתאמות המפורטות בהוראה)	100%
ב. נכסי רמה 2 (עד 40% מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה):	
נכסי רמה 2א • ניירות ערך סחירים כשירים של ריבונויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי הכשירים למשקל סיכון 20% • מכשירי חוב קונצרנים כשירים בדירוג בינלאומי -AA ומעלה • איגרות חוב מכוסות (covered bonds) כשירות בדירוג -AA ומעלה	85%
נכסי רמה 2ב (עד 15% מהנכסים הנזילים באיכות גבוהה) • מכשירי חוב קונצרנים כשירים בדירוג +A עד -A (כמפורט בהוראה)	50%
סך ערך מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה	

תזרים מזומנים יוצא	
א. פיקדונות קמעונאיים	
פיקדונות לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב (פחות מ-30 ימים לפירעון) • פיקדונות יציבים (תכנית ביטוח פיקדונות שעומדת בקריטריונים נוספים) • פיקדונות יציבים (כמפורט בהוראה) • פיקדונות קמעונאיים פחות יציבים	3% 5% 10% ומעלה
פיקדונות לזמן קצוב עם זמן נותר לפירעון העולה על 30 ימים	3%
ב. מימון סיטונאי בלתי מובטח:	
פיקדונות לפי דרישה ופיקדונות לזמן קצוב (פחות מ-30 ימים לפירעון) שהועמדו על ידי לקוחות עסקיים קטנים : • פיקדונות יציבים • פיקדונות פחות יציבים	5% (3%) 10% ומעלה
פיקדונות לזמן קצוב עם זמן נותר לפירעון העולה על 30 ימים	3%
פיקדונות לצרכים תפעוליים הנוצרים על ידי פעילויות סליקה, קסטודי וניהול מזומנים • החלק המכוסה על ידי ביטוח פיקדונות	25% 5%
בנקים קואופרטיבים ברשת מוסדית (פיקדונות כשירים המופקדים במוסד המרכזי)	25%
תאגידים לא פיננסיים, ריבונויות, בנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי • אם הסכום הכולל מכוסה במלואו על ידי תכנית ביטוח פיקדונות	40% 20%
לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות	100%
ג. מימון מובטח:	
• עסקאות מימון מובטח עם צד נגדי שהוא בנק מרכזי או מגובות על ידי נכסי רמה 1 עם כל צד נגדי. • עסקאות מימון מובטח המגובות על ידי נכסי רמה 2א, עם כל צד נגדי • עסקאות מימון מובטח המגובות על ידי נכסים שאינם מרמה 1 או מרמה 2 עם צד נגדי שהוא ריבונות מקומית, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, או ישויות סקטור ציבורי מקומיות • מגובה על ידי נכסים ברמה 2ב. • כל יתר עסקאות מימון מובטח	0% 15% 25% 50% 100%
ד. דרישות נוספות:	
צורכי נזילות (כגון הוספת ביטחונות) בקשר לעסקאות מימון, לנגזרים ולחוזים אחרים	הורדת דירוג של 3 תתי דירוגים
שינויים בשווי השוק בעסקאות נגזרים (הסכום המוחלט הגדול ביותר של תזרים הביטחונות נטו ב-30 ימים שהתרחש במהלך 24 החודשים הקודמים)	גישת בחינה היסטורית
שינויים בשווי של ביטחונות שאינם מרמה 1 המבטיחים נגזרים	20%
עודף ביטחונות המוחזקים על ידי תאגיד בנקאי בקשר לעסקאות בנגזרים ושעשויים חוזית להידרש על ידי הצד הנגדי בכל עת	100%

צורכי נזילות הקשורים לביטחונות בגין עסקאות נגזרים שהגיע מועד הפקדתם החוזי על ידי התאגיד הבנקאי המדווח	100%
גידול בצורכי נזילות בקשר לעסקאות בנגזרים המתירות החלפת ביטחונות לנכסים שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה	100%
ניירות ערך מגובי ניירות מסחריים (ABCP), מכשירי השקעה מובנים (SIV), אמצעי העברה (conduits), מכשירים למטרה מיוחדת (SPV) וכד' :	
• התחייבויות שהגיע מועד פירעונן בגין ניירות ערך מגובי ניירות מסחריים (ABCP), מכשירי השקעה מובנים (SIV), מכשירים למטרה מיוחדת (SPV) וכד' (מוחל על סכומים שהגיעו לפירעון ונכסים הניתנים להחזרה)	100%
• ניירות ערך מגובים בנכסים (כולל איגרות חוב מכוסות), חל על סכומים שהגיע מועד פירעונם	100%
קווי אשראי ונזילות שאינם מנוצלים והועמדו ל :	
• לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים	5%
• תאגידים לא פיננסיים, ריבונויות ובנקים מרכזיים, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, וישויות סקטור ציבורי	10% לאשראי 30% לנזילות
• תאגידים בנקאיים הכפופים לפיקוח יציבותי	40%
• מוסדות פיננסיים אחרים (לרבות חברות ניירות ערך, חברות ביטוח)	40% לאשראי 100% לנזילות
• לקוחות שהם ישויות משפטיות אחרות, קווי אשראי ונזילות	100%
מחויבויות מימון מותנות אחרות (כגון ערבויות, מכתבי אשראי וכד')	ראה פירוט בהוראה
• מימון סחר (trade finance)	5%
• ערבויות	0%- 10%
• פוזיציות בחסר של הלקוח המכוסות על ידי ביטחונות של לקוחות אחרים	50%
תזרים מזומנים יוצא נטו בגין נגזרים	100%
כל תזרים מזומנים יוצא חוזי אחר	100%
סך תזרים מזומנים יוצא	

תזרים מזומנים נכנס	
עסקאות מתן אשראי מובטח שהגיע מועד פירעונן והן מגובות על ידי הביטחונות הבאים :	
נכסי רמה 1	0%
נכסי רמה 2א	15%
נכסי רמה 2ב	50%
אשראי מרג'ין (margin lending) המגובה על ידי כל יתר הביטחונות	50%
כל יתר הנכסים	100%
קווי אשראי או נזילות שהועמדו לתאגיד הבנקאי המדווח	0%
פיקדונות לצרכים תפעוליים המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים (כולל פיקדונות המוחזקים במוסד מרכזי של רשת של בנקים קואופרטיבים)	0%
תזרים נכנס אחר לפי צד נגדי : • סכומים העתידים להתקבל מצדדים נגדיים קמעונאיים • סכומים העתידים להתקבל מצדדים נגדיים סיטונאיים שאינם פיננסיים, מעסקאות שאינן נכללות בקטגוריות התזרימים הנכנסים שצוינו לעיל • סכומים העתידים להתקבל ממוסדות פיננסיים ובנקים מרכזיים, מעסקאות שאינן נכללות בקטגוריות התזרימים הנכנסים שצוינו לעיל	 50% 50% 100%
תזרים מזומנים נכנס נטו בגין נגזרים	100%
תזרים מזומנים נכנס חוזי בגין אשראי on-call (בהתאם להנחיות בהוראה)	עד 20%
סך תזרים מזומנים נכנס	
סך תזרים מזומנים יוצא נטו = סך תזרים מזומנים יוצא בניכוי הנמוך שבין [סך תזרים מזומנים נכנס, 75% מתזרים מזומנים יוצא ברוטו]	
יחס כיסוי נזילות (LCR) = מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה / סך תזרים מזומנים יוצא נטו	

נספח 3

יחס נזילות בסניף של בנק חוץ

1. סניף של בנק חוץ (להלן- סניף זר) אשר היקף הנכסים הממוצע השנתי שלו אינו עולה על 15 מיליארדי ש"ח, לא יידרש להחזיק או לעקוב אחר יחסי הנזילות הרגולטוריים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 ולעמוד ביחס כיסוי הנזילות על פי הוראה זו, כפוף להחזקה מזערית של נכסים נזילים כמפורט בסעיף 2 להלן ולקבלת מכתב נוחות מבנק האם כמפורט בסעיף 3 להלן.
2. החזקה מזערית של נכסים נזילים- החזקת נכסים נזילים לא משועבדים, בחשבונות הסניף בישראל, בשיעור שלא יפחת מ-15% אחוז מסך ההתחייבויות בכל עת.

לעניין זה, יחולו ההגדרות הבאות :

"נכסים נזילים"- נכסים נזילים באיכות גבוהה מרמה 1 על פי הוראה זו, לאחר הפעלת מקדמי בטחון מתאימים.

"סך התחייבויות"- סך ההתחייבויות המאזניות בתוספת 20% מההתחייבויות החוץ מאזניות, בניכוי התחייבות נטו לקבוצה הבנקאית.

"התחייבויות חוץ מאזניות"- מכשירי אשראי חוץ מאזניים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור.

"התחייבות נטו לקבוצה הבנקאית"- סך מימון מהקבוצה הבנקאית בניכוי פיקדונות בקבוצה הבנקאית. סכום ההתחייבות נטו שינוכה יהיה שווה או גדול מאפס.

3. מכתב נוחות מבנק האם

כל סניף זר יעביר לפיקוח על הבנקים מכתב נוחות מבנק האם. מכתב הנוחות יכלול התחייבות של בנק האם :

(א) לתמוך בצרכי הנזילות של הסניף בישראל בכל עת, לרבות בזמני לחץ.

(ב) ליידע את המפקח בדבר בעיות הקשורות לנושא הנזילות בבנק האם בסמוך לדיווח למפקח הראשי של בנק האם.

4. אם היקף הנכסים של סניף זר יעלה על 15 מיליארדי ₪, המפקח ישקול להרחיב את דרישות הנזילות ולהחיל את יחס כיסוי הנזילות על הסניף.

* * *

עדכונים

חוזר 06 מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2431	1	חוזר מקורי	28/9/2014
2564	2	עדכון	04/07/18
2710	3	עדכון	25/05/22
2727	4	עדכון	31/10/22

יחס מימון יציב נטו
תוכן העניינים

שם הפרק		עמוד
פרק 1:	**מבוא, תחולה והגדרות**	2
פרק 2:	**חישוב ודיווח**	4
פרק 3:	**מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש**	5
פרק 4:	**סיכום וסוגיות ביישום יחס המימון היציב נטו**	17
פרק 5:	**סניף בנק חוץ**	21

1. מבוא, תחולה והגדרות

מבוא

1.1. מסמך זה מציג את אחת הרפורמות המרכזיות של ועדת באזל לשיפור עמידותו של המגזר הבנקאי: יחס מימון יציב נטו (Net Stable Funding Ratio – NSFR).

1.2. הוראה זו מאמצת את המלצות באזל III לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. ההוראה משקפת את עמדת המפקח על הבנקים (להלן- **המפקח**) בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת.

1.3. ההוראה קובעת יחס נזילות מזערי לתאגידים בנקאיים. המפקח עשוי לדרוש מתאגיד בנקאי מסוים לאמץ סטנדרטים מחמירים יותר המשקפים על פי הערכת הפיקוח את פרופיל סיכון גיוס הנזילות של אותו תאגיד בנקאי ואת הציות שלו לדרישות האיכותיות בנוגע לניהול סיכון הנזילות.

1.4. התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס זה לצד החזקת יחס כיסוי נזילות כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 (להלן- הוראת יחס כיסוי הנזילות) ולצד עמידה בדרישות האיכותיות לניהול סיכון הנזילות הקבועות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342.

תחולה

1.5. הוראה זו תיושם על ידי תאגיד בנקאי, למעט חברת שירותים משותפת ובנק חוץ.

1.6. ההוראה תחול על בסיס מאוחד.

1.6.1. על אף האמור לעיל, התאגיד הבנקאי ינטר ויבקר באופן פעיל אחר יחס המימון היציב נטו גם ברמת הישות המשפטית הבודדת, ברמת סניפים וחברות בנות במדינות זרות, בהתחשב במגבלות משפטיות, רגולטוריות ותפעוליות על יכולת העברת הנזילות.

1.6.2. קבוצה בנקאית תכיר בעודפי מימון יציב זמין ביחס המימון היציב נטו שלה, רק אם הם ניתנים להעברה בהתחשב במגבלות משפטיות, רגולטוריות ותפעוליות. לעניין זה, "עודף מימון יציב זמין" משמעו שהמימון היציב הזמין בחברת הבת עולה על המימון היציב הנדרש בה.

1.7. סניף בנק חוץ ימלא אחר התנאים שהוגדרו בסעיף 5.1 להלן.

1.8. המפקח רשאי להודיע על טיפול ייעודי ביחס המימון היציב נטו לעסקאות במכשירים נגזרים במט"ח בעלות מועד פירעון של שישה חודשים או פחות במועד קשירתן עם הבנק המרכזי הנובעות ממדיניות מוניטרית לטווח קצר של הבנק המרכזי ומפעילות נזילות לטווח קצר שלו. המפקח ילווה הודעה כאמור בתנאים ליישומה.

הגדרות

1.9. ההגדרות של יחס המימון היציב נטו זהות להגדרות בהוראת יחס כיסוי הנזילות, אלא אם כן צוין אחרת.

1.10. **"מוסד פיננסי"**- גוף העוסק בפעילות פיננסית ולרבות בנקים, חברות ניירות ערך, חברות ביטוח, נאמנים (בהקשר זה, ישות משפטית שמורשית לנהל נכסים בשם צד שלישי, לרבות ישויות ניהול נכסים כגון, קרנות פנסיה וכלי השקעה קולקטיביים אחרים), ונהנים (בהקשר זה, ישות משפטית (שאינה "יחיד" כמשמעותו בהוראה) שמקבלת או עשויה להיות זכאית לקבל, תגמולים על פי צוואה, פוליסת ביטוח, תכנית פרישה, אנונה, קרן נאמנות או חוזה אחר).

בנוסף, חברת אחזקות שעיקר פעילותה אחזקה במוסד פיננסי אחד או יותר מהווה מוסד פיננסי בהוראה זו.

ניתן להסתייע לעניין זה בסיווג של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (ענף משק שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח).

2. חישוב ודיווח

2.1. יחס המימון היציב נטו דורש מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ-מאזניות. שמירה על מבנה מימון בר-קיימא לאורך זמן נועדה להפחית את הסיכויים ששיבושים במקורות המימון הקבועים של התאגיד הבנקאי ישחקו את מצב הנזילות שלו באופן שיגביר את הסיכון שלו לכשל ויוביל לתרחיש מערכתי רחב יותר. יחס המימון היציב נטו מגביל הסתמכות יתר על מימון סיטונאי קצר טווח, מעודד הערכה משופרת של סיכון גיוס נזילות (funding risk) בכל הפריטים המאזניים והחוץ מאזניים, ומקדם את יציבות המימון.

2.2. יחס המימון היציב נטו מוגדר כסכום המימון היציב הזמין (Available amount of stable funding) חלקי סכום המימון היציב הנדרש (Required amount of stable funding). יחס זה צריך להיות שווה ל-100% לפחות, על בסיס שוטף. "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש ("מימון יציב נדרש") של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות. יחס המימון היציב נטו יחושב לכלל המטבעות יחד. עם זאת, התאגיד הבנקאי ינטר ויבקר באופן פעיל גם אחר יחס המימון היציב נטו במטבעות העיקריים בהם יש לו פעילות.

$$\frac{\text{הסכום הזמין של מימון יציב}}{\text{הסכום הנדרש של מימון יציב}} \geq 100\%$$

2.3. יש לדווח על יחס המימון היציב נטו להנהלה הבכירה ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון.

3. מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש

3.1 הסכומים של מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש המוגדרים בהוראה מכוילים באופן שמשקף את רמת היציבות המשוערת של ההתחייבויות ואת הנזילות המשוערת של הנכסים.

3.2 הכיול משקף את יציבות ההתחייבויות בשני ממדים:

3.2.1 תקופת המימון (funding tenor) – יחס המימון היציב נטו מכויל בדרך כלל בהתבסס על ההנחה כי התחייבויות ארוכות טווח יציבות יותר מהתחייבויות קצרות טווח.

3.2.2 סוג המימון והצד הנגדי – יחס המימון היציב נטו מכויל בהתבסס על ההנחה שפיקדונות קצרי טווח (שטווח פירעונם קצר משנה אחת) של לקוחות קמעונאיים ומימון מלקוחות עסקיים קטנים, הם יציבים יותר מבחינה התנהגותית מאשר מימון סיטונאי בעל מועד פירעון זהה שמקורו בצדדים נגדיים אחרים.

3.3 בקביעת הסכומים המתאימים של מימון יציב נדרש עבור נכסים שונים, הובאו בחשבון הקריטריונים הבאים, מתוך הכרה בתחליפיות האפשרית (trade-off) בין הקריטריונים:

3.3.1. עמידות (resilient) יצירת אשראי – יחס המימון היציב נטו דורש שיהיה מימון יציב עבור שיעור מסוים של אשראי לכלכלה הריאלית, על מנת להבטיח את המשך קיומו של תיווך מסוג זה.

3.3.2. התנהגות תאגידים בנקאיים – יחס המימון היציב נטו מכויל בהתבסס על ההנחה שתאגידים בנקאיים עשויים לרצות למחזר שיעור משמעותי מההלוואות שהגיע מועד פירעונן על מנת לשמר את קשריהם עם הלקוחות.

3.3.3. תקופת הנכס – יחס המימון היציב נטו מבוסס על ההנחה שנכסים קצרי טווח מסוימים (שטווח פירעונם קצר משנה אחת) דורשים שיעור קטן יותר של מימון יציב, מפני שתאגידים בנקאיים יכולים לאפשר למקצת מאותם נכסים להגיע לפירעונם במקום למחזר אותם.

3.3.4. איכות הנכס וערך הנזילות – יחס המימון היציב נטו מבוסס על ההנחה שנכסים באיכות גבוהה שאינם משועבדים, שניתן לאגח או לסחור בהם, ועל כן יכולים לשמש באופן מיידי כביטחון להשגת מימון נוסף או להימכר בשוק, אין צורך שימומנו במלואם באמצעות מימון יציב.

3.4 מקורות מימון יציבים נוספים דרושים גם כדי לתמוך לפחות בשיעור קטן מדרישות הנזילות הנובעות מהתחייבויות חוץ-מאזניות וממחויבויות מימון תלויות.

הגדרה של מימון יציב זמין

3.5 סכומו של המימון היציב הזמין (Available Stable Funding, ASF) נמדד בהתבסס על המאפיינים הכלליים של יציבותם היחסית של מקורות המימון של התאגיד, לרבות מועד הפירעון החוזי של התחייבויותיו והבדלים בנטייתם של ספקי מימון שונים למשוך את המימון שלהם.

3.6 לשם חישוב סכום המימון היציב הזמין, מקצים תחילה את היתרה המאזנית של ההון וההתחייבויות של התאגיד לאחת מבין חמש קטגוריות כמוצג להלן. הסכום המוקצה לכל קטגוריה מוכפל במקדם מימון יציב זמין (ASF factor), וסך כל המימון היציב הזמין הוא סיכום של הסכומים המשוקללים. היתרה המאזנית מייצגת את סכום ההתחייבות או סכום המכשיר ההוני, כפי שנרשמו לפני שהוחלו עליהם ניכויים רגולטוריים או התאמות אחרות כלשהן.

3.7 כאשר קובעים את מועד הפירעון של מכשיר הוני או התחייבות, על התאגיד הבנקאי להניח שמשקיעים יממשו אופציית קריאה (call option) בהקדם האפשרי. עבור מימון עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של התאגיד הבנקאי, על התאגיד הבנקאי להביא בחשבון גורמי מוניטין אשר עשויים להגביל את יכולתו להימנע ממימוש האופציה[1]. בפרט, היכן שהשוק מצפה שהתחייבויות מסוימות ייפדו קודם למועד הפירעון החוקי האחרון שלהן, תאגידים בנקאיים צריכים להניח התנהגות זו למטרת יחס המימון היציב נטו ולכלול התחייבויות אלה בקטגוריית המימון היציב הזמין המתאימה. בהתאם לעקרון זה, כאשר מחשבים את יחס המימון היציב נטו, לגבי אופציות של התאגיד הבנקאי להאריך את מועד הפירעון של מחויבויותיו, יש להניח, בדרך כלל, שאם מעורבים היבטי מוניטין הן לא תמומשנה. במקרה של התחייבויות לזמן ארוך, רק החלק של תזרימי המזומנים שיחולו בדיוק או לאחר שישה חודשים או שנה אחת יטופלו כבעלי תקופה נותרת לפירעון אפקטיבית של שישה חודשים או יותר ושנה אחת או יותר, בהתאמה.

חישוב סכומים של התחייבויות בגין נגזרים

3.8 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים מחושבות תחילה על בסיס עלות שחלוף (replacement cost) של חוזי נגזרים (המתקבלת על ידי שערוך למחיר השוק), כאשר לחוזה יש ערך שלילי. כאשר קיים הסכם קיזוז דו-צדדי כשיר, העומד בתנאים המוגדרים בסעיפים 52.7 ו-52.8 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A, עלות השחלוף עבור קבוצת החשיפות לנגזרים המכוסה בהסכם תהיה עלות השחלוף נטו.

3.9 בעת חישוב התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו, ביטחון שהופקד בצורת בטחון משתנה (variation margin) בקשר לחוזי נגזרים, ללא קשר לסוג הנכס, ינוכה מסכום עלות השחלוף השלילית[2].

---

[1] כגון מקרה שבו תאגיד בנקאי מאותת כי הוא ייחשף לסיכון גיוס נזילות אם הוא לא יממש את האופציה.

[2] התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו = (התחייבויות בגין נגזרים) – (סה"כ הביטחון שהופקד כבטחון משתנה עבור התחייבויות בגין מכשירים נגזרים). בקשר לחוזה נגזר, אם לפי הוראות הדיווח לציבור החלות על התאגיד הבנקאי, נכס הקשור לביטחון שהופקד כבטחון משתנה המנוכה מסכום עלות השחלוף למטרות יחס המימון היציב נטו משתקף במאזן, אותו הנכס לא ייכלל בחישוב המימון היציב הנדרש של התאגיד הבנקאי על מנת למנוע ספירה כפולה.

3.10 התחייבויות ומכשירים הוניים המקבלים מקדם מימון יציב זמין בשיעור 100% כוללים:

3.10.1 הסכום הכולל של ההון הפיקוחי, לפני התאמות וניכויים מההון, כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202[3], לא כולל מכשירי הון רובד 2 בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה;

3.10.2 הסכום הכולל של כל מכשיר הוני שאינו נכלל ב-3.10.1 לעיל בעל תקופה נותרת לפירעון אפקטיבית של שנה אחת או יותר, לא כולל מכשיר בעל אופציות מפורשות או משובצות אשר אם ימומשו, יקצרו את טווח הפירעון הצפוי לתקופה הקצרה משנה אחת; וכן

3.10.3 הסכום הכולל של מימון שהתקבל (borrowings) והתחייבויות (liabilities), מובטחים ושאינם מובטחים (לרבות פיקדונות לזמן קצוב), בעלי תקופה נותרת לפירעון אפקטיבית של שנה אחת או יותר. תזרימי מזומנים שאופק הזמן שלהם קצר משנה אחת, אך הם נובעים מהתחייבויות שמועד הפירעון הסופי שלהן הוא יותר משנה אחת, אינם כשירים לקבל מקדם מימון יציב זמין של 100%, וכן

3.10.4 פיקדונות של לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים בעלי תקופה נותרת לפירעון של שנה או יותר שאינם ניתנים למשיכה מוקדמת ללא קנס משמעותי.

3.11 התחייבויות המקבלות מקדם מימון יציב זמין של 95% כוללות פיקדונות "יציבים" (כהגדרתם בהוראת יחס כיסוי הנזילות, סעיפים 75-78) של לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים[4] ללא מועד פירעון (לפי דרישה), פיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת, או פיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של שנה או יותר אבל הם ניתנים למשיכה מוקדמת ללא קנס משמעותי.

3.12 התחייבויות המקבלות מקדם מימון יציב זמין של 90% כוללות פיקדונות "פחות יציבים" (כהגדרתם בהוראת יחס כיסוי הנזילות, סעיפים 79-80) של לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים ללא מועד פירעון (לפי דרישה), פיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת, או פיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של שנה או יותר אבל הם ניתנים למשיכה מוקדמת ללא קנס משמעותי[4].

3.13 התחייבויות המקבלות מקדם מימון יציב זמין של 50% כוללות:

3.13.1 מימון (מובטח ושאינו מובטח) מלקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים בעל תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת;

3.13.2 פיקדונות לצרכים תפעוליים (כהגדרתם בהוראת יחס כיסוי נזילות, סעיפים 104-93);

3.13.3 מימון מריבונויות, ישויות סקטור ציבורי (public sector entities), ובנקים רב-צדדיים ולאומיים לפיתוח (multilateral and national development banks) בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת[5]; וכן

---

[3] על מכשירי ההון המדווחים כאן לעמוד בכל הדרישות המפורטות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, והם יכללו רק סכומים המוכרים לאחר שהסדרי המעבר של הוראות באזל III יסתיימו במלואם (כלומר, החל מ-2022).

[4] בטל.

[5] תאגידים בנקאיים יקבלו הנחיות מהמפקח האם בנקים לאומיים לפיתוח כשירים לטיפול זה. בשונה מבנקים רב-צדדיים לפיתוח, אשר חברות בהם ומעורבות בפעילות שלהם מספר מדינות, בנקים לאומיים לפיתוח לרוב שייכים או נשלטים על ידי המדינה בה הם התאגדו.

3.13.4 מימון אחר (מובטח ושאינו מובטח) שלא נכלל בקטגוריות לעיל, בעל תקופה נותרת לפירעון שבין שישה חודשים לבין פחות משנה אחת, לרבות מימון מבנקים מרכזיים ומוסדות פיננסיים.

3.14 התחייבויות המקבלות מקדם מימון יציב זמין של 0% כוללות:

3.14.1 כל יתר הקטגוריות של התחייבויות והון שלא נכללו בקטגוריות לעיל, לרבות מימון אחר מבנקים מרכזיים ומוסדות פיננסיים בעל תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים[6];

3.14.2 התחייבויות אחרות ללא מועד פירעון מוגדר. קטגוריה זו כוללת פוזיציות בחסר ופוזיציות בעלות מועד פירעון פתוח (open maturity) שאינן נכללות בסעיפים 3.10 עד 3.13 לעיל. באשר להתחייבויות ללא מועד פירעון מוגדר, ניתן להכיר בשני חריגים, אשר יוקצה להם מקדם מימון יציב זמין של 100% אם מועד הפירעון האפקטיבי הוא שנה אחת או יותר, או 50% אם מועד הפירעון האפקטיבי הוא בין שישה חודשים ופחות משנה אחת:

(א) התחייבויות מסים נדחים (deferred tax liabilities), שיש לטפל בהן בהתאם למועד האפשרי הקרוב ביותר שבו ניתן לממש התחייבויות אלה; וכן

(ב) זכויות מיעוט, שיש לטפל בהן בהתאם לתקופת המכשיר, על פי רוב לצמיתות.

3.14.3 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו כפי שחושבו בהתאם לסעיפים 3.8-3.9, בניכוי נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו כפי שחושבו בהתאם לסעיפים 3.23-3.24, אם ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב גדולות מהנכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו[7]; וכן

3.14.4 זכאים "במועד ביצוע העסקה" (trade date payables) הנובעים מרכישות של מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות אשר:

(א) צפויים להיסלק במהלך מחזור הסליקה או התקופה הנהוגה עבור עסקת ההחלפה הרלוונטית או סוג העסקה הרלוונטי, או

(ב) כשלו בסליקה, אך עדיין צפויים להיסלק.

---

[6] בטל.

[7] מימון יציב זמין = 0% X מקסימום ((התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו – נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו), 0).

הגדרה של מימון יציב נדרש עבור נכסים וחשיפות חוץ-מאזניות

3.15 הסכום של המימון היציב הנדרש נמדד על סמך המאפיינים הרחבים של פרופיל סיכון הנזילות של נכסיו וחשיפותיו החוץ-מאזניות של התאגיד. לחישוב המימון היציב הנדרש, תחילה מקצים את היתרה המאזנית של נכסי התאגיד לקטגוריות שברשימה להלן. סכום נכס הוא לרוב ערכו על פי הרישום החשבונאי, כלומר נטו מהפרשות ספציפיות. הסכום המוקצה לכל קטגוריה מוכפל במקדם המימון היציב הנדרש המתאים לקטגוריה הרלוונטית, וסך כל המימון היציב הנדרש הוא סיכום של הסכומים המשוקללים בתוספת סכום הפעילות החוץ-מאזנית (או החשיפה הפוטנציאלית לנזילות) אשר מוכפל במקדם המימון היציב הנדרש המתאים לה. כאמור בסעיף 1.9 לעיל, ההגדרות משקפות את אלה המתוארות בהוראת יחס כיסוי הנזילות, אלא אם כן צוין אחרת[8].

3.16 אלא אם נאמר במפורש אחרת בהוראה, הנכסים מוקצים לרצועות מועדי פירעון בהתאם ליתרת הזמן לפירעון החוזי שלהם. עם זאת, יש להביא בחשבון אופציונליות משובצת, כגון אופציית מכר או אופציית רכש, שיכולות להשפיע על מועדי הפירעון בפועל כמתואר בסעיפים 3.7 ו-3.17. מקדמי המימון היציב הנדרש המוקצים לסוגי הנכסים השונים מיועדים לאמוד את הסכום של נכס ספציפי שיהיה צורך לממנו, בין אם מפני שהוא ימוחזר (rolled over), או מפני שלא ניתן יהיה לממש אותו באמצעות מכירה או להשתמש בו כביטחון בעסקת אשראי מובטחת במשך שנה אחת ללא עלות משמעותית. על פי ההוראה, יש לתמוך בסכומים כאלה באמצעות מימון יציב.

3.17 לנכסים יוקצה מקדם המימון היציב הנדרש המתאים, על פי התקופה הנותרת לפירעונם או ערך הנזילות שלהם. בעת הקביעה מהו מועד הפירעון של מכשיר, יש להניח שהמשקיעים יממשו כל אופציה להארכת מועד הפירעון. עבור נכסים עם אופציות הניתנות למימוש לפי שיקול דעתו של התאגיד הבנקאי, יש להביא בחשבון גורמי מוניטין העשויים להגביל את יכולתו של התאגיד הבנקאי להימנע ממימוש האופציה[9]. בפרט, היכן שהשוק מצפה שמועד הפירעון של הנכסים יוארך, תאגידים בנקאיים צריכים להניח כי התנהגות זו תתרחש למטרת יחס המימון היציב נטו ולכלול נכסים אלה בקטגוריית המימון היציב הנדרש המתאימה. באשר להלוואות הנפרעות לשיעורין (או דרישות לתשלום קרן בחובות אחרים), ניתן לטפל בחלק שמועד פירעונו חל בתוך אופק של שנה אחת, בקטגוריה של פריטים שהתקופה הנותרת לפירעונם היא פחות משנה אחת. הלוואות לא משועבדות ללא מועד פירעון סופי מוגדר, גם אם הלווה עשוי לפרוע את ההלוואה במלואה וללא קנס במועד שינוי הריבית הבא, נחשבות כבעלות מועד פירעון אפקטיבי של יותר משנה אחת ויקבלו מקדם מימון יציב נדרש של 65% או 85% בהתאם למשקולות סיכון האשראי שלהן.

---

[8] למטרות חישוב יחס המימון היציב נטו, נכסים נזילים באיכות גבוהה מוגדרים ככל הנכסים הנזילים באיכות גבוהה, ללא התחשבות בדרישות התפעוליות של יחס כיסוי הנזילות והמגבלות של יחס כיסוי הנזילות על נכסי רמה 2 ורמה 2ב, שעשויות להגביל את היכולת לכלול נכסים נזילים באיכות גבוהה מסוימים כנכסים כשירים לצורך חישוב יחס כיסוי הנזילות. נכסים נזילים איכותיים מוגדרים בהוראת יחס כיסוי הנזילות, סעיפים 24- 54ג. הדרישות התפעוליות מוגדרות בהוראת יחס כיסוי הנזילות, סעיפים 28-43.

[9] כגון מקרה שבו תאגיד בנקאי מאותת כי הוא ייחשף לסיכון גיוס נזילות אם הוא לא יממש אופציה על נכסיו שלו.

3.18 במקרה של פעילות חריגה של הבנק המרכזי לספיגת נזילות, המפקח עשוי לקבוע מקדם מימון יציב נדרש מופחת לחובות של בנקים מרכזיים. במקרה של פעילות עם יתרת זמן לפירעון שווה או גדולה מששה חודשים, מקדם המימון היציב הנדרש לא יהיה נמוך מ-5%. בנוסף, כמפורט בסעיף 3.20, המפקח עשוי לקבוע מקדם מימון יציב נדרש מופחת לנכסים המשועבדים כביטחונות לפעילות חריגה של הבנק המרכזי לאספקת נזילות, אשר לא יהיה נמוך ממקדם המימון היציב הנדרש המיושם על נכס זהה שאינו משועבד.

3.19 למטרות קביעת המימון היציב הנדרש, על תאגיד בנקאי לכלול מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות שבגינם בוצעה הוראת רכישה (purchase order) ולא לכלול מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות שבגינם בוצעה הוראת מכירה (sale order), אפילו אם עסקאות כגון אלה לא נכללו במאזן על פי מודל חשבונאי של מועד הסילוק, וזאת כל עוד:

3.19.1 עסקאות כאמור אינן משתקפות כעסקאות נגזרים או כעסקאות מימון מובטח במאזן של התאגיד, וכן

3.19.2 השפעותיהן של עסקאות כאמור ישתקפו במאזן של התאגיד בעת סילוקן.

3.20 נכסים מאזניים ששועבדו[10] לשנה אחת או יותר מקבלים מקדם מימון יציב נדרש של 100%. נכסים ששועבדו לתקופה שבין שישה חודשים לפחות משנה אחת, שלולא היו משועבדים, היו מקבלים מקדם מימון יציב נדרש נמוך או שווה ל-50%, מקבלים מקדם מימון יציב נדרש של 50%. נכסים ששועבדו לתקופה שבין שישה חודשים לפחות משנה אחת, אשר לולא היו משועבדים, היו מקבלים מקדם מימון יציב נדרש גבוה מ-50%, יוותרו עם מקדם המימון היציב הנדרש הגבוה יותר. כאשר יתרת תקופת השעבוד של הנכסים היא פחות משישה חודשים, נכסים אלה יכולים לקבל את אותו מקדם מימון יציב נדרש שהיה מקבל נכס זהה שאינו משועבד. בנוסף, למטרות חישוב יחס המימון היציב נטו, נכסים ששועבדו לצורך פעולות נזילות חריגות של הבנק המרכזי[11] עשויים לקבל מקדם מופחת של מימון יציב נדרש (בכפוף לקביעת המפקח כאמור בסעיף 3.18 לעיל), שלא יהיה נמוך ממקדם המימון היציב הנדרש המיושם על נכס זהה שאינו משועבד. נכסים ששועבדו לטובת בנק מרכזי, אך לא נוצלו לקבלת אשראי, יקבלו מקדם מימון יציב נדרש המיושם על נכס זהה שאינו משועבד.

3.21 עבור הסדרי מימון מובטח, הטיפול המאזני והחשבונאי מביא לידי כך שתאגידים בנקאיים לא יכללו בדרך כלל בנכסיהם ניירות ערך שאותם שאלו בעסקאות מימון ניירות ערך (כגון מכר חוזר (reverse repos) והחלף ביטחונות) היכן שאין להם זכות בעלות (beneficial ownership). בניגוד לכך, על התאגידים הבנקאיים לכלול ניירות ערך שהם השאילו בעסקאות מימון ניירות ערך, היכן שהם שומרים זכות בעלות. בנוסף, על

---

[10] נכסים משועבדים כוללים, בין היתר, נכסים מגבים ניירות ערך או איגרות חוב מכוסות (covered bonds), ונכסים ששועבדו בעסקאות מימון ניירות ערך או עסקאות החלף ביטחונות (collateral swaps). המונח "לא משועבד" מוגדר בהוראת יחס כיסוי הנזילות, סעיף 31.

[11] ככלל, פעולות נזילות חריגות של הבנק המרכזי נחשבות פעולות זמניות שאינן סטנדרטיות, המתבצעות על ידי הבנק המרכזי במטרה לממש את המנדט שלו בתקופה של לחץ פיננסי מערכתי ו/או אתגרים מקרו-כלכליים חריגים.

התאגידים הבנקאיים להימנע מהכללת ניירות ערך כלשהם שהם קיבלו באמצעות עסקאות החלף ביטחונות אם אותם ניירות ערך אינם כלולים במאזניהם. מקום שתאגידים בנקאיים שעבדו ניירות ערך בעסקאות רכש חוזר או בעסקאות מימון ניירות ערך אחרות, אך שמרו בידיהם את זכות הבעלות ואותם נכסים נשארים על המאזן של התאגיד הבנקאי, עליהם להקצות ניירות ערך כאמור לקטגוריה המתאימה של מימון יציב נדרש.

3.22 סכומים לקבל ולשלם בגין עסקאות מימון ניירות ערך אלו ידווחו לרוב על בסיס ברוטו, כלומר הסכומים ברוטו יכללו בצד המימון היציב הנדרש ובצד המימון היציב הזמין, בהתאמה. החריג היחיד הוא שעסקאות מימון ניירות ערך עם צד נגדי יחיד ניתנות למדידה על בסיס נטו, כל עוד מתקיימים תנאי הקיזוז המפורטים בסעיף 33(i) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

3.23 נכסים בגין מכשירים נגזרים מחושבים תחילה על בסיס עלות שחלוף (replacement cost) של חוזי נגזרים (המתקבלת על ידי שערוך למחיר השוק) כאשר לחוזה ערך חיובי. כאשר קיים חוזה קיזוז דו-צדדי כשיר העומד בתנאים המוגדרים בסעיפים 52.7 ו-52.8 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A, עלות השחלוף עבור קבוצת החשיפות לנגזרים המכוסה בחוזה תהיה עלות השחלוף נטו.

3.24 בעת חישוב נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו, ביטחונות שהתקבלו בקשר לחוזי נגזרים אינם יכולים לקזז את הסכום של עלות השחלוף החיובית בין אם הקיזוז מותר ובין אם לאו על פי הכללים החשבונאים או המסגרת המבוססת סיכון של התאגיד הבנקאי, אלא אם כן הביטחונות התקבלו בצורת בטחון משתנה במזומן והם עומדים בתנאים המפורטים בסעיף 25 של הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 עבור החלק של הביטחון המשתנה במזומן המוחלף בין הצדדים הנגדיים המהווה תשלום קדם סליקה (pre-settlement)[12]. כל התחייבות מאזנית שנותרה הקשורה ל-(א) בטחון משתנה שהתקבל ואשר אינו עומד בקריטריונים דלעיל או (ב) ביטחון ראשוני (initial margin) שהתקבל, אינה יכולה לקזז נכסים בגין מכשירים נגזרים ויש להקצות לה מקדם מימון יציב זמין של 0%.

3.25 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 0% כוללים:

3.25.1 מטבעות ושטרות כסף הזמינים מידית למילוי מחויבויות (obligations);

3.25.2 כל הרזרבות בבנק ישראל ורזרבות בבנק מרכזי אחר[13] (לרבות רזרבות נדרשות ועודפי רזרבה);

3.25.3 חובות של (claims on)[14] בנקים מרכזיים בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים; וכן

---

[12] נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו = (נכסים בגין מכשירים נגזרים) – (ביטחון במזומן שהתקבל כבטחון משתנה עבור נכסים נגזרים).

[13] רזרבות בבנק מרכזי אחר יטופלו בהתאם לכללים שקבע הרגולטור במקום מושבו של הבנק המרכזי האחר לעניין יחס המימון היציב נטו.

[14] המונח "חובות של" הוא רחב יותר מאשר "הלוואות". חובות כוללים גם שטרות (Bills) של בנק מרכזי ונכסים הנובעים מעסקאות רכש חוזר (ריפו) מול בנקים מרכזיים.

3.25.4 חייבים "במועד העסקה" (trade date receivables) הנובעים ממכירות של מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות אשר:

(א) צפויים להיסלק במהלך מחזור הסליקה או התקופה הנהוגה עבור עסקת ההחלפה הרלוונטית או סוג העסקה הרלוונטי, או

(ב) כשלו בסליקה, אך עדיין צפויים להיסלק.

3.26 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 5% כוללים נכסים לא משועבדים מרמה 1, כהגדרתם בסעיף 50 בהוראת יחס כיסוי הנזילות, למעט נכסים המקבלים מקדם מימון יציב נדרש 0% כמפורט לעיל, כולל:

3.26.1 ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם: ריבונויות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי (PSEs), הבנק הבינלאומי לסילוקין (Bank for International Settlement), קרן המטבע הבינלאומית, הבנק האירופי המרכזי (European Central Bank) והקהילה האירופית (European Community), או בנקים רב-צדדיים לפיתוח (Multilateral Development Banks), שמוקצה להם משקל סיכון 0% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203; וכן

3.26.2 מכשירי חוב מסוימים של ריבונות או בנק מרכזי שמשקל הסיכון שלהם איננו 0%, הכשירים להיחשב כנכסים נזילים באיכות גבוהה מרמה 1 בהתאם להוראת יחס כיסוי הנזילות (ולמעט אלו הנכללים בסעיף 3.25.3 לעיל).

3.27 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 10% כוללים הלוואות לא משועבדות למוסדות פיננסיים בעלות תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים, אם ההלוואה מובטחת על ידי נכסי רמה 1 כהגדרתם בסעיף 50 בהוראת יחס כיסוי הנזילות, ואם לתאגיד הבנקאי יש יכולת חופשית לשעבד שוב (rehypothecate) את הביטחון שהתקבל למשך חיי ההלוואה.

3.28 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 15% כוללים:

3.28.1 נכסי רמה 2א, לא משועבדים, כהגדרתם בסעיף 52 בהוראת יחס כיסוי הנזילות, כולל:

(א) ניירות ערך סחירים המייצגים חובות של הגופים הבאים או שהגופים הבאים ערבים להם: ריבונויות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי או בנקים רב-צדדיים לפיתוח, שמוקצה להם משקל סיכון 20% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203; וכן

(ב) מכשירי חוב קונצרניים (לרבות ניירות מסחריים) ואיגרות חוב מכוסות (covered bonds), בעלי דירוג אשראי השווה או שווה-ערך לכל הפחות לדירוג -AA.

3.28.2 כל יתר ההלוואות הלא משועבדות למוסדות פיננסיים בעלות תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים, שלא נכללו בסעיף 3.27.

3.29 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 50% כוללים:

3.29.1 נכסי רמה 2ב, לא משועבדים, כהגדרתם בסעיף 54 בהוראת יחס כיסוי הנזילות;

3.29.2 כל הנכסים הנזילים באיכות גבוהה כהגדרתם בהוראת יחס כיסוי הנזילות ששועבדו לתקופה שבין שישה חודשים לפחות משנה אחת;

3.29.3 כל ההלוואות למוסדות פיננסיים ובנקים מרכזיים בעלות תקופה נותרת לפירעון שבין שישה חודשים לפחות משנה אחת;

3.29.4 פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות כהגדרתם בסעיפים 93-104 בהוראת יחס כיסוי הנזילות, והכפופים למקדם מימון יציב זמין 50% לפי סעיף 3.13; וכן

3.29.5 כל יתר הנכסים, שאינם נכסים נזילים באיכות גבוהה, שלא נכללו בקטגוריות לעיל, בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת, לרבות הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים, הלוואות ללקוחות קמעונאיים (קרי, יחידים) ולקוחות עסקיים קטנים, והלוואות לריבונויות, לבנקים לאומיים לפיתוח ולישויות סקטור ציבורי.

3.30 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 65% כוללים:

3.30.1 הלוואות לדיור לא משועבדות המובטחות במשכנתא בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר הכשירות לקבל משקל סיכון 35% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203; וכן

3.30.2 הלוואות אחרות לא משועבדות, לרבות הלוואות לריבוניות, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, ישויות סקטור ציבורי ובנקים לאומיים לפיתוח, שאינן נכללות בקטגוריות לעיל, למעט הלוואות למוסדות פיננסיים, בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר הכשירות לקבל משקל סיכון 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

3.31 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 85% כוללים:

3.31.1 מזומן, ניירות ערך או נכסים אחרים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים[15] ומזומן או נכסים אחרים שהועמדו לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צד נגדי מרכזי (CCP), בשני המקרים ללא תלות האם נרשמו מאזנית או חוץ מאזנית. מקום שניירות ערך או נכסים אחרים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים או שהועמדו לטובת קרן למימון כשל היו מקבלים אחרת מקדם מימון יציב נדרש גבוה יותר, יש להפעיל מקדם גבוה זה.

---

[15] ביטחון ראשוני שהופקד בשם לקוח, כאשר התאגיד הבנקאי מספק ללקוח גישה לצד שלישי (למשל, צד נגדי מרכזי) למטרת סליקת נגזרים, העסקאות מבוצעות בשם הלקוח והתאגיד הבנקאי אינו ערב לביצועי הצד השלישי, יהיה פטור מדרישה זו.

3.31.2 הלוואות אחרות לא משועבדות הנפרעות כסדרן[16] שאינן כשירות לקבל משקל סיכון 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ושהתקופה הנותרת לפירעונן היא שנה אחת או יותר, לא כולל הלוואות למוסדות פיננסיים;

3.31.3 ניירות ערך לא משועבדים בעלי תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר ומניות נסחרות בבורסה, שאינם מצויים בכשל ושאינם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה על פי הוראת יחס כיסוי הנזילות; וכן

3.31.4 סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב.

3.32 נכסים שמוקצה להם מקדם מימון יציב נדרש 100% כוללים:

3.32.1 כל הנכסים המשועבדים לתקופה של שנה אחת או יותר;

3.32.2 נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו כפי שחושבו בהתאם לסעיפים 3.23-3.24, בניכוי התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו כפי שחושבו בהתאם לסעיפים 3.8-3.9, אם הנכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו גדולים מההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו[17];

3.32.3 נכסים ללא מועד פירעון מוגדר שאינם נכללים בסעיפים 3.32.1 ו-3.32.2 לעיל (לרבות מכר חוזר ללא מועד פירעון, אלא אם התאגיד הבנקאי יכול להראות למפקח כי עסקאות מכר חוזר ללא מועד פירעון יפרעו באופן אפקטיבי תוך פחות משנה);

3.32.4 כל יתר הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל, לרבות הלוואות שאינן נפרעות כסדרן, הלוואות למוסדות פיננסיים בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר, מניות שאינן נסחרות בבורסה, נכסים קבועים, פריטים המנוכים מההון הרגולטורי, זכויות שנותרו בידי התאגיד הבנקאי בהקשר של עסקאות מימון מובנה (retained interest) זכויות בחברות (subsidiary interests) וניירות ערך בכשל (defaulted securities), וכן

3.32.5 5% מההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים (קרי, סכומי עלות שחלוף שליליים) כפי שחושבו על פי סעיף 3.8 לעיל (לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו).

3.33 רבות מחשיפות הנזילות החוץ-מאזניות דורשות מימון ישיר או מיָדי מועט, אך הן יכולות להוביל להתייבשות נזילות (liquidity drains) משמעותית בטווח זמן ארוך. יחס המימון היציב נטו מקצה מקדם מימון יציב נדרש לפעילויות חוץ-מאזניות שונות, על מנת להבטיח שתאגידים יחזיקו מימון יציב עבור אותו חלק של חשיפות חוץ-מאזניות שניתן לצפות כי יחייב מימון בטווח זמן של שנה אחת.

3.34 בדומה ליחס כיסוי הנזילות, יחס המימון היציב נטו מזהה קטגוריות של חשיפות חוץ-מאזניות בהתבסס על היותה של ההתחייבות קו אשראי או קו נזילות או מחויבות מימון

---

[16] הלוואות הנפרעות כסדרן הן הלוואות שאינן בפיגור של 90 ימים או יותר ו/או שאינן מסווגות כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בהתאם לסעיף 75 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

[17] מימון יציב נדרש = 100% X מקסימום ((נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו – התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו), 0).

תלויה אחרת. לוח 1 מציג את סוגי החשיפות החוץ מאזניות שישויכו לקטגוריות של חשיפות חוץ-מאזניות ואת מקדם המימון היציב הנדרש המתאים להן.

לוח 1- קטגוריות של חשיפות חוץ-מאזניות ומקדמי המימון היציב הנדרש המתאימים

מקדם מימון יציב נדרש	**קטגוריית מימון יציב נדרש**
1%	ערבויות להבטחת רוכשי דירות (ערבות לקונה דירה לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974) אם הדירה נמסרה למשתכן.
3%	ערבויות להבטחת רוכשי דירות (ערבות לקונה דירה לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974) אם הדירה טרם נמסרה למשתכן.
5% מהחלק הלא מנוצל בעת מועד החישוב	קווי אשראי ונזילות שאינם ניתנים לביטול (irrevocable), הניתנים לביטול בתנאים מסוימים (conditionally revocable) והניתנים לביטול באופן בלתי מותנה, לכל לקוח.
5%	• מחויבויות הקשורות למימון סחר (trade finance) (לרבות ערבויות ומכתבי אשראי). • ערבויות ומכתבי אשראי שאינם קשורים למחויבויות מימון סחר.
התאגיד הבנקאי יקבע מקדם מימון יציב נדרש על סמך הנסיבות של כל חשיפה	מחויבויות שאינן חוזיות, כגון: • בקשות פוטנציאליות לרכש חוזר של חוב התאגיד הבנקאי או של אמצעי העברה (conduits), מכשירי השקעה בניירות ערך ומכשירי מימון דומים אחרים הקשורים לתאגיד. • מוצרים מובנים שהלקוחות מצפים לגביהם לסחירות מיידית, כגון אג"ח בריבית משתנה ו- variable rate demand notes (VRDNs). • קרנות מנוהלות המשווקות במטרה לשמור על ערך יציב.

נכסים והתחייבויות בעלי תלות הדדית (interdependent**)**

3.35 המפקח עשוי להכיר בנסיבות מסוימות בקיומה של תלות הדדית בין פריטים מסוימים של נכסים והתחייבויות, עקב הסדרים חוזיים. תלות הדדית משמעותה שלא יכול לחול מועד הפירעון של ההתחייבות כל עוד הנכס נשאר במאזן, זרמי תשלומי הקרן מהנכס לא יכולים לשמש לדבר פרט לפירעון ההתחייבות, ואין להשתמש בהתחייבות למימון נכסים אחרים. בכפוף לאישור מראש של המפקח ובהתקיימם של הקריטריונים המנויים להלן, תאגיד בנקאי יהיה רשאי להקצות לפריטים התלויים הדדית מקדמי מימון יציב נדרש ומימון יציב זמין 0%.

3.35.1 יש לזהות בבירור את סעיפי הנכסים וההתחייבויות שביניהם תלות הדדית.

3.35.2 מועד הפירעון וסכום הקרן של ההתחייבות ושל הנכס שיש ביניהם תלות הדדית צריכים להיות זהים.

3.35.3 התאגיד הבנקאי פועל אך ורק כגורם העברה באמצעות (pass-through) לניתוב המימון שהתקבל (ההתחייבות בעלת התלות ההדדית) אל הנכס המתאים בעל התלות ההדדית.

3.35.4 הצדדים הנגדיים לכל צמד של התחייבות ונכס בעלי תלות הדדית לא יכולים להיות זהים.

4. סיכום וסוגיות יישום יחס המימון היציב נטו

4.1. טבלה 1 להלן מסכמת את המרכיבים של כל אחת מקטגוריות המימון היציב הזמין ומקדם המימון היציב הזמין המתאים, אשר יש ליישמם בחישוב הסכום הכולל של המימון היציב הזמין של התאגיד על פי ההוראה.

טבלה 1- סיכום קטגוריות ההתחייבויות ומקדמי המימון היציב הזמין המתאימים

מקדם מימון יציב זמין	רכיבי הקטגוריה של מימון יציב זמין
100%	• ההון הפיקוחי הכולל על פי סעיף 3.10 (לא כולל מכשירי הון רובד 2 בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת) • מכשירים הוניים אחרים והתחייבויות בעלי תקופה נותרת לפירעון אפקטיבית של שנה אחת או יותר
95%	פיקדונות יציבים של לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים ללא זמן פירעון (לפי דרישה) ופיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת
90%	פיקדונות פחות יציבים של לקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים ללא זמן פירעון ופיקדונות לזמן קצוב בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת
50%	• מימון מלקוחות סיטונאיים, שאינם פיננסיים, בעל תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת • פיקדונות לצרכים תפעוליים • מימון מריבונויות, ישויות סקטור ציבורי, ובנקים רב-צדדיים ולאומיים לפיתוח בעל תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת • מימון אחר בעל תקופה נותרת לפירעון בין שישה חודשים לפחות משנה אחת, שלא נכלל בקטגוריות לעיל, לרבות מימון מבנקים מרכזיים ומוסדות פיננסיים
0%	• כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל, לרבות התחייבויות ללא מועד פירעון מוגדר (perpetual) (עם טיפול ספציפי בהתחייבויות מסים נדחים וזכויות מיעוט) • התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו בניכוי נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו, אם ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו גדולות מהנכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו • זכאים "במועד העסקה" הנובעים מרכישות של מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות

4.2. טבלה 2 להלן מסכמת את סוגי הנכסים הספציפיים שיוקצו לכל קטגוריית נכסים ואת מקדם המימון היציב הנדרש המתאים להן.

טבלה 2- סיכום קטגוריות הנכסים ומקדמי המימון היציב הנדרש המתאימים

מקדם מימון יציב נדרש	רכיבי הקטגוריה של מימון יציב נדרש
0%	• מטבעות ושטרות כסף • כל הרזרבות בבנק המרכזי • כל החובות של בנקים מרכזיים בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים • חייבים "במועד העסקה" הנובעים ממכירות של מכשירים פיננסיים, מטבעות זרים וסחורות.
5%	נכסי רמה 1 לא משועבדים, למעט מטבעות, שטרות כסף ורזרבות בבנק המרכזי
10%	הלוואות למוסדות פיננסיים שלא שועבדו, בעלות תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים, אם ההלוואה מובטחת על ידי נכסי רמה 1 כהגדרתם בהוראת יחס כיסוי הנזילות בסעיף 50, ואם לתאגיד הבנקאי יש יכולת חופשית לשעבד שוב את הביטחון שהתקבל למשך חיי ההלוואה.
15%	• כל יתר ההלוואות למוסדות פיננסיים שאינן משועבדות, בעלות תקופה נותרת לפירעון של פחות משישה חודשים, שלא נכללו בקטגוריות לעיל • נכסי רמה 2א שאינם משועבדים
50%	• נכסי רמה 2ב שאינם משועבדים • נכסים נזילים באיכות גבוהה ששועבדו לתקופה של שישה חודשים או יותר ופחות משנה אחת • הלוואות למוסדות פיננסיים ובנקים מרכזיים בעלות תקופה נותרת לפירעון שבין שישה חודשים לפחות משנה אחת • פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות • כל יתר הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל, בעלי תקופה נותרת לפירעון של פחות משנה אחת, לדוגמה, הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולקוחות עסקיים קטנים, והלוואות לריבונויות, לבנקים לאומיים לפיתוח ולישויות סקטור ציבורי
65%	• הלוואות לדיור שלא שועבדו, מובטחות במשכנתא בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר ומשקל סיכון של 35% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 • הלוואות אחרות שלא שועבדו, לרבות הלוואות לריבוניות, בנקים רב-צדדיים לפיתוח, ישויות סקטור ציבורי ובנקים לאומיים לפיתוח, שלא נכללו בקטגוריות לעיל, לא כולל הלוואות למוסדות פיננסיים, בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר ומשקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203

מקדם מימון יציב נדרש	רכיבי הקטגוריה של מימון יציב נדרש
85%	• מזומן, ניירות ערך או נכסים אחרים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים ומזומן או נכסים אחרים שהועמדו לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צד נגדי מרכזי (CCP) • הלוואות אחרות הנפרעות כסדרן שלא שועבדו עם משקל סיכון גבוה מ-35% על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ותקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר, לא כולל הלוואות למוסדות פיננסיים • ניירות ערך שלא שועבדו, שאינם בכשל, ושאינם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, בעלי תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר ומניות נסחרות בבורסה • סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב
100%	• כל הנכסים המשועבדים לתקופה של שנה אחת או יותר • נכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו בניכוי התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו, אם הנכסים בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו גדולים מההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים לפי יחס המימון היציב נטו • 5% מההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים שחושבו בהתאם לסעיף 3.8 • נכסים ללא מועד פירעון מוגדר (לרבות מכר חוזר ללא מועד פירעון אלא אם התאגיד הבנקאי יכול להראות למפקח כי עסקאות מכר חוזר ללא מועד פירעון יפרעו באופן אפקטיבי תוך פחות משנה) • כל יתר הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל, לרבות הלוואות שאינן נפרעות כסדרן, הלוואות למוסדות פיננסיים בעלות תקופה נותרת לפירעון של שנה אחת או יותר, מניות שאינן נסחרות בבורסה, נכסים קבועים, פריטים המנוכים מההון הרגולטורי, זכויות שנותרו בידי התאגיד הבנקאי בהקשר של עסקאות מימון מובנה, זכויות בחברות וניירות ערך בכשל.

4.3. לריכוז הטיפול בחשיפות חוץ מאזניות ראה לוח 1 לעיל.

הנחיות בנוגע לטיפול במכשירים ספציפיים

4.4. הלוואות מסוימות מובטחות רק בחלקן ולכן מתחלקות לחלק מובטח וחלק לא מובטח עם משקולות סיכון שונים תחת הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. המאפיינים הספציפיים של חלקי הלוואה אלו צריכים להילקח בחשבון בחישוב יחס המימון היציב נטו: יש לטפל בכל חלק, המובטח והלא מובטח, לפי מאפייניו ולהקצות לו את מקדם המימון היציב הנדרש המתאים. אם לא ניתן להבחין בין החלק המובטח של ההלוואה והחלק הלא מובטח שלה, יש להקצות את מקדם המימון היציב הנדרש הגבוה לכלל ההלוואה.

4.5. נכסים שהם בבעלות התאגיד הבנקאי אך מופרדים בשל דרישות רגולטורית להגנה על נכסי הלקוחות בחשבונות מרג'ין למסחר, ידווחו בהתאם לחשיפת הבסיס, בין אם דרישת ההפרדה מסווגת בנפרד במאזן התאגיד הבנקאי ובין אם לא. עם זאת, נכסים אלו יטופלו גם לפי סעיף 3.20. כלומר, הם יכולים להיות נתונים למקדם מימון יציב נדרש גבוה יותר כתלות בתקופת השעבוד. תקופת השעבוד תקבע בהתחשב ביכולת התאגיד למכור או להחליף נכסים כאלו באופן חופשי ובתקופת ההתחייבויות ללקוח(ות) שמייצרת את דרישת ההפרדה.

4.6. פיקדונות לא תפעוליים המוחזקים במוסדות פיננסים אחרים יטופלו באופן זהה להלוואות למוסדות פיננסיים, בהתחשב בתקופת הפיקדון.

5. סניף בנק חוץ

5.1. סניף של בנק חוץ (להלן סניף זר) אשר היקף הנכסים הממוצע השנתי שלו אינו עולה על 15 מיליארדי ש"ח, לא יידרש לעמוד ולעקוב אחר יחס המימון היציב נטו שנקבע בהוראה זו, כפוף לעמידה בדרישות לפטור מהוראת יחס כיסוי הנזילות, כמפורט בנספח 3 להוראה האמורה.

אם היקף הנכסים של סניף זר יעלה על 15 מיליארדי ₪, המפקח ישקול להרחיב את דרישות הנזילות ולהחיל את יחס המימון היציב נטו על הסניף.

עדכונים

חוזר 06 מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2662	1	חוזר מקורי	21/06/21
2710	2	עדכון	25/05/22
2727	3	עדכון	31/10/22